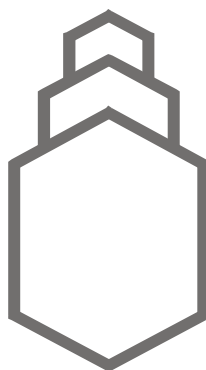

ХИМИКОТЕХНОЛОГИЧЕН И МЕТАЛУРГИЧЕН УНИВЕРСИТЕТ

СОФИЯ

О Т Ч Е Т Е Н   Д О К Л А Д

за изпълнение на Мандатната програма

на Академичното ръководство на ХТМУ за периода

юли 2011 – юни 2015 година

Юни, 2015 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

Основна управленска задача през отчетния период беше съхраняването и развитието на мисията на ХТМУ като водещ национален център, осигуряващ едновременно академично образование и съответстваща на пазарните условия подготовка на инженери, както и като изследователска институция с иновативна ориентация на фундаменталните и приложните научни изследвания.

Задачите пред академичното ръководство се определяха от растящата необходимост от иновации и от все по-ефективно натрупване на знания и компетентност чрез висшето образование, а именно:

- изпълнение план-приема на студенти в трите степени – бакалавър, магистър и доктор;
- трета институционална акредитация и програмна акредитация на професионалните направления и на докторските програми;
- развитие на инфраструктурата за осигуряване, както на учебната, така и на научните дейности;
- развитие на академичния състав и успешно провеждане на процедурите по новия ЗРАСРБ;
- финансово осигуряване на тези дейности, при запазване на ръста на възнагражденията на служителите.

Изпълнението на тези задачи е резултат от системната работа на преподавателите, които осъществяват високите академични цели в името на студентите, на науката и практиката, но се дължи също и на усърдието на административния и помощен персонал. Ето защо, отчетният доклад обобщава резултатите от колективните усилия на всички служители на университета и отразява професионализма на всеки член на академичната общност.

1. УЧЕБНИ ДЕЙНОСТИ

Основната цел, заложена в Мисията на ХТМУ, е подготовката на висококвалифицирани специалисти по всички акредитирани професионални направления и научни специалности. През отчетния период, учебните дейности се развиваха в изпълнение на тази основна цел, в съответствие със Закона за висше образование и Правилника за учебната дейност в ХТМУ.

1.1. Основни акценти в учебната дейност:

- Организиране на кандидатстудентската кампания;
- Оптимизиране и подобряване на учебния процес чрез:
  - актуализация на учебните планове и програми по специалности;
  - повишаване качеството на практическото обучение на студентите;
  - подобряване материалната база за учебни и научно-изследователски дейности – ремонт на лаборатории, закупуване на апаратура и т.н.
- Успешно дипломиране;
- Координиране на процесите по предоставяне на студентски стипендии и еднократни помощи;
- Участие в изпълнение дейностите по европейските проекти „Студентски стипендии” и „Студентски практики” по ОП „Развитие на човешките ресурси”;
- Поддържане на Националния регистър на действащите студенти и преподаватели;

- Координация по изготвяне и отчитане на индивидуалната учебна заетост на преподавателите;
- Контрол по своевременно внасяне на семестриалните такси за обучение;
- Изпълнение на процедури по признаване на чужди дипломи и периоди на обучение в чужбина;
- Поддържане на актуална информация за кандидатстудентската кампания и учебната дейност в страницата на Университета (графици на учебния процес, изпитните сесии, дипломни защиты и т.н.).

През учебната 2010/2011 г. обучението в ХТМУ е провеждано по 22 бакалавърски и 41 магистърски специалности. За учебната 2015/2016 г. то ще се осъществява по 25 бакалавърски и 44 магистърски специалности, т.е. през време на мандата са разкрити три бакалавърски и три магистърски специалности. Това са: Биоенергийни технологии и биопродукти, Биомедицинско инженерство, Металургия и мениджмънт (ОКС „Бакалавър”), САD/САЕ в химичните технологии, Биомедицинско инженерство, Рециклиране на полимери (ОКС „Магистър”).

След почти пълното актуализиране на учебните планове през 2012 г., във връзка с институционалната акредитация на Университета, в следващите години направените промени в учебните планове бяха по-малко – общо 11 (7 в ОКС „Бакалавър” и 4 в ОКС „Магистър”). Те, в повечето случаи, бяха наложени от желанието да се оптимизира учебния процес, а също така и поради продължителни заболявания и пенсиониране на преподаватели.

Броят на обучаваните студенти в ХТМУ, през отчетния период, по данни на поддържания Национален регистър, систематизиран по учебни години, е показан в Табл.1.1.

Табл. 1.1. Обучавани студенти по учебни години в ХТМУ

Учебна година	Общ брой	ОКС бакалавър	ред./зад.	ОКС Магистър	ред/зад.
2011/2012	3361	2885	1884/1001	476	334/142
2012/2013	3652	2985	1820/1165	666	506/160
2013/2014	3522	2867	1743/1124	655	513/142
2014/2015	3509	2800	1688/1112	709	574/135

Очевидно е, че въпреки острата демографска криза, в която се намира страната през последните години (с очаквано най-силно проявление през 2015-2016 година), броят на обучаваните студенти се запазва почти постоянен – около 3500 за целия четиригодишен период. Забелязва се, обаче, тенденция към леко изразено намаляване броя на бакалаврите и по-сериозно увеличаване броя на магистрите. Първото определено се дължи на намаляване броя на зрелостниците, а второто – на увеличаващия се брой студенти, завършили бакалавърска степен в други висши училища, които след това записват магистърска степен в ХТМУ (за учебната 2014/2015 г. в тази група попадат 30% от записаните магистри). Това са най-вече студенти, които нямат инженерно образование, а искат да получат такова, за да разширят възможностите си за намиране на подходяща професионална реализация. Обучението им, в повечето случаи, се извършва по индивидуален план, с удължен период и полагане на задължителни 4 изпита от инженерния фундамент (Техническа механика, Електротехника и електроника, Топлотехника, Процеси и апарати). Това е един сериозен резерв за набиране на магистри в нашия университет, на който трябва да се обърне по-сериозно внимание и да се доразвие, като учебните планове за магистърската степен се разработват в два варианта, съответно за обучение на студенти, постъпващи по т.н. „вертикално“ и „хоризонтално“ направление. Някои катедри вече правят така плановете си. Бяха взети мерки за подобряване качеството на практическото обучение. Сключването на предварителни договори с фирмите, в които ще се

провежда индивидуален или организиран стаж стана масова практика. Трайна е тенденцията, в последните няколко години, все повече студенти да се включват в предварително обявени стажантски програми, след кандидатстване и одобряване. Напр.: Актавис, гр. Дупница (в четири функционални направления: „Качество“, „Инженеринг и поддръжка“, „Човешки ресурси“ и „Опазване на околната среда, здраве и безопасност“); „Кока Кола ХБК България“; Аурубис България ЕАД; Гуд Милс България ЕАД; Сенсата Технолоджис и др. На някои от тях бяха дадени сертификати за отлично представяне и в последствие назначени на постоянна работа.

Успеваемостта, оценена по броя на дипломираните, прекъснали и отстранени студенти е представена в Табл. 1.2 и 1.3.

Табл.1.2. Брой дипломирани студенти

Година на дипломиране	Общ брой	ОКС бакалавър	Успеваемост спрямо приетите студенти, %	ОКС магистър	Успеваемост, спрямо приетите студенти, %
2011 г.	687	421	65,29	266	82,50
2012г.	548	320	65,00	228	90,00
2013 г.	533	321	63,00	212	90,00
2014 г.	486	272	55,00	214	93,00

До м. юни 2015 г. са дипломирани още 208 души, от които 79 бакалаври и 129 магистри, с което общият им брой става 2462.

Табл.1.3. Брой прекъснали и отстранени студенти

Учебна година	Прекъснали студенти	Отстранени студенти
2011/2012	183	234
2012/2013	139	268
2013/2014	129	568
2014/2015	141	311

Средната успеваемост при бакалаврите е 62%, а при магистрите – 89%. Очевидна е тенденцията, с всяка следваща година успеваемостта на студентите-бакалаври да спада – намалява процентът на дипломираните спрямо приетите, увеличава се броят на отстранените, като в някои случаи достига до 15 – 20% от обучаваните. Отстранените са най-много след I-ви курс (36% от всички) и след семестриалното им завършване (38%). Важните причини за това са няколко: при първокурсниците – трудното адаптиране към тежкия инженерен и химичен фундамент, недобрата подготовка в средните училища, невъзможността да се направи селекция за някои специалности, големият брой работещи студенти, за да се издържат. За подобряване на създалото се положение, бе взето решение първокурсниците да имат право на две условни заверки, както и на още една в по-горните курсове. Даде се възможност на студентите в редовна форма на обучение да отработват упражненията си със задочниците, както и в извънредни часове. Провеждани бяха встъпителни курсове по неорганична химия, физика и математика за опресняване и изравняване на знанията, получени в средното образование. Всеки месец, в периода октомври – май, бяха обявявани дати за изпити по всички дисциплини и преподаватели, както за задочни, така и за редовните студенти.

Основна причина за отстраняването при завършилите семестриално са невзетите изпити, което е резултат от записването в по-горен курс без реално ограничаване на техния брой. Това е резултат от стремежа за осигуряване на нормативното учебно натоварване на преподавателите от профилиращите катедри, които работят със студентите след V-ти семестър, където броят им е вече значително намалял. За преодоляване на този проблем, както вече се спомена, се обявяват ежемесечно дати.

При магистрите успеваемостта постепенно се увеличава през периода. При тях основният проблем идва от големия брой работещи,

някои дори на пълен работен ден, което не дава възможност за редовно посещаване на учебните занятия и подготовка за изпити.

Проблемът с понижаващата се успеваемост е сериозен, тъй като либерализирането на отношението към тях не може да продължава до безкрайност. Мястото, което ХТМУ заема в рейтинга на висшите училища и очакваното субсидиране на база качеството на обучение и реализацията на завършилите, ни задължава да поддържаме авторитет и ниво на обучение.

1.2. Продължаващо и дистанционно обучение (ДПДО)

Обучението в Деканата се провежда в три основни направления: следдипломно, паралелно и дистанционно.

В направление „Следдипломно обучение” са провеждани дългосрочни и краткосрочни групови и индивидуални специализации.

Школата по “Инженерна педагогика” е една от най-желаните специализации за следдипломно обучение. Успешно завършилите студенти придобиват професионални квалификации „Учител по химия и опазване на околната среда” и „Учител по общотехнически и специални учебни предмети”, в зависимост от професионалната им квалификация от висшето образование. Обучението е задочно и по випуски броят на обучаваните е, както следва: 2011/2012 г. – 17, 2012/2013 г. – 25, 2013/2014 г. – 10 и настоящата 2014/2015 учебна година – 13. Общият брой на випускниците е 65.

През октомври 2014 г. стартира дългосрочно изнесено обучение за служители от Арсенал АД, Казанлък по „Технология на високоенергийните системи” с хорариум от 340 академични часа. В обучението участват 24 специалисти от фирмата. Това е поредното признание за научното и преподавателско ниво на Университета. Успешно завършилите специализацията получават дипломи за професионална квалификация.

Проведени са и краткосрочни специализации със следния брой участници по: „Мениджмънт и мониторинг на проекти по Национални и Европейски програми” – 9; „Съвременни методи за анализ и разделяне на физиологично активни вещества” – 5; двудневен курс на тема „Работа с химични вещества и смеси в съответствие с изискванията на системата REACH” – 5; „Процеси и апарати в химическата промишленост” за работещи в „Алмагест” АД, гр.София – 27 и „3D моделиране“ за работещи в НЕОХИМ АД, гр.Димитровград – 12.

Индивидуални специализации са проведени по „Методи и инструменти за математично моделиране и оценка на качеството на атмосферния въздух”; „Багрене и заключително облагородяване на вълнени текстилни материали”; „Екологични проблеми в текстилната промишленост”; „Текстилна химия и технология”; „Технология на оловото и цинка”; „Парфюмерийно козметични и фармацевтични продукти”; „Екология”; „Екологични проблеми в текстилната промишленост”; „Научни и инженерни основи при производството на полимерни материали”; „Водородна икономика”; „Симулиране на хидродинамични процеси с помощта на програмната система ANSYS” и „Екологично планиране и мениджмънт”. В момента се провеждат индивидуални специализации по „Пречистване на отпадъчни води” и „Митническа дейност”.

Традиционно ежегодно се организират курсове по английски език за студенти с различна степен владееене на езика. През 2011/2012 учебна година са обучавани общо 40 студенти, 2012/2013 – 37, 2013/2014 – 25 и 2014/2015 – 30, т.е. за отчетния период 132 студенти са повишили подготовка си по английски език.

За студентите по „Химично инженерство с преподаване на немски език”, в последните три години, също са организирани езикови курсове,

финансирани от DAAD за нива B1 и C1, в които броят на участниците е, както следва: за учебната 2012/2013 г. – 30, 2013/2014 – 28 и 2014/2015 – 28, т.е. за отчетния период 86 студенти са повишили подготовката си по немски език.

Провеждат се курсове по български през английски език за чуждестранни студенти, като през 2012/2013г. в тях са участвали 12 студенти, 2013/2014 г. – 15 и през 2013/2014 – 14.

В направление „Паралелно обучение”, което е двугодишно, за придобиване на допълнителна професионална квалификация се предлагат атрактивни специалности, като се следи пазарния интерес и се актуализира предлаганата тематика за обучение. Освен от ХТМУ се обучават студенти и от СУ „Св. Климент Охридски”; ТУ – София; УНСС; НБУ; ЛТУ; НСА; ВСУ „Любен Каравелов”; Висше транспортно училище „Тодор Каблешков”; Югозападен университет – Благоевград; Великотърновски университет „Св.Св. Кирил и Методий” и др. През учебната 2013/2014г. от катедра „Биотехнология” са разработени и приети последователно от Методичния съвет на Деканата и Академичния съвет, учебни планове за откриване на нови специализации за дългосрочно паралелно обучение по „Биотехнологични методи за контрол и анализ на храни”.

Приемът за паралелно обучение се прави в началото на всяка учебна година и началото на втория семестър. През отчетния период, най-голям интерес бе проявяван към следните специализации: „Финансов мениджмънт”; „Митническа дейност”; „Индустриален бизнес и предприемачество”; „Енергийна и екологична ефективност”; „Аналитика”; „Парфюмерийни и козметични продукти”; „Връзки с обществеността (PR)” и „Български танци”.

През учебната 2011/2012 година, за паралелно обучение, са записани 185 студенти, 2012/2013 – 217, 2013/2014 – 163 и 2014/2015 – 186, или

общо за периода 751. От тях успешно са се дипломирали 419 студенти, т.е. успеваемостта е 56%. Безспорно, има какво още да се желае в това отношение. По специалности, разпределението е следното: „Финансов мениджмънт” – 108; „Митническа дейност” – 80; „Връзки с обществеността (PR)” – 77; „Български танци” – 60; „Индустриален бизнес и предприемачество” – 22; „Парфюмерийни и козметични продукти” – 30; „Аналитика” – 22; „Енергийна и екологична ефективност” – 12 и „Предпечатна подготовка, графика и WEBдизайн” – 8.

Постигнатите финансови резултати от Деканата за продължаващо и дистанционно обучение в направление „Паралелно обучение“ са представени в Табл. 1.4.

Табл. 1.4. Приходи на ДПДО, направление „Паралелно обучение“

Учебна година	Семестър	Приходи, лв.	Отчисления за ХТМУ (40%) в лв.
2011/2012	зимен	45 838,00	18 335,20
2011/2012	летен	40 710,00	16 284,00
2012/2013	зимен	51 416,00	20 566,40
2012/2013	летен	42 259,00	16 903,60
2013/2014	зимен	50 239,00	20 095,60
2013/2014	летен	46 005,00	18 402,00
2014/2015	зимен	49 105,00	19 642,00
2014/2015	летен	35 500,00	14 200,00
	Общо	361 072,00	144 428,80

В направление „Дистанционно обучение” основните усилия са насочени към представяне на учебното съдържание в подходяща форма. В специализацията „Индустриален бизнес и предприемачество” е въведено частично дистанционно обучение. В момента се организира провеждане на дистанционно обучение по „Материалознание в автомобилната индустрия”, с преподаване на английски език; на курс по „Процеси и

апарати в химическата промишленост” за служители от „НЕОХИМ” АД, гр. Димитровград и обучение на двама специализанти по „Безопасност на производствата и защита”.

Общият брой на обучаваните студенти и специализанти във всички направления на ДПДО, за отчетния период, по учебни години, е представен в Табл. 1.5.

Табл. 1.5. Общ брой на обучаваните в ДПДО

Учебна година	Брой на обучаваните студенти и специализанти в ДПДО
2011/2012	415
2012/2013	436
2013/2014	519
2014/2015	471
Всичко за отчетния период	1841

Очевидно е, че ДПДО показва трайна тенденция към разширяване на дейността си, като в обучението се включват все по-голям брой студенти и специализанти.

1.3. Чуждоезично обучение

Чуждоезичното обучение и дейността по Европейските образователни програми се провеждат от Деканата за Международна академична мобилност и обучение (ДМАМО).

Център за немскоезично обучение (ЦНЕО)

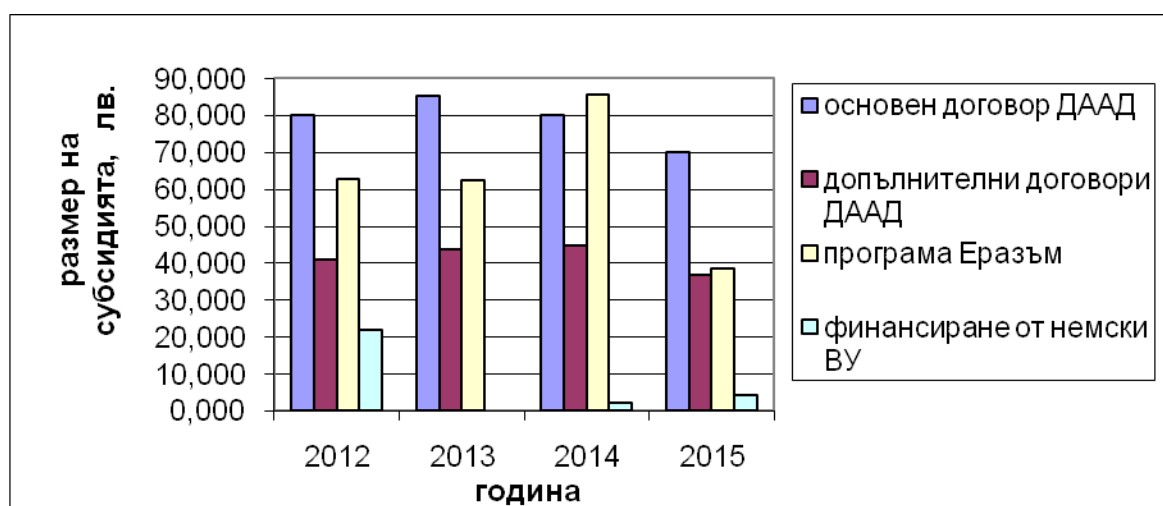
Обучението по специалността „Химично инженерство“ с преподаване на немски език се провежда в две образователни степени –

бакалавър и магистър. Учебните програми са съставени в съответствие с тези на ХТМУ и на два от утвърдените в областта на обучението на специалисти по химично инженерство немски университети – Технически университет Хамбург-Харбург и Университет Ото фон Герике, Магдебург. Успешно завършилите всяка от двете образователно-квалификационни степени получават съвместна българо-немска диплома, като за изработване на бакалавърска дипломна работа са предвидени 3 м., а за магистърска – 6 м. Студентите от II и III курс на специалността се изпращат в Германия на летен стаж с продължителност съответно 2 и 3 м. Финансирането на магистърските дипломни работи, а също на летния стаж, след 3 курс, е съвместно от средства на програмата Еразъм и ДААД, докато останалите форми на студентска мобилност се поемат изцяло от ДААД, под формата на основен и допълнителни договори. През тези периоди на обучение, студентите се разпределят в университетски научно-изследователски и учебни лаборатории в Германия от сферата на химичните технологии и инженерната химия, получават индивидуални задачи (теми) за практическа и дипломна работа, подготвят ги писмено и се явяват на защита пред колоквиума на съответната катедра. Оценките от практикума се нанасят в главната книга, а тези от защитите на дипломните работи се предоставят на Държавната изпитна комисия по „Инженерна химия” в ХТМУ. През последните 6 години се провеждат ежегодни учебни екскурзии за студентите от I курс, финансирани от ДААД, с цел запознаване със специалността чрез посещение на водещи немски партниращи университети и промишлени предприятия от сферата на опазване на околната среда и биоинженерни технологии (ТУ Хамбург – Харбург; голямата металургична компания NDA –Aurubis в Хамбург и др.).

Финансовите рамки на дейността на ЦНЕО, през изминалия четиригодишен период, са обобщени в Табл.1.6 и Фиг. 1.1 и 1.2:

Табл. 1.6. Източници на финансиране по години

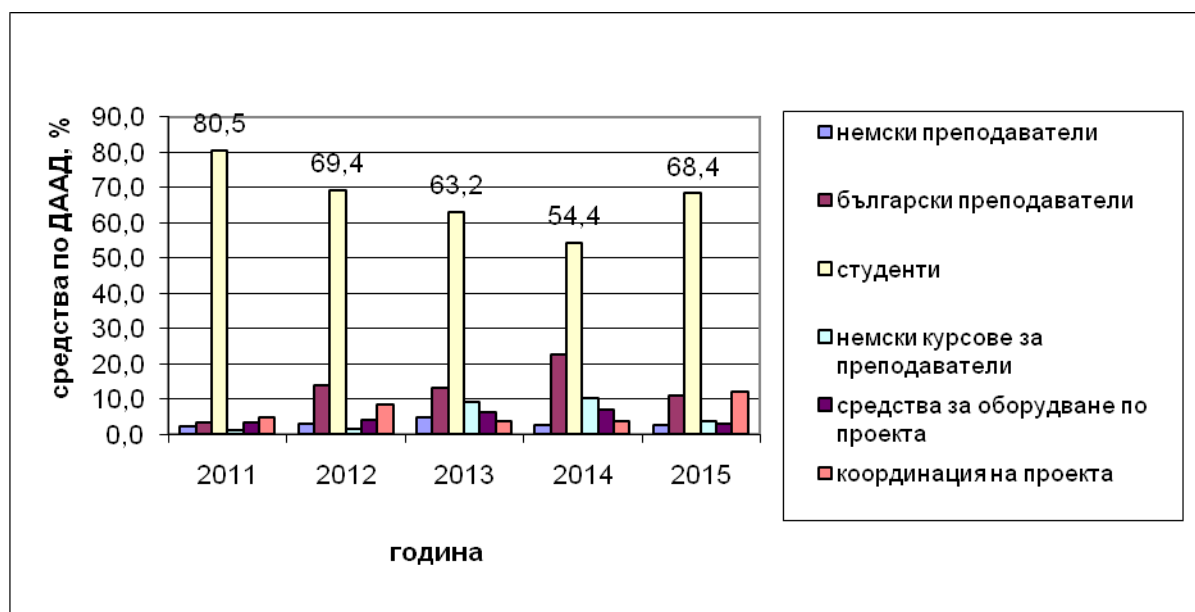
Източници на финансиране, лв.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
ДААД	99 400	128 720	124 520	106 700
Програма „Еразъм“	62 550	62 340	85 614	38 400
Немски университети	21 900	-	2 000	4000
Общо	183850	192360	212134	149100

Фиг. 1.1. Съотношение на средствата за финансиране по години

За целия период сумите на основния договор са около на 70 – 80 хил. лева, а на допълнителните договори – в границите на 35 – 45 хил. лева годишно. Общо финансирането от всички източници, с изключение на последната година, е в рамките на 180 – 215 хил. лева годишно. За периода цялостното финансиране е 737 444 лв. Понижената субсидия по ДААД

през 2015 г., както на основните, така и на допълнителните договори, може да се обясни с тенденцията към намаляващ прием в специалността. През 2013 г. изтече договорът по програмата на Пакта за стабилност „Академично възстановяване на Югоизточна Европа”, поради което записващите се студенти в немската специалност вече са изключително български гимназисти, а основен фактор, който определя размера на субсидията от ДААД е техният брой. Икономическата ситуация в Германия и Европейския съюз също оказва влияние при определяне размера на финансовата подкрепа. Има тенденция, при гостуване на немски преподаватели, университетите да поемат част от разходите по време на престоя им. Не на последно място трябва да се отбележи намаляващото финансиране от страна на немските университети. Разпределението на средствата от основния договор с ДААД е представено на фиг.1.2.

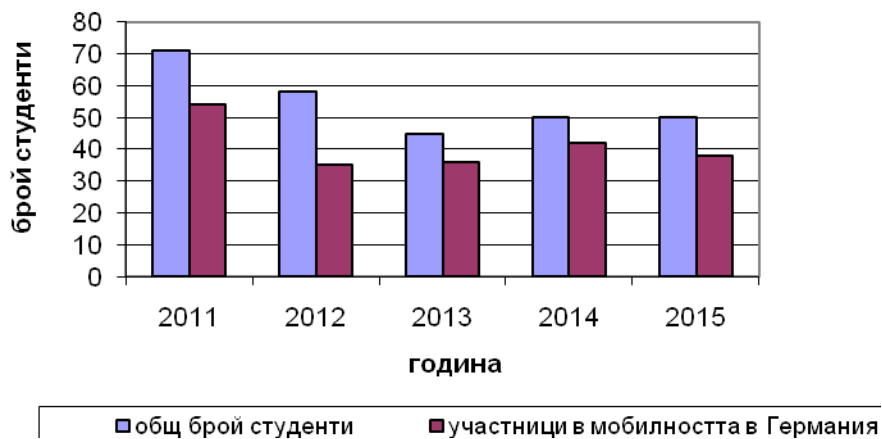
Фиг. 1.2. Разпределение на средствата от основния договор с ДААД

Основната част от средствата са насочени към студентите и българските преподаватели, преди всичко за реализация на тяхната

мобилност в немски университети. И тук, след една добре изразена тенденция към намаляване на средствата за студентите, за сметка на тези за преподавателите, за последните 3 – 4 години, през настоящата 2015 г. се наблюдава обратното и връщане на съотношението към нивото от 2012.

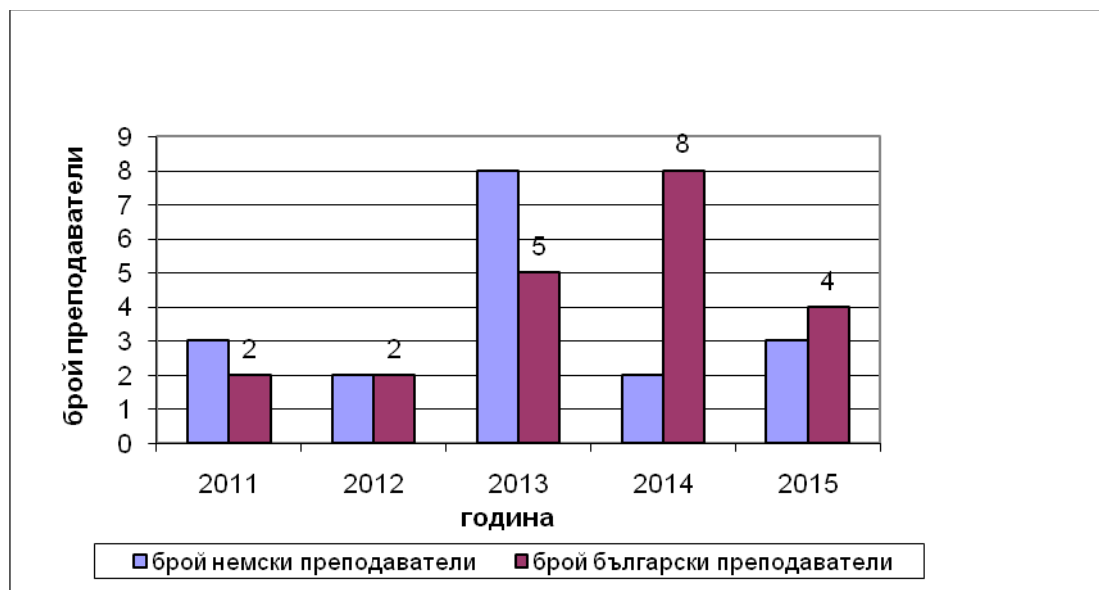
Представа за студентската мобилност през периода дава фиг. 1.3.

Фиг. 1.3. Участие на студенти в мобилност в Германия

Средно за периода, 75% от обучаваните в специалността, са осъществявали мобилност в Германия, като е имало учебни години, в които процентът е достигал 90. Това безспорно е гаранция за поддържане на интереса към нея, както и за повишаване на качеството на обучение.

Общо за периода, по линия на ДААД, 21 преподаватели от ХТМУ са осъществили мобилност в Германия, а 18 немски – в България. Съотношението е показано на фиг.1.4.

Фиг. 1.4. Мобилност на немските и българските преподаватели

Средната успеваемост при бакалаврите за периода е 65,7%, а при магистрите – 88,5% (Табл. 1.7). При бакалаврите тя е по-висока от средната за Университета (62%), а при магистрите – колкото нея (89%).

Табл. 1.7. Успеваемост на студентите по години

Магистри						
Година на записване	Брой записани студенти	Брой защитили, 2011г.	Брой защитили, 2012г.	Брой защитили, 2013г.	Брой защитили, 2014г.	Успеваемост, %
2010/2011	19	19				100,0
2011/2012	12		11			91,7
2012/2013	9			9		100,0
2013/2014	8				5	62,5

В честването на 60-годишнината от създаването на университета и съпътстващата Юбилейната конференция са взели участие 4 немски професори, които са Доктор хонорис кауза на ХТМУ – проф. Фрерих Кайл (ТУХХ), проф. Лотар Мьорл (Университет Ото фон Герике), проф. Алфред

Колбе (Университет Хале) и проф Дитер Мевес (Университет ХанOVER). ХТМУ пое разходите по тяхното гостуване. На двама от тях – проф. Ф. Кайл и проф. Л. Мьорл бе връчен орден „Кирил и Методий” във връзка с техните значими приноси за създаване и непрекъснато развитие на системата за академичен обмен по линия на програмите Еразъм и ДААД.

През летния семестър на учебната 2013/2014 г., гост-лектор на немскоезичната специалност беше проф. д-р Фрерих Кайл, като престоят се финансираше от Фондация „Йохан Готфрид”.

През есента на 2014 г., проф. Християн Рюсел, Университет Фридрих Шилер, гр. Йена, беше удостоен от Ректора на ХТМУ с почетната титла „Доктор хонорис кауза на ХТМУ” за приноса му към българското висше образование и дългогодишното партньорство с наши преподаватели и учени от ХТМУ.

Дейности на ЦНЕО за отчетния период:

1. Организиране на курсове по немски език за студенти, финансирани със средства от ДААД. През последните години броят на приетите в немската специалност, които имат недостатъчни познания по език, непрекъснато расте. Това наложи от 2012 г. в ХТМУ да се провеждат езикови курсове за студентите от немската специалност, които са почти изцяло финансирани от ДААД (92%), а само 8% от сумата е за сметка на бюджета на ЦНЕО. Средната сума, която е получавана като субсидия от ДААД за тези курсове е от порядъка на 10 200 лв. годишно, като тя се разходва за изплащане хонорари на преподавателите по немски и за режийни разходи.

2. Организиране на посещения на български преподаватели в Гьоте институт, с цел повишаване езиковата им квалификация и подготовка – 21.

3. Осигуряване на дарения от фондация ДААД – книги, апаратура и компютърна техника, с които са обзаведени учебни лаборатории в катедри „Органична химия”, „Физикохимия”, „Биотехнологии” и „Физика”. Общата сума на даренията е 25 438 лв.

Общото заключение, което може да е направено за дейността на ЦНЕО през отчетния период е, че тя се развива устойчиво, с добри практики, които трябва да се затвърждават, но е необходима по-голяма активност в търсенето и намирането на студенти, за да се поддържат по-високи нива на финансиране на Центъра.

Център за френскоезично обучение (ЦФЕО)

Обучението по специалността „Химично и биохимично инженерство“ се провежда в образователно-квалификационна степен „Магистър“ (5 години), след средно образование, с преподаване на френски език. Броят на студентите и докторантите по години е показан в Табл. 1.8.

Табл. 1.8. Обучавани студенти и докторанти в ЦФЕО

Академична година	Българи	Чужденци	Общо	Докторанти
2011/2012	46	5	51	9
2012/2013	50	8	58	10
2013/2014	35	3	38	16
2014/2015	31	4	35	19
За периода	162	20	182	54

Прави впечатление постепенно намаляващият брой на студентите, в това число и на чужденците, както и постепенно увеличаващият се брой на докторантите. От последните, 5 са чужденци, 29 са били обучавани при съвместно ръководство с колеги от Франция и 25 са с ръководители само от ХТМУ.

За отчетния период са се дипломирали 30 студенти от 43 завършили семестриално, т.е. успеваемостта е 70%. Тя е по-висока от средната за

Университета в ОКС „Бакалавър“ и по-ниска от тази в ОКС „Магистър“. В пълен срок на обучение са 20 чуждестранни студенти от 7 държави: Мароко, Алжир, Тунис, Кот д’ивоар, Камерун, Италия, Македония. По програмата Еразъм плюс имаме 10 студенти за 1 семестър или 1 година. От 30 дипломирани, 13 (т.е. 43%) са продължили обучението си като докторанти. Съгласно проведената международна акредитация, по този показател, специалността е над средния процент сред френските висши училища по химия и инженерна химия. Девет са защитили докторските си дисертации в периода 2011-2015 г. и са започнали работа (5 в ХТМУ на академична длъжност „главен асистент“). През академичната 2014/2015 г., Филипа Величкова спечели наградата на Агенцията на франкофонските университети за дисертационен труд на френски език, който е изработен при съвместно ръководство (ХТМУ и Висше училище по химия и инженерна химия, Тулуза, Франция).

През 2014 г. специалността “Химично и биохимично инженерство“ с преподаване на френски език бе акредитирана отново от Комисията за присъждане на инженерни звания във Франция (Commission des Titres d’Ingénieurs - СТИ) за периода 01.09.2014 – 31.08.2017, с което дипломите на завършилите са официално признати и във Франция, с правата на техните висши инженерни училища (Декрет на Френското министерство на висшето образование и научните изследвания, №: 2014-0230 от 23.12.2014).

С цел повишаване на професионалната подготовка, съгласно актуализирания учебен план, бе увеличена продължителността на стажовете. Те се провеждат след II-та година (1 месец) и след IV-та година (2 или 3 месеца).

ЦФЕО участва активно в академичния обмен на студенти. През периода 44 от обучаваните магистри са изпратени в чужбина, с

продължителност на пребиваването общо 205 месеца, където са провели своите стажове и разработили дипломни работи (Табл. 1.9).

В академичния обмен най-висок е относителният дял на докторантите със съвместно ръководство и на пост-докторантурите.

Табл. 1.9. Академичен обмен в ЦФЕО

Дейности	Брой студенти	Продължителност, месеци	Отн. дял в акад. обмен, %
1. Академичен обмен на студенти			
- Професионален стаж след IV курс (AUF)	10	28	13,7 %
- Обучение и дипломни работи (ЕРАЗЪМ)	18	57	27,8 %
2. Чуждестранни студенти в ХТМУ (ЕРАЗЪМ)	10	30	14,6%
3. Докторанти със съвместно ръководство	6	90	44 %
Общо Академичен обмен студенти (1+2+3)	44	205 месеца	
4. Командировки на преподаватели от ХТМУ			
Пост-докторантури	7	10	41,7 %
Дългосрочни специализации на преподаватели	-	-	
Краткосрочни командировки за 1-2 седмици	27	6	25 %
5. Гост-преподаватели от ХТМУ в чужбина	6	6	25 %
6. Чуждестранни преподаватели в ХТМУ	9	2	8,3%
Общо Академичен обмен преподаватели (4+5+6)	49	24 месеца	

В периода 2011-2015 г. ЦФЕО осигурява обучение и научна дейност чрез:

1. Агенцията на франкофонските университети (АФУ).
2. Двустранни договори за академичен обмен с 20 френски университети-партньори по европейската образователна програма Еразъм в

областите: химия, инженерна химия, материалознание, екология, математика и технологии.

3. Тристранни договори между UTCM, AUF и 6 френски университети.

4. Договори с регионални технически университети: Румъния (Клуж-Напока, Тимишоара; Политехника, Букурещ; Университет на Крайова; Университет на Яш); Молдова (Технически университет на Молдова); Македония (Университет „Климент Охридски“, Скопие); Сърбия (Университета в Белград).

5. Рамкови договори за сътрудничество с 4 френски университета:

6. Френския културен Институт в София, Посолството на Франция в България.

Бяха подписани договори за издаване на двойни дипломи, както следва:

1. С Université du Maine, Faculté des Sciences et Techniques

За ОКС „Магистър“: en Sciences et Technologies, mention „Physique“, spécialité Physique et Nanomatériaux ou mention „Chimie“, spécialités Chimie Fine, Matériaux fonctionnels et Nanosciences.

За ОКС „Бакалавър“: en Sciences et Technologies mention „Physique“ ou „Chimie“.

През отчетния период с Почетния знак на ХТМУ е удостоен проф. Ив Делмас от Университета в Реймс и проф. Жил Руе от Посолството на Франция, отговарящ за университетското и научно сътрудничество между двете страни.

С цел повишаване на квалификацията на докторантите и младите преподаватели от университета чрез ЦФЕО са организирани:

- Интензивно обучение по „Използване на съвременни програмни продукти, базирани на метод на крайните елементи и обеми“, с участието на млади научни работници от ХТМУ и от региона.

- Обучение за усъвършенстване на езиковата подготовка на студентите и преподавателите по френски език с преподавател, чието финасиране е осигурено от АФУ, Френския културен институт и от ХТМУ.

Чрез проект от Агенцията на франкофонските университети (АФУ), с цел подпомагане на Центровете за френскоезично обучение са финансирани следните дейности:

- обучението, в педагогичен и изследователски план, на пет млади преподаватели и изследователи от ХТМУ, от един до три месеца във Франция.

- командироването на пет френски преподаватели и изследователи в ХТМУ.

- провеждането на 27 краткосрочни командировки, с обща продължителност 6 месеца и 7 след докторантски специализации. Общата сума е 17 000 Евро.

Финансово осигуряване на дейността на ЦФЕО

Педагогическата и научна дейност на ЦФЕО, през отчетния период, се осъществяваха със средства, систематизирани в Табл. 1.10.

Общото финансиране е в размер на 391 680 лв., като през последните две години то е увеличено значително, в сравнение с първите две.

От анализа на дейността на ЦФЕО може да се направи основният извод, че ЦФЕО работи добре, устойчиво, с добри практики, но и тук са необходими дейности, свързани преди всичко с увеличаване броя на студентите, обучаващи се в него.

Табл. 1.10. Финансиране на ЦФЕО по години

Дейности	Финансиране в лева				
	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	Общо
1. Обучение на чуждестранни студенти (такси)	25000	5000	9000	18000	57000
2. Академичен обмен (студенти по АУФ)	18800	12600	16400	24200	72000
3. Академичен обмен (докторанти със съвместно ръководство)	18000	18000	18000	12200	66200
4. Академичен обмен (преподаватели)	3000	2000	3280	4000	12280
5. Педагогически проекти					
а/ Усъвършенстване на езиковата подготовка	2000	1000	7120	8120	18240
б/ Издаване на международно електронно научно списание „Revue de génie industriel”	2500	2500	2500	2500	10000
в/ Подпомагане на учебния процес. Технически средства (комп. техника, програмни продукти, учебници, книги и др.)	4000	1640	34000	21320	60960
6. Научни проекти	7500	7500	40000	40000	95000
- Програма Рила - 3 проекта	7500	7500	15000	15000	45000
- СТИМПА, АФУ финансиране	-	-	25000	25000	50000
Общо (1+2+3+4+5+6)	80800	50240	130300	130340	391680

Център по материалознание (ЦМ)

Изцяло организира, управлява и провежда обучението по специалността „Материалознание” с преподаване на английски език (Materials Science and Engineering), ОКС „Магистър”.

През отчетния период в нея са се обучавали 23 студенти, от които 11 български и 12 чуждестранни – от Германия, Испания, Румъния, Турция, Китай, Нигерия и Египет – по програми Erasmus и Erasmus Mundos. От 11 обучавани магистри, в пълен курс на обучение, успешно са защитили дипломната си работа трима, на още толкова предстои защита до края на 2015 г., а 5 са в процес на обучение. Представа за провежданата учебна дейност дава Табл. 1.11.

Табл. 1.11. Учебна дейност в Центъра по материалознание

Учебна година	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	Общо
Брой приети студенти за пълен курс на обучение 4 семестъра	2	4	3	2	11
Брой обучавани чуждестранни студенти по програми ERASMUS и ERASMUS MUNDOS	1	4	-	7	12
Брой студенти, продължили обучението си като Докторанти от завършилите магистри	3 зачислени през 2011 г.	1 зачислен през 2012 г.	4 зачислен и през 2013 г.	1 зачислен през 2014 г. в чужбина	9

Правят впечатление два факта: големият брой обучавани чуждестранни студенти, (повече от българските) и големият брой от завършилите, които продължават обучението си за получаване на ОНС „Доктор”. По тези показатели ЦМ е на първо място в Университета, което

от своя страна говори за качеството на провежданото обучение. То е приведено в съответствие с това в европейските университети, осъществява се чрез съвременни методи и инструментариума за европейско качество, а също и чрез поддържане на непрекъснат контакт с европейските и световните университетски образователни структури в областта на материалознанието.

Студентите, обучаващи се в ЦМ активно участват в:

- научно-изследователските проекти разработвани под ръководството на преподаватели от Центъра чрез НИС на ХТМУ;
- постерните сесии за студенти, докторанти и млади учени, организирани от ХТМУ;
- проект BG051PO001-3.3.07-0002 „Студентски практики”, съфинансиран от ЕСФ на ЕС.

Действащият Форум по материалознание:

- осигурява мобилност на студентите по програмата ERASMUS в университети–партньори в Германия, Франция, Гърция, Португалия, Испания, Дания, Англия, където те разработват част от дипломните си работи;
- осигурява участие на докторантите в международни европейски конференции, като за отчетния период 6 докторанти с 11 доклада в конференции в Чехия, Норвегия, Португалия, България;
- подпомага поддържането на контакти с университети от Великобритания, Белгия, Сърбия, Канада и Япония;
- организира презентационни дни „Еразмусовото студентско общество: предизвикателство към нашето общо бъдеще”, на които чуждестранните студенти представят своите държавите, съответните университети, изследователските си интереси и постигнати резултати; осъществяват срещи с българските си колеги и преподаватели. През отчетния период такива събития са проведени през 2013 г. и 2014 г.

- осигурява допълнителни възможности за научно-изследователска работа и обучение на магистрите и докторантите по материалознание; създават се условия за повишаване квалификацията на младите учени в тази област, както и участие в различни конференции, симпозиуми и уъркшопи.

Преподаватели от ЦМ, както и самият Център, са дългогодишни пълноправни членове на Европейското общество по структурен интегритет ESIS, което е организатор на редица значими европейски и световни конференции в областта на получаването, обработването, структурните изследвания, изпитването и свойствата на инженерните материали, избора им за различни приложения, създаването на нови и интелигентни материали и др.

ЦМ участва в организирането на някои от европейските конференции на ESIS:

- Европейски конференции „Механика на разрушаването, умора и структурен интегритет на нано и инженерни материали и структури” (в съорганизаторство с Американското общество по тестване на материали и стандартизация, ASTM) – 2012г., 2014г.);

- Международна конференция „Нови тенденции в областта на умората и разрушаването на материалите” – 2014 г.;

- Международна конференция на европейското списание по структурен интегритет (Journal of Structural Integrity) – Мадейра, Португалия (2014).

През отчетния период, преподавателите към ЦМ осъществиха различни форми на сътрудничество по съвместни дългосрочни договори с европейски университети, както следва:

- Факултета по физика на университета в Льо Ман, Франция – в областта на изследванията и обучението по материалознание и енергийната ефективност;

- Факултета по технологии и металургия на Университета в Белград, Сърбия – в областта на изследванията и обучението по металургия и материалознание;

- Института по физика на твърдото тяло към БАН – обучение на магистри и докторанти и изследователска работа в областта на материалознанието.

Осъществени бяха активни контакти с металургичните и машиностроителните фирми у нас, с Българската асоциация на металургичната индустрия и Българската камара на химическата промишленост в сферата на обучението, студентските стажове и практики и научните изследвания.

1.4. Издателска дейност

През отчетния период са издадени 33 учебника и учебни помагала, чиито заглавия и автори са представени в Табл. 1.12.

Табл. 1.12. Издадени учебници и учебни помагала

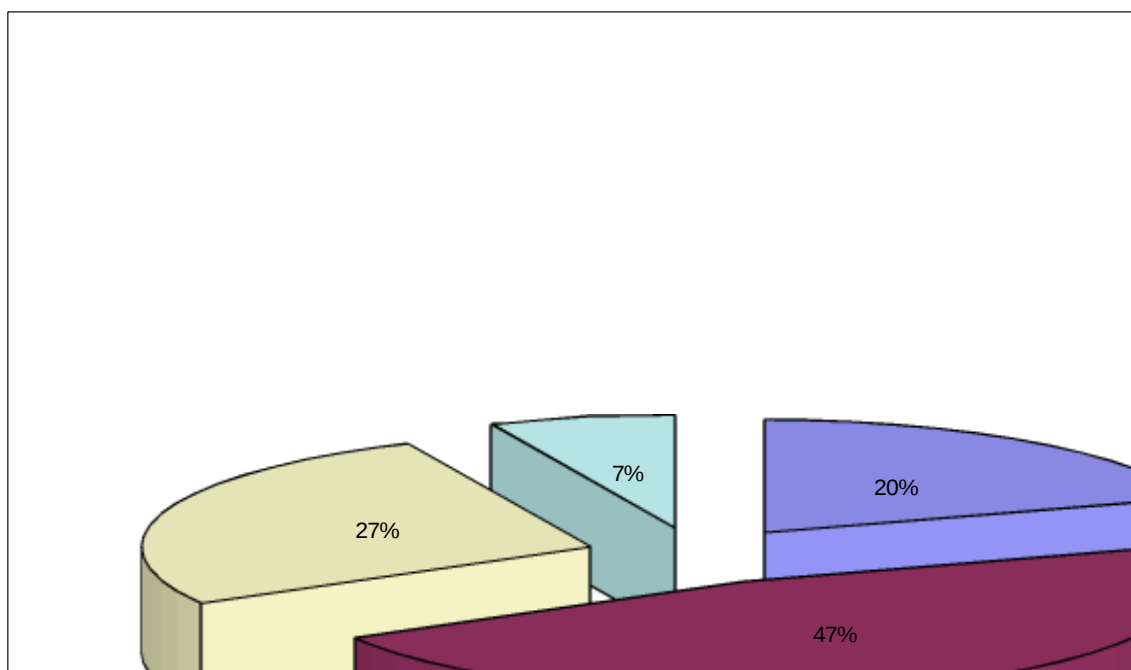
Автори	Заглавия
Л. Зашкова, Н. Пенкова, И. Касабов	Топлотехнически агрегати в силикатната промишленост
Петър Тодоров	Записки по органична химия
Саша Калчева-Йотова	Физикохимия на материалите (на английски език)
Митко Георгиев, Деянка Николова	Окислително-редукционни процеси
Атанас Атанасов	Ръководство за упражнения по микропроцесорна техника
Боян Йорданов	Ръководство за упражнения по контрол и управление на качеството
Иван Грозев, Николай Карев	Икономика
Райко Станев и Даниела Чошнова	Ръководство за лабораторни и семинарни упражнения по металургична топлотехника; Част I: Техническа термодинамика и механика на флуидите

Динка Милчева, Николай Карев	Организация на производството
Андрей Мирев	Електроника
Нели Георгиева, Светла Данова	Пробиотици
Ружа Харизанова, Светлозар Недев	Ръководство за лабораторни упражнения по Физика I част
Маргарита Колева, Димитрина Иванова	Технология на кожата II част
Анета Георгиева, Димитър Пилев	Обектно-ориентирано програмиране с JAVA
Гунка Йонкова	Технология на пивото
Райна Бряскова	Особености и закономерности при получаване на полимери
Димитър Колев, Светослав Ненов	Приложен математически анализ на една променлива – електронно издание
Димитър Колев, Светослав Ненов	Приложна алгебра и аналитична геометрия – електронно издание
Георги Пъндев	Основи на конструирането и CAD
Асен Гиргинов, Мария Мачкова	Колоидна химия
Добринка Ставракева, Ирена Михайлова	Основи на кристалохимията
Виолета Василева	Текстилна химия II част
Михаил Миховски, Хаджийски, Росица Гаврилова	Нови технологии и материали
Димитър Тенчев, Георги Кондев	Мениджмънт на качеството
Димитър Тенчев	Управление на проекти
Бисерка Лучева, Петър Илиев	Ръководство за упражнения по металургия на цветните метали
Катя Игнатова	Ръководство основни понятия, решени задачи и лабораторни упражнения по Теоретична електрохимия
Александра Грънчарова	Оптимални и робастни системи
Теменужка Халачева	Мениджмънт на човешките ресурси
Теменужка Халачева	Ръководство за упражнения (тестове, казуси, задачи) по Мениджмънт на човешките ресурси
Десислава Маринкова и авт.	Ръководство по имунология – имунохимични и

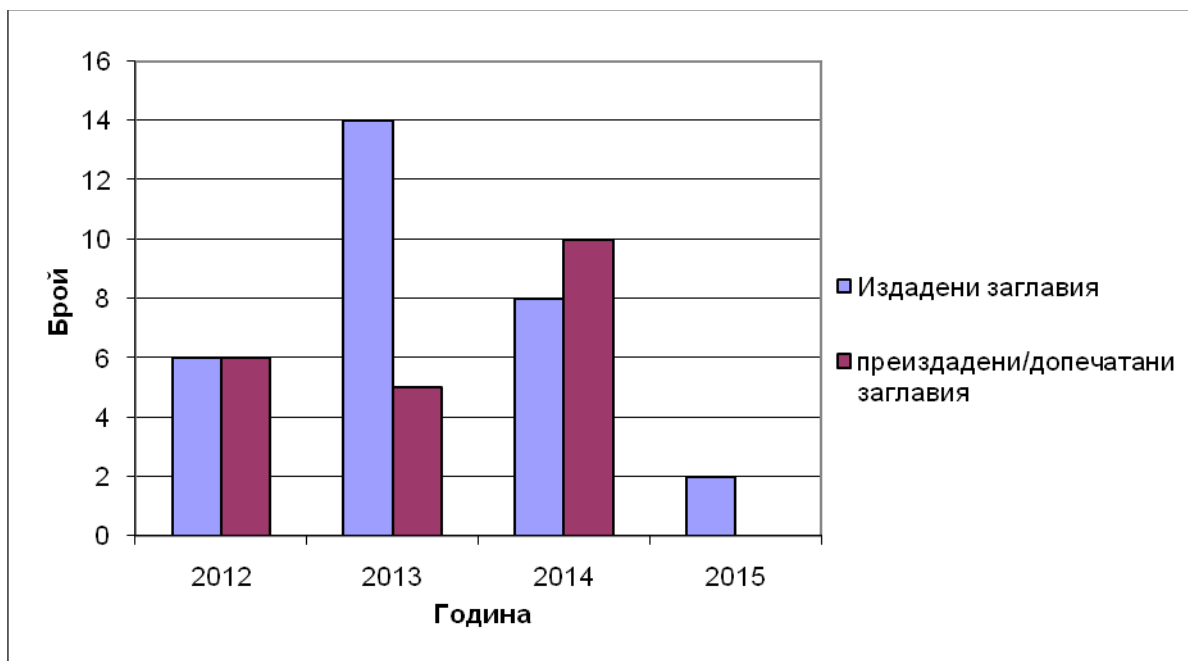
колектив с 10 участника	биотехнологични методи
Андрей Димитров Мирев	Цифрова техника
Александра Грънчарова	Управление на базата на модели

През същия период, поради изчерпване на тиража, са преиздадени или са отпечатани допълнителни екземпляри на още 21 заглавия, т.е. обект на издателска дейност са били 54 заглавия.

Разпределението на издадените учебници и учебни помагала по години е представено на фиг. 1.5, а на фиг. 1.6 е показано съотношението между новоиздадените и преиздадените.

Фиг.1.5. Разпределение на издадените учебници и учебни помагала по години

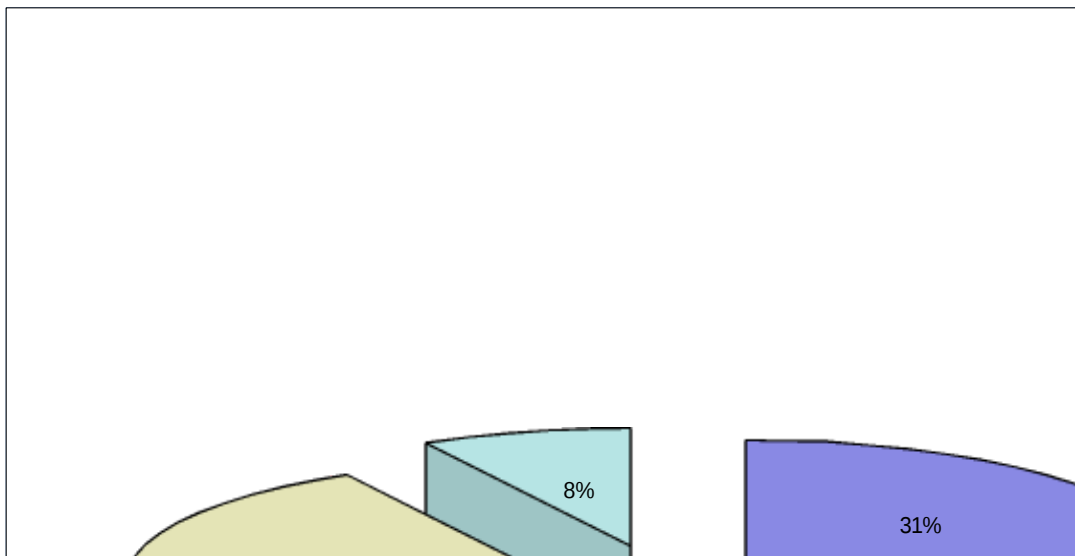
Фиг. 1.6. Съотношение между новоиздадени и преиздадени заглавия

Вижда се, че най-силна е била издателската дейност през 2013 г. (46% от всички издадени за отчетния период учебници и учебни помагала), докато броят на преиздадените и допечатани заглавия показва по-голяма стабилност през годините. Определено трябва да се търси зависимост между по-силната издателска дейност в посочения период и академичното израстване на преподавателите (подготовката им за участие в конкурси за първа или втора хабилитация).

Заглавията са защитени с депозиране в отдел „Депозит” на НБ „Св. Св. Кирил и Методий”, съгласно закона за задължителното депозиране на печатни и други произведения.

През отчетния период, за издателска дейност от бюджета на ХТМУ, са използвани общо 27 727 лв., чието разпределение по години е показано на фиг. 1.7.

Фиг. 1.7. Разпределение на изразходваните за издателска дейност средства

Най-много средства за издателска дейност са били изразходени през 2014 г. (37%).

През последната година в сътрудничество с Дигиталния център към БИЦ започна отпечатване на учебници с цветни графични илюстрации. Въведено беше унифицирано оформяне на издаваните учебници и учебни помагала в ХТМУ. Възприето бе включване на „Протокол за съгласие и авторство” към документите, необходими за пристъпване към издаване на учебни пособия.

1.5. Спортни дейности

Отчетният период бе успешен за студентите – спортисти от ХТМУ, които участваха в състезания на различно ниво в системата на АУС “Академик”. Може да се отличат отборите по тенис на маса, футбол и волейбол, които попаднаха в челото на класирането сред участниците. Представихме се подобаващо и в надпреварите по лека атлетика, тенис и плуване. Възстановихме отбора и часовете по баскетбол, след няколкогодишно прекъсване.

Отборите по лека атлетика, тенис на маса и волейбол участваха в Националните универсиади през 2014 г. в София и през 2015 г. в Пловдив.

Отличилите се спортисти бяха наградени на проведените традиционни спортни празници. Демонстрираха се нови за ХТМУ спортове – фехтовка, стрелба и зумба.

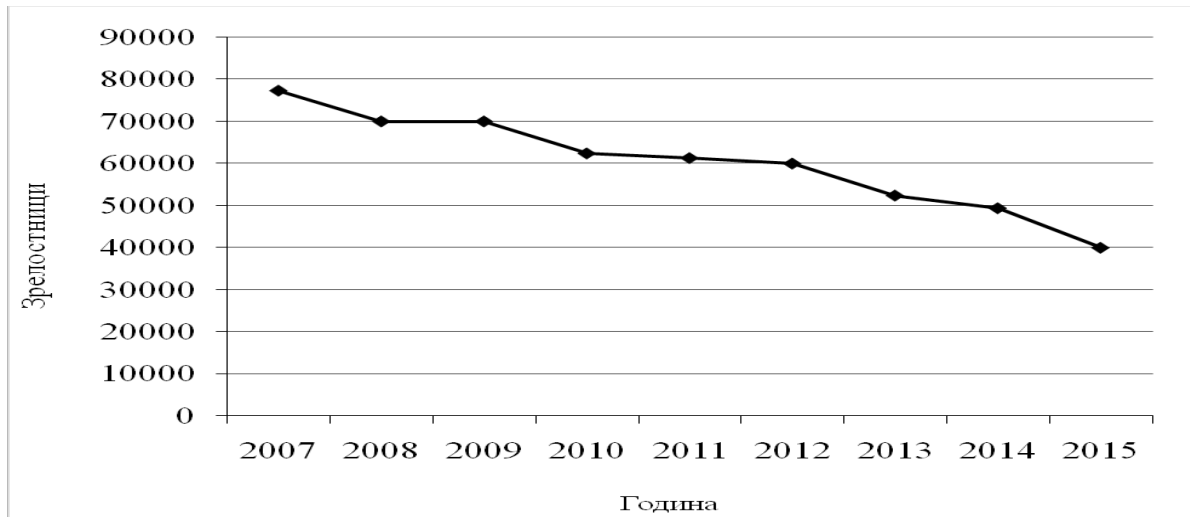
Университетът и катедра “ФВС” организира вече утвърдените турнири за “Купа на Ректора”, на които поканихме представители на елитни софийски училища. Мероприятието се провежда в подкрепа на кандидат-студентската кампания на ХТМУ. Състезанията се проведоха на спортната база в ХТМУ по баскетбол и волейбол. Надпреварите предизвикаха голям интерес сред учениците. Това мероприятие даде своето отражение и ученици, участвали в състезанията, кандидатстват и учат в ХТМУ.

Материално-техническата спортна база на университета през отчетния период се реновира и предоставя нормални условия за спорт на студентите.

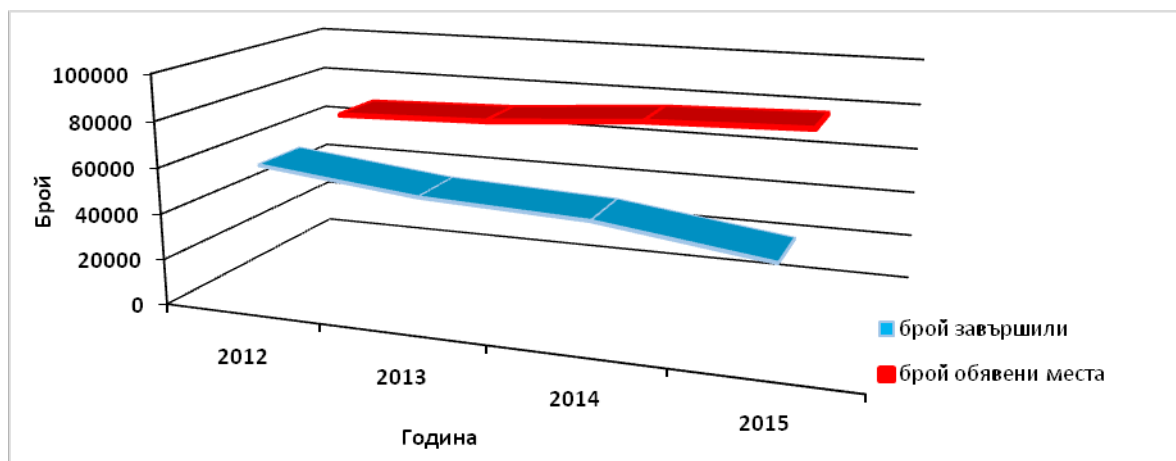
Редовно се провеждат учебните курсове на базата в Несебър. Студентите участват с голямо желание и остават с положителни емоции, предизвикани от преподавателите в катедрата, които организират и провеждат обучението.

1.6. Кандидатстудентски дейности

Най-важният проблем в кандидатстудентските дейности, през целия отчитан период, бе свързан с непрекъснато нарастващия брой на обявяваните места във висшите учебни заведения на фона на намаляващия брой ученици, получаващи диплома за средно образование. Реалното състояние е показано на фиг. 1.8 и 1.9:

Фиг. 1.8. Брой на завършилите средно образование за периода 2007-2015 г.

Фиг. 1.9. Брой на завършилите средно образование към брой на обявените места за студенти

За последните 11 години, броят на завършващите средно образование е намалял с около 38% (30 000). Забелязват се три резки понижения в броя на завършващите – 2008 г., 2010 г. и особено през периода 2012 – 2015 г. Броят на завършилите средно образование през 2014 г. е бил 49390 души (СОУ – 15381, профилирани гимназии – 11590, професионални гимназии – 20705 и останалите – от други училища), а обявените места във ВУ са около 77000. Ето защо, една важна специфична особеност на кандидатстудентските кампании през 2014 и 2015 г. е тяхното провеждане в условията на остра демографска криза, с очакван максимум през 2015 – 2016 година, когато според прогнозите, зрелостниците ще бъдат в границите на 35 – 40 000.

Утвърденият прием на студенти в ХТМУ, по учебни години, е показан в Табл. 1.13.

Табл. 1.13. Утвърден прием на студенти I курс по държавна поръчка

Учебни години	Образователно-квалификационни степени					
	Бакалавър		Магистър		Магистър след бакалавър	
	Ред.	Зад.	Ред.	Зад.	Ред.	Зад.
2009/2010	670	140	25	–	130	–
2010/2011	670	140	15	–	150	–
2011/2012	650	140	15	–	175	–
2012/2013	630	140	15	–	195	–
2013/2014	600	140	15	-	225	-
2014/2015	600	140	15	-	225	-

В съответствие с наблюдаваните тенденции, в последните четири години, плавно бе намаляван броят на местата за бакалаври (общо за периода с 50), като в същото време плавно бе увеличаван броят на магистрите (също с 50). По този начин общият брой на приеманите студенти остана за целия мандат постоянен – 980.

Поддържането на адекватен прием, при тези условия, изискваше провеждането на все по-активни кандидатстудентски кампании. Техните основните характеристики за годините на мандата са систематизирани в Табл. 1.14 и 1.15, като акцент е поставен върху разпространението на кандидат-студентски материали, изнасянето на презентации, провеждането на спортни състезания с рекламно-информационна цел, провеждането на регионални състезания по химия, а от 2014 г. и по математика, резултатите от които се признават като кандидатстудентски изпити.

Табл. 1.14. Рамки на кандидатстудентската кампания по години

Година на прием	Разпространен и КС материали, бр. училища	Изнесенени презентации, бр. училища	Купа на ректора, участници – училища/ученици
2012	570	70	11/280
2013	650	80	15/350
2014	800	90	19/420
2015	950	120	24/500

Табл. 1.15. Регионални състезания по химия и математика

Година на прием	общ брой участници	химия	математика	брой училища	населени места
2012	695	695	-	69	27
2013	812	812	-	75	32
2014	969	882	87	84	34
2015	914	672	242	86	43

Виждаме, че с всяка следваща година кандидатстудентската кампания бе разширявана значително във всеки от нейните компоненти. Важен етап от нея бяха и провежданите национални семинари с директори на училища и преподаватели по химия от цялата страна на различни теми. Основните данни за тях са систематизирани в Табл. 1.16.

Табл. 1.16. Проведени национални семинари с директори и преподаватели по химия от средните училища

Година на провеждане	Тема	участници /брой/	градове /брой/	училища /брой/	доклади /брой/
2011	Химията - мое бъдеще	82	20	48	8
2012	Химия, екология, устойчиво развитие	79	15	46	8
2013	Качеството на обучението по химия и опазване на околната среда	84	15	56	10
2014	Иновативни практики в обучението по химия и управление на образованието	301*	19	58	12

*В този брой са включени и 220 ученици, които организирано са посетили и разгледали Университета по време на семинара.

Очевидна е, от таблицата, непрекъснато нарастващата популярност на тези национални семинари.

Приемът на студенти беше осъществяван чрез:

- Кандидатстудентски изпити: предварителни (март – април), редовни (м. юли) и допълнителни (м. септември) за заемане на свободните места;
- Регионални състезания – м. февруари, март, април;
- Признаване на ДЗИ по химия, математика, биология, физика, география, информатика, български и чужд език.

Една нова форма, част от кандидатстудентската кампания през 2015 г., бе сключването на договори за образователно сътрудничество с елитни

училища (природоматематически и професионални гимназии, средни образователни училища) от цялата страна. Съгласно с тях, на базата на разширеното изучаване на някои дисциплини (най-вече „Химия и опазване на околната среда“, „Биология и здравно образование“, „Математика“ и „Информатика“), се дават преференции на учениците при записване в определени специалности на ХТМУ. Сключени са 25 договора от този вид.

Броят на приетите студенти и изпълнението на държавната поръчка, по учебни години, са представени в Табл. 1.17 и Табл. 1.18.

Табл. 1.17. Общ брой приети студенти

Учебни години	Образователно-квалификационни степени						Общ брой
	Бакалавър		Магистър		Магистър след бакалавър		
	Ред.	Зад.	Ред.	Зад.	Ред.	Зад.	
2011/2012	627	52	175	34	15	-	903
2012/2013	611	51	201	35	14	-	912
2013/2014	577	46	225	35	5	-	888
2014/2015	541	42	225	32	11	-	851

Табл.1.18. Изпълнение на държавната поръчка

Учебна година	Изпълнение, %
2011/2012	92,1
2012/2013	93,0
2013/2014	92,5
2014/2015	90,0

От таблиците се вижда, че като резултат от полаганите много големи усилия, броят на приетите студенти и изпълнението на държавната поръчка са се понижали незначително за четиригодишния период, като последното, при всички случаи, остава над 90%.

В Табл. 1.19 е показано разпределението на студентите по начина на приемане.

Табл. 1.19. Разпределение на студентите по начина на приемане, %

	Прием 2014	Прием 2013	Прием 2012
Изпити/състезания общо	16/28 (44%)	18/25 (43%)	21/17 (38%)
ДЗИ БЕЛ	38	40	36
ДЗИ Биология	11	9	13
ДЗИ Химия	2	3	5
ДЗИ География	2	2	5
ДЗИ Математика	1	1	1
ДЗИ Чужд език	2	<1	<1
ДЗИ Физика	0	<1	<1

Засилва се ролята на регионалните състезания (почти всеки трети студент е записан с оценка от тях), кандидатстването с оценката от Държавните зрелостни изпити, особено с тази от задължителния по български език и литература, остава твърдо на второ място. В същото време намалява броят на явилите се на кандидатстудентските изпити, защото това са зрелостниците, завършили средно образование преди 2008 г., които стават все по-малко. Статистиката обаче показва, че 100% от явилите се на изпити, след това се записват в ХТМУ. ДЗИ по химия няма особено място като начин на приемане при нас, дори броят на записалите с него намалява за последните три кампании. Увеличаването на приетите с ДЗИ по биология през последната кампания свързваме с разкритата през миналата година нова атрактивна бакалавърска специалност „Биомедицинско инженерство”.

Анализът на разпределението на студентите-бакалаври по специалности и сравнението по учебни години дава основание да се направят следните заключения:

1. Намалена е поляризацията в приема между отделните специалности, като границата между най-търсените в последните години („Автоматика и информационни технологии”, „Индустриален мениджмънт”, „Биотехнологии”, „Фин органичен синтез”, „Инженерна екология и опазване на околната среда”) и другите вече не е толкова рязка. Диапазонът се разширява, като имаме основание да добавим „Безопасност на производствата и защита при бедствия и аварии”, „Биомедицинско инженерство”, „Химично инженерство”, „Полимерно инженерство”. По-равномерното разпределение на студентите по специалности считаме като резултат от включването на повече преподаватели от различни катедри в кандидатстудентската кампания. Това трябва да продължава в бъдеще.

2. Намалява интересът към „Инженерна екология и опазване на околната среда”, „Технологичен дизайн на текстила и кожата”, „Природни и алтернативни горива”, „Неорганични химични технологии”, за сметка на засиления към „Безопасност на производствата и защита при бедствия и аварии” и „Биомедицинско инженерство”.

3. Сходна е картината и по отношение на приетите магистри: най-голям брой са записаните в „Индустриален мениджмънт”, „Биотехнологии”, „Информационни технологии”, „Стопанско управление”, „Фин органичен синтез” и „Безопасност на производствата”. Най-трудно се запълват местата в професионално направление „Материали и материалознание”, една от причините за което е, че все още кандидат-студентите и работодателите трудно го разпознават за сметка на направленията, които са свързани с изучаване на конкретни технологии.

1.7. Акредитация и рейтинг

През отчетния период, ХТМУ премина през всички видове акредитационни процедури – институционална акредитация, програмна акредитация на професионални направления, програмна акредитация на докторски програми и следакредитационно наблюдение и контрол.

След приемане на новите критерии на НАОА през 2011 г., се проведе преглед на документацията на всички процеси и дейности в университета. Изготви се нов самооценяващ доклад*.

В резултат на проведеното външно оценяване и на процедурата на всички нива в НАОА – Постоянна комисия и Акредитационен съвет, ХТМУ получи третата си акредитация със срок **максимален – 6 години, оценка 9.01 и увеличен капацитет от 4500 на 5000 студенти.**

Този резултат е доказателство за високото ниво на развитие на сферите на дейности в университета – образователна, научноизследователска и управленска. Най-съществен момент при настоящата акредитация бе самооценяването и външното оценяване на конкурентоспособността на ХТМУ. В тази сфера, университетът доказва капацитета си за иновативни практики, ориентация към изискванията на бизнеса и международните академични стандарти.

По графика на НАОА, последователно се провеждат процедурите за програмна акредитация. Успешно завършиха четири процедури за професионални направления със съответния брой бакалавърски и магистърски програми в тях. Данните към настоящия момент са представени в Табл. 1.20.

⁰ През 2011 г. ХТМУ депозира доклад за акредитация, по изискванията на НАОА, но измененията в системата от критерии наложи изработването на изцяло нов доклад за самооценка, въпреки разкритата вече процедура.

Табл. 1.20. Акредитирани професионални направления

код	Професионално направление	Акредитация валидна до	Капацитет
3.7.	Администрация и управление	процедура	120
5.2.	Електротехника, електроника и автоматика	процедура	660
5.6.	Материали и материалознание	23.01.2021 г.	600
5.9.	Металургия	20.03.2021 г.	370
5.10.	Химични технологии	30.01.2021 г.	1 940
5.11.	Биотехнологии	27.03.2020 г.	420
5.13.	Общо инженерство	10.12.2016 г.	820

За професионално направление 5.11 „Биотехнологии” – 2 бакалавърски програми и 1 магистърска програма, образователният капацитет е увеличен до 320 бакалаври и 100 магистри, което е безспорен успех при високия интерес към специалностите „Биотехнологии” и „Биомедицинско инженерство”.

В професионално направление 5.10. „Химични технологии“ – 13 бакалавърски програми и 19 магистърски, образователният капацитет е увеличен до 1920 студенти. Това е от голямо значение, предвид динамиката на развитие на магистърски програми, в отговор на потребностите на бизнеса.

В последна фаза на външно оценяване е професионално направление 3.7. Администрация и управление (през м. май приключи посещението на експертната група и е депозиран оценяващ доклад пред постоянната комисия).

Разкрита е процедура за програмна акредитация на професионално направление 5.2. Електротехника, електроника и автоматика.

В образователната и научна степен „доктор“ акредитацията по професионални направления е в ход и за голяма част приключи успешно. В ХТМУ обучението на докторанти се провежда в 11 професионални направления от 4 области на висше образование. Обобщените резултати и актуалното състояние за акредитацията на докторските програми са представени в Табл. 1.21.

От област на висшето образование 4 „Природни науки, математика и информатика“, шестгодишна акредитация получиха 6 докторски програми:

- Професионално направление 4.2 „Химични науки“: „Неорганична химия“, „Органична химия“, „Физикохимия“ и „Аналитична химия“ в Департамента по химични науки; „Химия на високомолекулните съединения“ във Факултета по химични технологии и „Биоорганична химия, химия на природните и физиологично активните вещества“.

- Професионално направление 4.1 „Физически науки“: „Структура, механични и термични свойства на кондензираната материя“ и „Оптични, електрични и магнитни свойства на кондензираната материя“ в Департамент по физикоматематически и технически науки.

- Професионално направление 4.5 „Математика“: докторски програми: „Диференциални уравнения“, „Математическо моделиране и приложения на математиката“ в Департамент по физикоматематически и технически науки.

- Професионално направление 4.6 „Информатика и компютърни науки“: докторска програма „Информатика“ в Департамент по физикоматематически и технически науки.

Област на висше образование 5 „Технически науки“, шест години акредитация получават:

- Професионално направление 5.2 „Електротехника, електроника и автоматика“: докторски програми „Теория на автоматичното управление“; „Системи с изкуствен интелект“; „Автоматизация на инженерния труд и

системи за автоматизирано проектиране (по отрасли)”; „Автоматизирани системи за обработка на информация и управление (по отрасли)”; „Автоматизация на производството (по отрасли)” във Факултета по химично и системно инженерство.

- Професионално направление 5.4 „Енергетика”: докторска програма „Промислена топлотехника” във Факултета по металургия и материалознание.

Табл. 1.21. Акредитирани докторски програми

ДОКТОРСКА ПРОГРАМА	АКРЕДИТАЦИЯ ВАЛИДНА ДО
Автоматизация на инженерния труд и системи за автоматизирано проектиране (по отрасли)	ноември 2019 г.
Автоматизация на производството (по отрасли)	ноември 2019 г.
Автоматизирани системи за обработка на информация и управление (по отрасли)	ноември 2019 г.
Аналитична химия	януари 2020 г.
Биоорганична химия, химия на природните и физиологично активните вещества	януари 2020 г.
Диференциални уравнения	октомври 2020 г.
Електрични, магнитни и оптични свойства на кондензираната материя	май 2020 г.
Електротехнологии	ноември 2019 г.
Ергономия и промишлен дизайн	септември 2016 г.
Икономика и управление (по отрасли)	януари 2019 г.
Информатика	октомври 2020 г.
Математическо моделиране и приложение на математиката	октомври 2020 г.
Материалознание и технология на	юни 2017 г.

машиностроителните материали	
Металознание и термична обработка на металите	в процедура
Металургична топлотехника	в процедура
Металургия на цветните и редките метали	в процедура
Металургия на черните метали	в процедура
Методика на обучението по химикотехнологични дисциплини	юни 2017 г.
Неорганична химия	януари 2020 г.
Органична химия	януари 2020 г.
Приложна механика	в процедура
Промишлена топлотехника	май 2020 г.
Процеси и апарати в химичната и биохимичната технология	февруари 2021 г.
Системи и устройства за опазване на околната среда	март 2015 г.
Системи с изкуствен интелект	ноември 2019 г.
Структура, механични и термични свойства на кондензираната материя	май 2020 г.
Теория на автоматичното управление	ноември 2019 г.
Теория на възпитанието и дидактика	юни 2017 г.
Техника на безопасността на труда и противопожарна техника (по отрасли)	в процедура
Технологии, машини и системи за лелярното производство	в процедура
Технологии, машини и системи за обработка чрез пластично деформиране	в процедура
Технология за оползотворяване и третиране на отпадъците	декември 2019 г.

Технология за пречистване на водите	декември 2019 г.
Технология за пречистване на въздуха	декември 2019 г.
Технология и преработка на пластмаси и стъклопласти	в процедура
Технология на електрохимичните производства	в процедура
Технология на каучук и гума	в процедура
Технология на кожарските и кожухарските изделия и дъбилните вещества	в процедура
Технология на композитните материали	в процедура
Технология на неорганичните вещества	в процедура
Технология на обувното производство	в процедура
Технология на полиграфическото производство	в процедура
Технология на полупроводниковите материали и електронните елементи	в процедура
Технология на природните и синтетичните горива	в процедура
Технология на силикатите, свързващите вещества и труднотопимите неметални материали	в процедура
Технология на финия органичен и биохимичен синтез	в процедура
Технология, механизация и автоматизация на лесохимичните производства	в процедура
Технология, механизация и автоматизация на целулозната и хартиената промишленост	в процедура
Управляващи изчислителни машини и системи	в процедура
Фармацевтична химия	-
Физикохимия	януари 2020 г.
Химична технология на влакнестите материали	в процедура
Химична технология на лакобояджийските материали	в процедура

и адхезивите

Химично съпротивление на материалите и защита от корозия в процедура

Химия на високомолекулярните съединения януари 2020 г.

Проведени са процедури за Следакредитационно наблюдение и контрол (САНК) на професионални направления 5.13 „Общо инженерство”, 5.2. Електротехника, електроника и автоматика, 5.6 Материали и материалознание. Оценките за изпълнението на препоръките на НАОА от САНК бяха положителни и след корективните дейности се постигнаха високите оценки за всички професионални направления – **над 9.20 и период на акредитация 6 години.**

Специалността „Химично и биохимично инженерство” на френски език получи втора акредитация от СТi, с което завършилите получават квалификация инженер на държавно ниво във Франция.

Средствата за осигуряване на процедурите през този отчетен период са над 86 000 лв., вкл. и акредитацията на „Химично и биохимично инженерство”.

В заключение може да се отбележи, че всички образователни, научни и управленски дейности се съобразяват с критериите и показателите за оценка на НАОА. При ежегодните съгласувания на броя на обучаваните студенти и докторанти, с определения капацитет от НАОА, получаваме потвърждение, че ХТМУ не обучава студенти, извън утвърдения капацитет, по всички професионални направления и научни специалности.

Място на ХТМУ в системата на висшето образование в България по резултати от национален рейтинг

През отчетния период, се проведеха две национални рейтингови класации на университетите и професионалните направления в България. Те потвърдиха завоюваните **4 първи места** от първото издание на

рейтинговата система в професионалните направления: Химични технологии, Металургия, Материали и материалознание и Електротехника, електроника и автоматика. За останалите направления сме на 2-ро място, а за Администрация и управление попадаме между 4-то и 6-то място, което се определя от структурата на обучението (ХТМУ поддържа само една магистърска програма), а и в някои позиции за класацията липсват достатъчно данни.

Информацията за професионалните направления и университета като цяло се събира от различни източници. Част от нея, по критериите и показателите в рейтинговата система, се формират от данни от висшите училища. За ХТМУ има достатъчно представителни данни, които ни поставят в лидерска позиция по отношение на образователния процес, научните изследвания, международната мобилност и престижа.

Резултатите от рейтинговите класации бяха широко разпространени в медиите и анализирани в различен контекст, но навсякъде присъствахме като една от водещите институции за висше образование, на трета и/или четвърта позиция по общи данни от различните сфери на оценяване).

За мащабите на нашия университет резултатите са повод за висока самооценка и още по-високи цели в следващия период.

1.8. Развитие на електронните информационни ресурси

Дейностите по развитие на електронните ресурси, през отчетния период, се реализират в две основни направления – технологично развитие на вътрешната мрежа, техническо обновяване на ресурсите и подобряване на информационното осигуряване.

Системно се подобрява техниката за осигуряване на информационното обслужване. Закупувани са между 45 – 70 компютъра годишно и на практика може да се каже, че повече от половината от

наличните компютри са заменени с нови конфигурации през отчетния период.

Оборудвани са 5 зали с нови компютърни конфигурации, които основно са финансирани на проектен принцип или с целеви дарения. Залите са на разположение на студентите, предимно от първи курс, за обучение по информатика. Изцяло е изградена зала за видеоконферентна връзка в БИЦ с дарение от AUF. Оборудвана е нова зала с интерактивна дъска и проектор в сграда Б (дарение от „Аурубис България” АД).

Изцяло е преоборудвана и разширена информационната система със сървъри и техниката за тяхното свързване в мрежата на университета. По проект „Електронни форми в дистанционното обучение” е закупен мощен сървър, който осигурява функционирането на платформата за електронно обучение и действащия уеб-сървър (el.uctm.edu и mtm.uctm.edu). Още един е ъпгрейдван по проект „Център за математично моделиране и компютърна симулация за подготовка и развитие на докторанти и млади учени” (mtm2.uctm.edu). Стойността на това оборудване е над 20 хиляди лева. Работата на сървърите е осигурена с мощно устройство за непрекъсваемо токозахранване, което преодолява техническите проблеми при честите прекъсвания на електричеството.

Закупува се оборудване за усъвършенстване на вътрешната мрежа. Монтирани и конфигурирани са 10 бр. web-управляеми мрежови устройства (Ethernet switch) модел Dell™ PowerConnect™ 2824 (на стойност 9 000 лв.) и устройство за автоматично рестартиране към него, което да осигури по-добър мониторинг на мрежата в сгр. „А”. За доброто функциониране на новата техника е осигурена оптична връзка между сграда „В” и БИЦ за директен достъп до интернет, независещ от мрежовите устройства в сградата.

Системно се отстраняват технически проблеми, включително причинени от природни бедствия върху интранета. Пренастройват се и се

ограничават локални рутери, които възпрепятстват нормалния трафик по мрежата в някои нейни части.

В изпълнение на една от целите за подобряване на информационното осигуряване на учебния процес е създадена нова съвременна платформа за дистанционно обучение. Тя е резултат от изпълнението на проект по Структурни фондове на ЕС, ОП „Човешки ресурси”. Разработени са 30 нови учебни курса, изградени изцяло като мултимедийни ресурси за самостоятелна работа, групова работа от дистанция или работа, под контрол на преподавател през самата система. Заснети са видео материали, осигурена е възможност за видеоконферентна връзка между преподаватели и студенти. Така на практика се отварят вратите на „учебните ни зали“ за работа със студентите, неограничено в пространството и в желаното време. Обогатява се дигиталната библиотека с учебни помагала. Това се развива, както по линия на електронното хранилище на системата за дистанционно обучение, така и чрез дигитализация на наличната литература в БИЦ.

Създаден е нов сайт на ХТМУ, който се обогатява с информация за отделните звена и актуална информация за дейностите на университета. Сайтът бе разработен по проект на екип от преподаватели, но въвеждането му се наложи при форсмажорни обстоятелства, а това създаде големи проблеми при възстановяване на наличните рубрики. Въпреки обективните проблеми, сайтът се развива и предоставя повече и по-добре организирана информация. Разработва се английската версия на сайта и вече има пълна информация за основните звена и за образователните програми. Създадена е организация за предоставяне на нова информация и отговорностите по публикуването ѝ.

Всички индивидуални сайтове към официалния са преинсталирани и са част от домейна на университета. Така се осигурява по-добро администриране и се преодоляват проблемите с остарели данни, която

остава в интернет-пространството, без да имаме възможност да я ревизираме на институционално ниво.

В настоящия момент всички сайтове по действащи проекти, както и сайтове, свързани с дейността на университета се администрират от служители на ХТМУ, включително и тези, които представят дейностите по изпълнение на проекти, финансирани от структурните фондове на ЕС и ОП „Развитие на човешките ресурси” при МОН.

Създаден е нов е-мейл, което помогна да се разреши проблема за изваждането ни от „черни списъци” за наличие на вируси и за отписване от spam-списъци. Политиката при откриване на вирус или друг разрушителен код е незабавно унищожаване на файла, който съдържа кода.

В университета се развиват и поддържат информационни системи, определени от нормативната база на висшето образование и такива, които осигуряват ефективност на процесите и дейностите на звената. Функционирането им се осигурява и чрез системно обновяване техниката на университетската мрежа, хардуера и технологичното обслужване. ХТМУ, съвместно с фирмата-доставчик на услуги, поддържат BGP и DNS сървъри и мейл-сървър. Уеб-сървърът се поддържа от наши служители.

От 2014 г., регистрите на МОН са обединени с информационната система за рейтинга на университетите. Затова управлението на информационните ресурси става все по-отговорна задача и обхваща повече на брой функции.

В изпълнение на нормативните изисквания към висшите училища се поддържат регистри за: академичния състав на висшите училища, действащи и прекъснали студенти и докторанти, и регистър на завършилите студенти. Данните от последните два регистъра са с публичен достъп от страницата на МОН. Ежегодно информацията в регистрите и начинът на работа с тях се променят и това е отразено в подходите за управление на тези ресурси в университета.

Информационните системи „Студент” и „Кандидат-студенти” се използват и при управление на качеството на образователния процес в ХТМУ.

В БИЦ се поддържа електронен каталог със софтуерен продукт „АБ”, който осигурява достъп в обединения електронен каталог на университетските библиотеки. Работи и интегрирана система за обединяване на базата данни за студентите, при регистрация в БИЦ и система „Студент”.

Поддържа се фондът електронни учебни помагала на платформата E-learning – Shell-системата, както и безжичен интернет-достъп в Библиотечно-информационния център и в други части на университета.

С разширяване функциите на БИЦ се подобрява и вътрешната мрежа на центъра. По този начин Центърът, както и сгр. А, се свързват директно към главното мрежово устройство на ХТМУ и не зависят от други комуникационни устройства. Само в тази част от университета са разположени: 40 работни станции, осигуряващи учебния процес на студентите и докторантите; 5 работни станции за служителите на БИЦ; 1 работна станция към копирна машина Xerox; компютър за работа с роботизиран скенер Kirtas; 2 персонални компютъра за обработване и управление на ресурсите на дигиталната библиотека; 2 сървъра Fujitsu Tx200 S6 и два дискови масива Fujitsu Eternus DX60, за нуждите на дигиталната библиотека; 1 сървър Fujitsu Tx300 S8 и работна станция за нуждите на Дистанционно обучение.

Цялата система се контролира чрез мрежов комутатор, осигуряващ оптимална и безаварийна работа на Дигиталната библиотека и сървърите при непрекъснат отдалечен мониторинг. Осигуряват се филтри анти-спам контрол.

Изработен е проект за сегментиране на мрежата в целия университет. Този процес започва от библиотечно-информационната компютърна мрежа и продължава с мрежата в трите сгради.

Софтуерно осигуряване:

- Поддържа се пълен бекъп на мейл- и веб-сървърите.
- Поддържа се корпоративния лиценз на антивирусния софтуер.
- В БИЦ се администрира Виртуална читалня, която е изградена върху система за дигитализиране на учебна литература (над 100 бр.).
- Спазва се корпоративна политика за управление на електронни пощи.
- Ограничават се сайтове, поддържащи торенти и такива за обмен на нелицензиран софтуер.
- Поддържа се динамична информационна система за обмен на информацията на сайта в някои негови части.
- Изградена е информационна система тип „облачна структура“ за съхранение и обмен на данни, финансирана по проект BG051PO001-3.3.06-0014: “Център по математично моделиране и компютърна симулация за подготовка и развитие на млади изследователи”, с Бенефициент ХТМУ. Системата позволява достъп до информацията в облачната структура от различни компютри при наличие на Интернет. Освен в облачната структура, данните се съхраняват и на всички персонални компютри, свързани с нея.
- Катедрена, факултетна и университетска документация в електронен вид може да бъде класирана и съхранявана в отделни директории и поддиректории с възможност за копиране, добавяне (само с copy/paste) или изменение на съдържанието на документите от лицата, имащи достъп до тях. Достъпът до информацията може да бъде с различни права. Всички членове на АС и докторантите могат да съхраняват лична документация в отделни папки. Докторантите, дипломантите и техните

ръководители могат да съхраняват, добавят, копират или изменят материали (файлове), във връзка с изследванията по съответните тематики. Системата е много полезна при изпълнение и администриране на проекти. Тя ще преодолее ограниченията на пространство в DROPBOX.

- Организация и управление на документи. Пример: Възможност за работа върху един документ от различни компютри (домашен и служебен или два служебни компютъра). Възможност за управление на документи в група, напр. всички документи в група „администрация“ са достижими за всички членове на тази група.

- Възможност за достъп до документи (лични или групови) от отдалечени компютри (извън сградите на ХТМУ).

- По-добра сигурност. Всички документи са достъпни само за членове с определени пароли. Документите се съхраняват на повече от един диск: личните компютри на ползвателя и в облака. С това се намалява рискът от загуба на документи, при локална вирусна зараза или друга причина.

Разширяването на дейностите в университета и повишаването на качеството им изисква динамично развитие на софтуера, с който се осигуряват. В тази насока, през отчетния период, са предприети следните мерки:

- Развиват се динамични системи за онлайн управление на документи по научни дейности: конкурс за проекти, финансирани от целевата субсидия за присъщи на висшето училище научни дейности и младежката научна постерна сесия и др.

- Актуализира се динамична информационна система за обмен на информацията в някои части на сайта: УМО – изпитни дати и онлайн заявления за кандидатстване (системата към момента не е активна и предстои нейното повторно въвеждане в действие); БИЦ – регистрация на предлагани учебници; Кариерен център – обяви и полезна информация;

Административни услуги – обяви, търгове, конкурсна документация с автоматично публикуване на датите; система СЕБРА; Решения на АС, телефонен указател.

- Закупен е постоянен лиценз за ANSYS MULTIPHISICS, ANSYS WORKBENCH и CFX; MAPLE по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”;

- Закупени са „Acrobat Professional“, version 11, „CorelDRAW“, version X7 с версии на продуктите за MS Windows по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”. С това осигуряваме необходимия, съвременен софтуер за целите на издателската дейност и електронното учебно съдържание.

- Поддържа се корпоративния лиценз на антивирусния софтуер.

- Развиват се системите за бази данни, които обслужват системата за качество на обучението (СОПКО). Екип от катедра „Автоматизация на производството” актуализира системата за студентска оценка, поддържа и обработва данните за мотивацията на кандидат-студентите.

- БИЦ поддържа услуга Виртуална библиотека, която работи с най-високотехнологичен софтуер за управление на цифров книжен фонд и автоматизирано библиотечно-информационно обслужване (уеб достъп). До момента са дигитализирани 75 учебника от библиотечния фонд и те са достъпни за студентите през сайта на ХТМУ. Процесът на дигитализация е планиран и продължава да се работи с приоритет върху издания, които са загубили качество за ползване, а са често използвани от студентите.

- Поддържа се фонд електронни учебни помагала на платформата E-learning – Shell.

- Създадена е функционална връзка с Дигиталната библиотека към БИЦ, което осигурява пълноценно използване на ресурсите на двете хранилища.

- Изграден е алтернативен e-mail сървър: mu.uctm.edu.

- Изградена е напълно нова система за администриране на финансовите структури на ХТМУ (базирана на известната КОНТО счетоводна платформа). Тя е отделена от мрежата на ХТМУ чрез собствен сървър.

1.9. Функциониране на Системата за оценяване и поддържане на качество на обучението (СОПКО)

През отчетния период са проведени планираните дейности по СОПКО. Направени са изследвания за мнението на студентите и поддържане на обратна връзка в обучението, определени от Закона за висшето образование, от процедурите по качеството или такива, които са наложени от критериите и индикаторите за акредитация на висшите училища и професионалните направления в България.

При всички процедури за акредитация са предоставяни релевантни данни по критериите за програмна акредитация и СОПКО е отразявана в необходимата степен и с наличните резултати.

Много от данните за качество на образователния процес и удовлетвореност на студентите от обучението в рейтинговата система са елемент на системата за качество в ХТМУ. Поради това, развитието на процедурите по качеството става чрез актуализиране на обектите на мониторинг, във връзка с критериите на националния рейтинг на висшите училища и професионални направления в България.

Основни дейности по процедурите на СОПКО са:

- Проведени одити по дейности, които се извършват от Звеното за мониторинг на качеството и на експертите по качество и Системата за натрупване и трансфер на кредити (ECTS) към основните звена. Основните процеси и обекти за одит и оценка са съобразени с критериите за акредитация на професионалните направления.

- Провеждат се изследванията за обратна връзка в учебния процес – студентска оценка за всички курсове в бакалавърска степен през летен и зимен семестър, оценка на удовлетвореността на студентите от обучението по специалности и удовлетвореност от системата за натрупване и трансфер на кредити.

- Проведено е изследване за ефективността на встъпителните курсове. След обсъждането му на АС, се предвижда методическа дискусия, относно начина на работа с първокурсниците за адаптирането им към академичното обучение.

- Усъвършенства се информационната система за обработка и съхранение на информацията по качеството. Актуализира се системата за бази данни за студентска оценка и мотивация на приетите студенти, по специалности. Тази дейност се извършва от екипи от катедра „Автоматизация на производството”, съвместно със звеното за мониторинг на качеството.

През отчетния период, набирането на кандидат-студенти и записването на първокурсниците се провеждаше в динамична схема и това наложи промени при мониторинга на процеса и изследване на мотивацията за избор на специалности. Някои от резултатите са много показателни за нивото на дейностите от различни процедури по качеството и са база за проектиране на следващи стъпки в реализация на целите на университета, фигури 1.10., 1.11 и 1.12

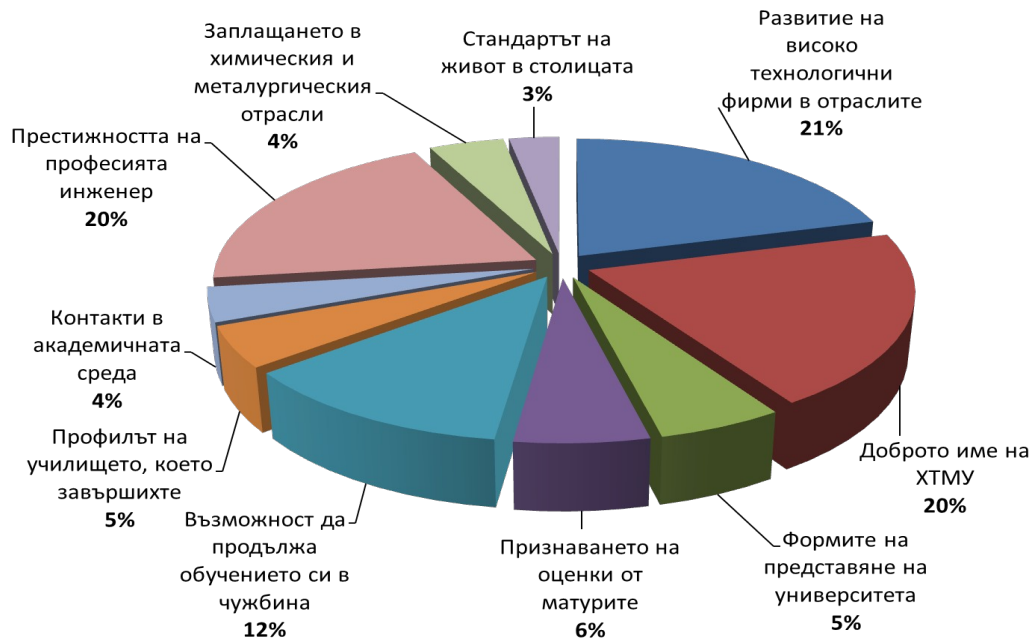
За приема през настоящата 2015 г. се отчитат новите моменти, които засилват сътрудничеството с някои специализирани средни училища, чрез договори за признаване на резултати от обучението.

Всички проучвания за ефективността на дейностите по насочване на кандидатите при избора на специалности (включително и със статистически процедури) са отчетени в самооценяващите доклади за

акредитацията на професионалните направления, което бе оценено съобразно критериите за този компонент на СОПКО.

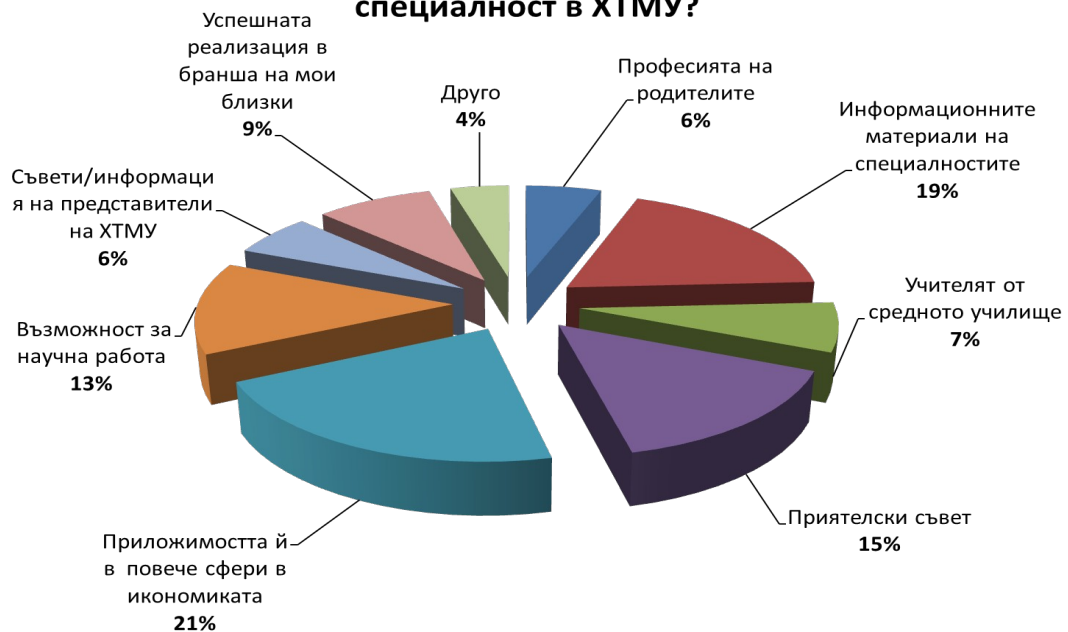
Данни от мониторинга на кандидат-студентите дейности

Въпрос 2: Какво Ви насочи към инженерното образование в ХТМУ?

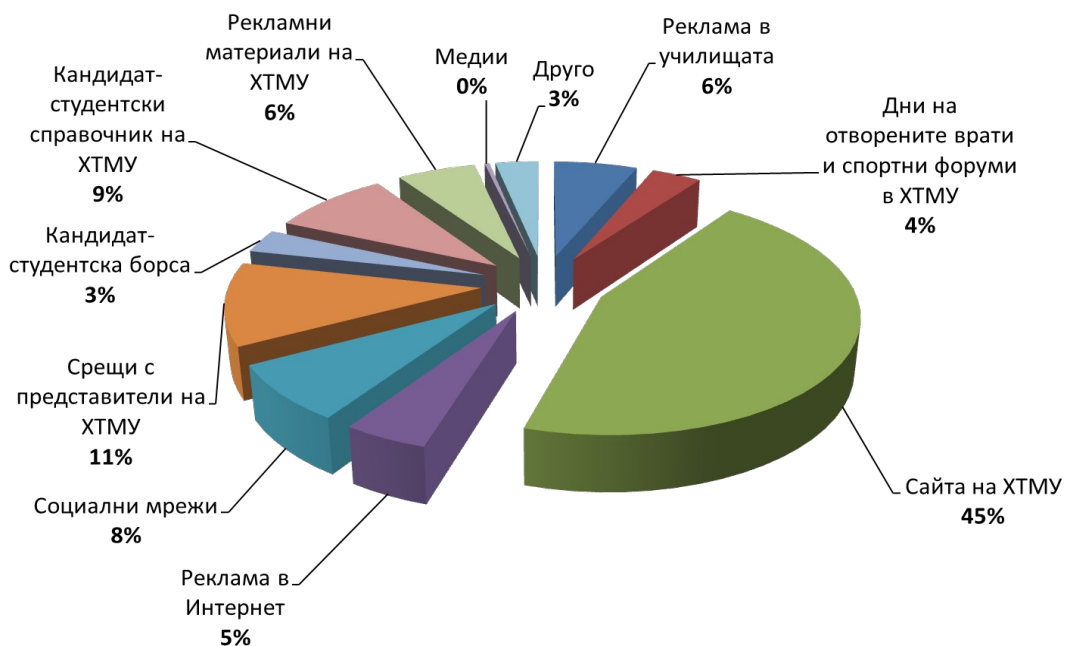
Фиг. 1.10. Оценка на факторите, определящи интереса към инженерните специалности

Въпрос 5: Какво Ви помогна при избора на първа специалност в ХТМУ?

Фиг. 1.11. Мотивиращи фактори за избор на специалност

Въпрос 6: От къде се инфомирахте за различните специалности в ХТМУ?

Фиг. 1.12. Значими информационни канали за избор на кандидатите

През отчетния период, е разработена нова методика за студентска оценка. Тя дава възможност за диференциране на преподаването в лекционните курсове и семинарните и лабораторни упражнения.

Данните, представени в Табл. 1.17, обединяват оценките за преподавателите, които водят лекционни курсове и за асистентите на упражненията. Резултатите са показателни за доброто ниво на преподаване. В случаите на тревожно ниски оценки от страна на студентите, ректорското ръководство разглежда всеки конкретен случай и се предприемат корективни действия.

Табл. 1.22. Студентска оценка за преподаването – Средни оценки по факултети и департаменти за **последните две учебни години 2013/2014**, сравнен в скобите със зимен семестър 2014/2015

Факултет/ Департамент	Средна оценка I, II курс (5-бална скала)	Средна оценка III и IV курс (5-бална скала)
ФХТ	-	4,60 (4,46)
ФХСИ	-	4,21 (3,90)
ФММ	-	4,40 (4,22)
ДФМНТ	3,98 (3,71)	-
ДХН	4,30 (4,34)	-
ДХумН	4,50 (4,60)	-

Всяка учебна година от отчетния период, са обсъждани конкретни случаи на нарушаване на академичните стандарти за работа със студенти и са взети съответни мерки за преодоляването им.

Ежегодно се провежда среща на Ректора с първокурсниците, която има за цел да бъдат подпомогнати при интеграцията им в академичната среда. Всички отчетени проблеми или пропуски в организацията на обучението, информационното обслужване и битовите условия се отстраняват своевременно (в рамките на съответния семестър). Пример за това е инсталирането на нова wi-fi връзка за зали 19 и 22 в сгр. „Б”. Това се наложи по искане на студентите. За целта бе изготвен проект и закупено и инсталирано ново оборудване към съществуващата мрежа.

1.13. Кариерен център

За отчетния период Кариерният център провежда дейности по консултиране и насочване на студентите за стажантски програми, поддържа връзки с работодатели за предоставяне на информация за работни места на студенти и випускници на ХТМУ. Във връзка с повишените изисквания, при програмна и институционална акредитация, центърът осигурява информация, която е залегнала в системата от критерии и показатели. Данни за реализацията на студенти и за връзките на университета с бизнеса са предоставяни по всички професионални направления за трите образователни степени.

Ежегодно се провежда форум „Кариери“, на който студентите могат да се запознаят с представители на водещи предприятия от различни отрасли на индустрията. През отчетния период, това кариерно събитие бележи устойчив ръст на интереса от страна, както на работодателите, така и на студентите и възпитаниците на ХТМУ. През 2011 г., във форум „Кариери“, са участвали 11 компании, през 2013 г. – 14, а през 2014 г. – 15. През 2015 г. се постигна рекорден брой на участващите компании – 19, а над 500 студенти и преподаватели успяха да се срещнат с представителите на фирмите.

За последните 4 години са се състояли общо 4 форума „Кариери“, като общият брой на участващите компании, за това време, е 32. Сред участниците, всяка година, са и водещи HR фирми, предоставящи услуги в сферата на трудовото посредничество и кариерното ориентиране.

Заслужава споменаване организирането и провеждането от 26.02 до 01.03.2013 год. на седмицата „Кариери“, като едно от първите събития в програмата за честването на 60 години на ХТМУ. Обхващането на по-дълъг период от време позволи включването на значително повече събития и получаването, по такъв начин, на много по-голям обществен резонанс. Събитието включваше разнообразни изяви под наслов „ХТМУ – старт на

моята кариера и на моя успешен професионален път”. То предостави възможност за широк спектър от дейности от страна на дружества с различен профил в изложение, фирмени презентации, кариерно консултиране от фирма за оценка и подбор на персонал, споделяне на положителен опит и други полезни изяви. Във форума взеха участие 14 компании, разпределени по сфери на дейност, както следва:

- хартиено-целулозна промишленост – 4;
- металургия – 2;
- химическа промишленост – 2;
- производство на контролно-измервателна и лабораторна апаратура – 2;
- оценка и подбор на персонал – 2;
- фармацевтична промишленост – 1;
- хранително-вкусова промишленост – 1.

На 02 и 08.04.2014 г. във форум Кариери – 2014 взеха участие 15 компании, разпределени по сфери на дейност, както следва:

- химическа промишленост – 7;
- металургия – 3;
- хартиено-целулозна промишленост – 2;
- оценка и подбор на персонал – 2;
- производство на контролно-измервателна и лабораторна апаратура – 1.

Деветото издание на Форум „Кариери – 2015”, състояло се на 2 и 22 април 2015 г. се превърна в събитие, поради рекордния брой участващи фирми (19 фирми от целия спектър на бизнеса, със специален интерес към професионалните направления, в които се подготвят студентите), а също така и във връзка със засиления интерес от страна на студентите към

изложението. Разпределението на участниците, по сфери на дейност, е следното:

- химическа и силикатна промишленост – 5;
- металургия – 4;
- хартиено-целулозна промишленост – 3;
- образование, оценка и подбор на персонал – 3;
- фармацевтична промишленост – 1;
- производство на контролно-измервателна и лабораторна апаратура – 1;
- военна промишленост – 1.

От 2014 г., Кариерният център при ХТМУ ежегодно взема активно участие при популяризирането и регистрацията на участниците от Университета в Дните на отворените врати в „Аурубис България” АД, през м. май.

Продължава и активното сътрудничество на ХТМУ за реализацията на проекта по ОП „Развитие на човешките ресурси” – „Студентски практики”. Университетът е сключил договори с нови фирми - партньори, сред които: „Алкомет” АД, „Видахим”, „Неохим” АД, „БалБок Инженеринг” АД, „БластИнженеринг” ЕООД, „Близу Медия енд Броудбанд” ЕАД, Българска агенция по безопасност на храните, Български институт по стандартизация, „ВайсПрофил” ООД, „Еф енд би Анализи” АД, „ИЦ Глобал тест” ООД, „Нанотехнологии – Бизнес – Иновации”, Община Угърчин, „Проген” ООД, „Рийчаут БГ” – клон България, „Си Ай Ер” ООД, „Ти Би Ай Банк” ЕАД, „Трей транс”, „Химатех” АД и институти към БАН – Биофизика и биомедицинско инженерство, Електроника, Електрохимия и енергийни системи, Информационни и комуникационни технологии, Катализ, Механика, Микробиология, Органична химия с Център по фитохимия, Полимери, Физика на твърдото тяло, Физикохимия, и др.

И през отчетния период продължава активното сътрудничество за реализирането на ежегодната Програма за летни студентски стажове в Държавната администрация.

Представители на Кариерния център са участвали в редица форуми и срещи, посветени на проблемите за връзките между университетите и бизнеса. Сред тях са:

- Национални дни на кариерата, организирани от “Джобтайгър” ООД, провеждани ежегодно през месец март в НДК, където всяка година се представят над 100 фирми. Това събитие представлява мащабен форум, в рамките на който се затвърждават и обогатяват вече съществуващите контакти с представители на фирми-партньори на Кариерния център, както и се осъществяват нови партньорски работни взаимоотношения със специалисти от други фирми, с цел бъдещо ефективно сътрудничество.

- Конференция „Бизнес и образование”, организирана от няколко водещи институции и организации у нас в рамките на Европейската седмица на Е-умения 2012;

- Форум „Визия и предизвикателства. Младежка заетост – дискусия – Бизнес. Държава. Студенти”, организиран през 2012 г. от Jobs.bg и Националното представителство на студентските съвети в България;

- Търговско изложение „MachTech & METAL” за междуфирмен обмен в България и региона на Централна и Източна Европа за металургия, леярство и инструментална екипировка, състояло се през 2013 г.

- Среща „Българо-немски мрежи“, организирана от DAAD през 2013 г.

- Откриване на „BEST инженерна седмица 2015”, организирана от BEST – София, състояло се през март 2015 г. Събитието включва поредица от студентски състезания с практическа насоченост, провеждани се на територията на компаниите-участници. Специалисти от водещи фирми поставиха на студентите-участници, разпределени в отбори, специфични

работни казуси и свързани с конкретната дейност на фирмата практически задачи. През 2015 г., в състезанията се включиха 12 студенти.

- Форуми по развитие на кариерата и продължаващо обучение, организирани от МОН за подкрепа на продължаващото обучение, с цел реализация на пазара на труда.

- Информационни дни за представяне на схеми по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, организирани от МОН;

- Международно изложение „Образование без граници”, организирано от Бери Груп България и много други значими събития.

Всички дейности се представят на сайта на Кариерния център, който се развива и актуализира. На фейсбук-страницата на центъра също ежедневно се предоставя информация за свободни работни и стажантски позиции, за стипендиантски програми, за семинари, форуми, уъркшопи, конкурси, фирмени презентации, дни на отворените врати и други събития, свързани с кариерно развитие и професионална реализация.

Базата от данни с партньори на ХТМУ от бизнеса непрекъснато се обогатява и актуализира от Кариерния център, като в момента тя съдържа над 250 актуални позиции.

През изминалия период в Кариерния център при ХТМУ са постъпили обяви за свободни работни места от над 100 фирми, между които: „Дунапак – Родина” АД, „Оушънфендърс” ЕООД, „Фикосота синтез” ООД, „Софийска вода” АД, „Дармакс” ООД, „Матрикс Глобал” ООД, „Фесто производство” ООД, „Технофос” ЕАД, „Ню имидж адвъртайзинг” ООД, „Метеко” АД, „Нестле България” АД, „Контактни елементи” АД, „Хюлет Пакард”, „Актавис Дупница” АД, „Сенсата Технолоджис” ЕООД, „Флуид Контрол” ЕООД, „Тренквалдер ЕООД”, „Метеко” АД, „Ромпетрол България” ЕАД, „Оргахим” АД, „Неохим” АД, „Конвой Уорлд” АД, „Каолин” АД, „Група Технологии на металите – Ангел Балеvски Холдинг” АД, „Агенция Балканивест ЕУ” ЕООД, „ICAP

Bulgaria”, „Маус – ПС” ЕООД, „Монди Стамболийски” ЕАД, „СМ Консулта” АД, „Вюрт България” ЕООД, „СПМ” ЕООД, „Сет Писибитехнолоджи” ООД, „Титан Златна Панега” ЕООД, „Химкомплект Инженеринг” АД и др., и много от тях са изказали благодарност за оказаното съдействие.

Повечето от фирмите, участвали във форумите „Кариери” от 2012 г. до 2015 г. имат готовност да приемат на работа или стаж възпитаници на ХТМУ и използват събитието за установяване на непосредствени контакти в тази посока.

През целия отчетен период, Центърът разглежда като приоритет в своята работа директния, личен контакт със студентите и работодателите като една от най-ефективните форми за постигане на добри резултати.

2. НАУЧНИ ДЕЙНОСТИ

2.1. Основни приоритети на научните дейности в университета

През отчетния период научните дейности в ХТМУ са провеждани в съответствие с приетата и периодично актуализирана Стратегия за научни изследвания, както и с утвърдената през 2011 г. Национална стратегия за научните изследвания в Република България за 10-годишен период. Научните дейности са съобразени с приоритетните направления за развитие на науката и с потенциала на университета като учебно-изследователски център. Стратегията е разработена с ясното разбиране, че науката, образованието, научните изследвания и иновациите трябва да бъдат насочени към решаване на икономическите, екологичните и социалните проблеми на обществото. Политиката на университета отчита необходимостта от повишаване на конкурентноспособността на създаваните от академичния състав научни продукти като фактор за подобряване на качеството на живота.

Въпреки недостатъчното финансиране на научноизследователските дейности в ХТМУ през периода, може да се отбележи като успех поддържането на благоприятна среда за научна дейност, продължаващото интегриране на българската наука в Европейското изследователско пространство, развитието на научната инфраструктура, развитието на научния потенциал, все по-широкото участие на студенти в научните изследвания и др.

2.2. Приоритетни задачи, организация и координиране на тяхното изпълнение

През отчетния период се запази добре функциониращата система за цялостно координиране на изпълнението на приоритетните задачи, осъществявана от Научноизследователския сектор (НИС), от Научния отдел, от отдела „Международни и национални програми”, от Научно-

експертния съвет (НЕС) и от Комисията за контрол на процедурите по придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности (ККП). За успешното изпълнение на задачите по научноизследователската дейност и разпространението на непрекъснато увеличаващите се обеми научна информация, своя принос дадоха Библиотечно-информационният център и специализираното научно списание, издавано от ХТМУ, ЈСТМ.

Основните цели на научноизследователските дейности в ХТМУ през отчетния период се определяха от:

- въведените приоритети за научните изследвания;
- поддържането и развитието на благоприятна среда за научна дейност;
- максималното използване на възможностите за получаване на средства от различни източници;
- интегрирането на българската наука в Европейското изследователско пространство;
- развитието на научния потенциал;
- развитието на научна инфраструктура;
- повишаването на резултатността и ефективността на научните изследвания в полза на икономиката, обществото и университета чрез реализация на научния продукт;
- изграждането на административен капацитет за подпомагане на научната дейност;
- усъвършенстването на информационната система;
- по-нататъшното интегриране на висшето образование и научноизследователската дейност;
- международното коопериране;
- изграждането на интегрална функционална система за рационално използване на материалната база на университета.

2.3. Резултати от научноизследователската дейност

2.3.1. Договорни научни и научно-приложни изследвания

Научната тематика на университета по договорните научни и научно-приложни изследвания се координираше и контролираше чрез НИС и за отчетния период обхващаше общо над 750 проекта. От началото на отчетния период до 31.05.2015 г. научните колективи и колективите по УПД, обслужвани финансово от НИС, са разполагали с 3 791 260 лв.

Развитието на договорните научни изследвания и УПД през последните четири години се илюстрира с данните, обобщени в Табл. 2.1.

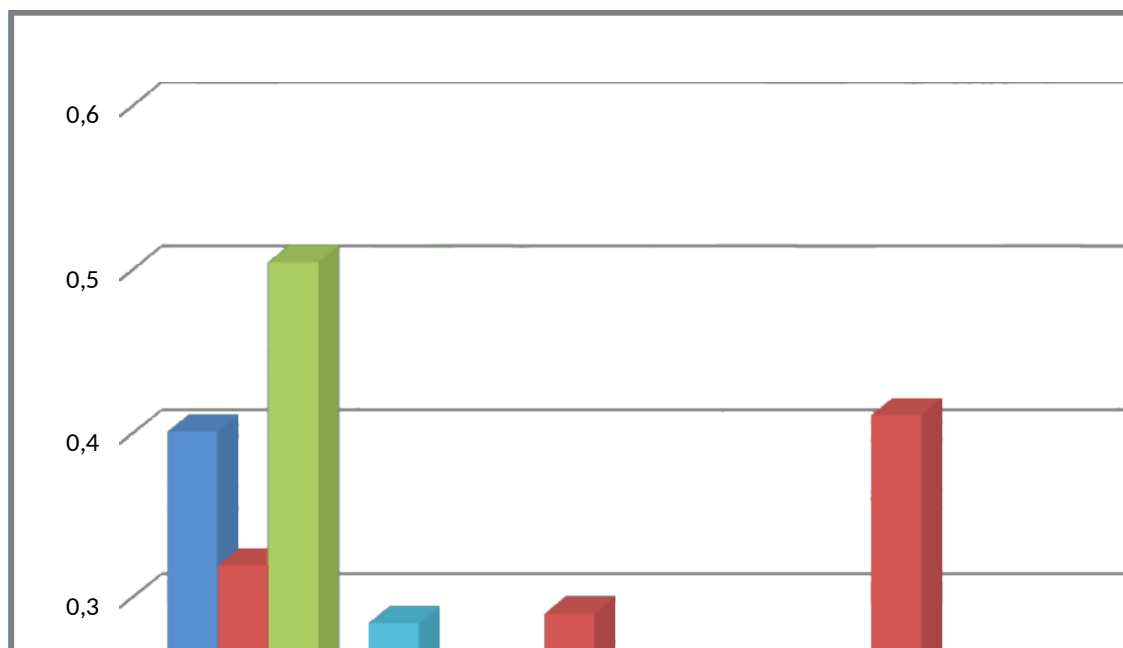
Табл. 2.1. Приходи от научни и научно-приложни дейности (в лева)

Вид на приходите	2012		2013		2014		2015	
	брой	стойност	брой	стойност	брой	стойност	брой	стойност
договори с фирми и държавни организации	35	402 313	38	230 189	38	204 376	39	28 270
УПД (нац.)	6	320 448	6	290 875	6	412 163	7	116 617
УПД (межд.)	1	40 228	1	1 561	1	0	1	0
договори с НФНИ, по межд. и нац. програми	50	505 845	34	33 221	24	248 863	29	59 565
договори, финансирани от бюджетната субсидия	134	134 431	134	134 431	142	122 563	143	590 66
договори по международни програми	7	245 067	3	115 799	2	85 369	2	-
Общо	232	1 648 332	215	806 076	212	1 073 334	120	263 518

Динамиката на финансовите постъпления от договори ясно личи на Фиг. 2.1. През четиригодишния период се наблюдава запазване и увеличение на приходите УПД (учебно-производствена дейност), намаляване на

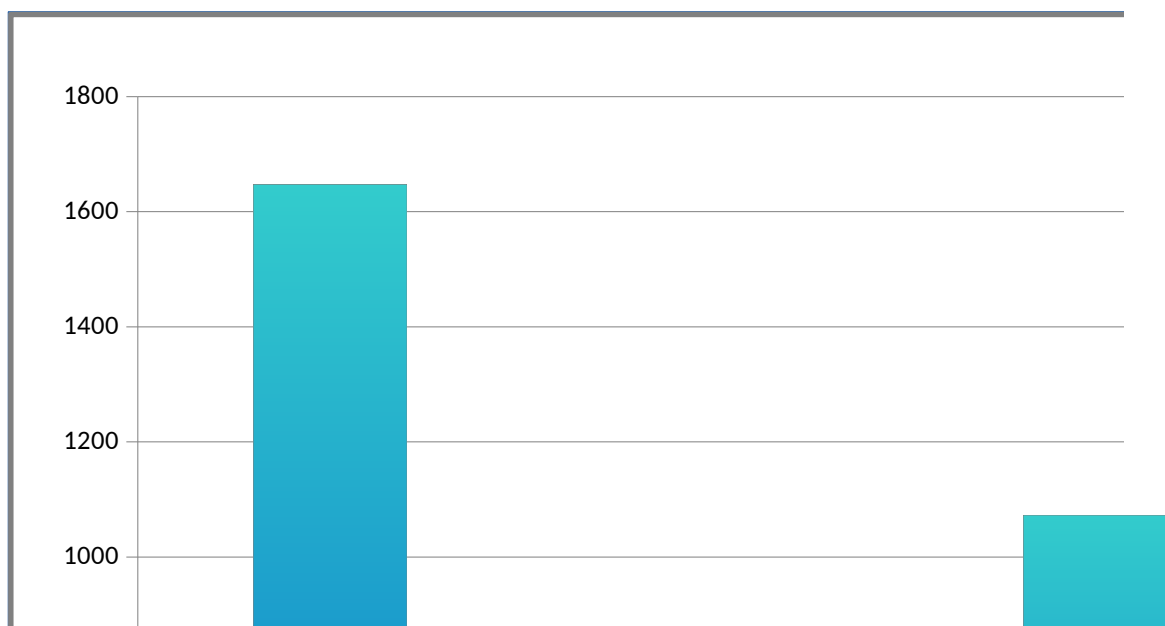
приходите от договори със стопански организации (СО), неравномерно изменение на приходите по конкурсна тематика с НФНИ др. организации, намаляване на постъпленията от международни договори (МД), както и постепенно намаляване на бюджетната субсидия (БС) за присъщите на висшето училище научни дейности.

При данните за 2015 г. не са отразени очакваните постъпления от договори до края на годината.

Фиг. 2.1. Стойност на договорите по години и по видове (млн. лв.)

Динамиката на постъпленията от различните научни и научно-приложни дейности е обобщена на Фиг. 2.2.

Фиг. 2.2. Общи приходи от научна и научно-приложна дейност в хил. лв.

За 2015 г. са въведени прогнозни стойности въз основа на петмесечните данни. Налице е тенденция към намаляване на постъпленията от научна и научно-приложна дейност.

В Табл. 2.2. са представени броят и разпределението по национални програми на договорите, общо 24, които се изпълняват в университета с финансовата помощ на НФНИ.

Табл. 2.2. Проекти, финансирани от НФ „Научни изследвания”

№ по ред	програма	брой проекти
1	Международно сътрудничество, в това число:	4
1.1	Сътрудничество с ДААД-Германия 1	
1.2	Проект „Рила” 3	
2	Подпомагане на научните изследвания в приоритетни области	10
3	Насърчаване на научните изследвания във висшите училища	9
4	Развитие на научната инфраструктура	1
	общо	24

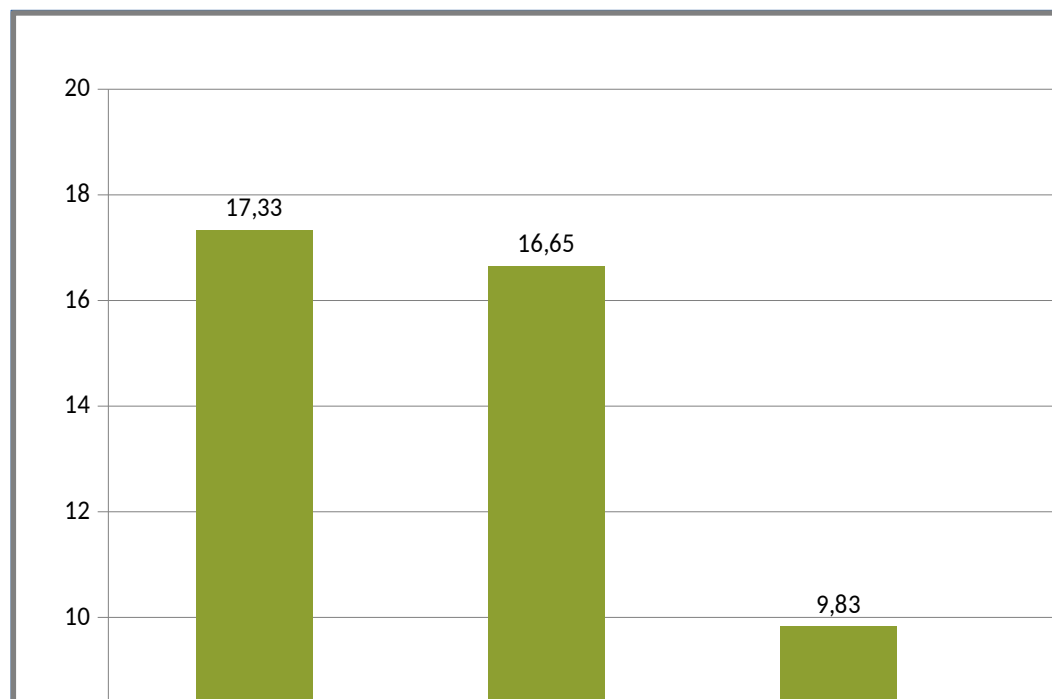
Трябва да се отбележи, че финансирането на част от тези проекти е нередовно, а това значително затруднява изпълнението им.

През отчетния период само колектив с ръководител проф. Владимир Кожухаров е работил по договор, финансиран от Европейския съюз по 7-ма рамкова програма, която приключва през 2015 г. Професор Николай Дишовски поднови договора си с университета в Табук, Саудитска Арабия.

Средногодишната стойност на договорите, изчислена като отношение на общата сума от постъпленията за годината към броя на договорите, леко намалява от 2011 г. до 2013 г. и рязко пада през 2014 г. (Фиг. 2.3.). Данните обобщават средни годишни стойности за реалните постъпления по договори със стопански организации, с НФНИ и по международни договори, без отчитане на преходния остатък.

Данните за 2015 г. са прогнозни въз основа на постъпленията до края на месец май.

Фиг. 2.3. Средногодишна стойност на договорите (хил. лв.)

Основните постъпления в университета са от договори със стопански организации и от УПД. За периода от 2011 г. до 2015 г. е изпълнявана дейност по 30 договора със стопански организации под ръководството на 10 настоящи или доскорощни членове на академичния състав на

университета. В таблица 2.3. са представени ръководителите на договорите и фирмите възложители. Сред тях доцент д-р инж. Иван Груев е ръководил 5 договора, а доц. д-р инж. Борис Стефанов - 13.

Табл. 2.3. Ръководители на договори със стопански организации

№ по ред	ръководител на договора	фирма възложител
1	доц. д-р инж. Иван Груев	Горубсо Кърджали АД Горубсо Мадан АД КЦМ АД, Пловдив КЦМ 2000 АД Ресурс-1 АД
2	проф. д-р инж. Цвети Цветков	БВО АД
3	доц. д-р инж. Илия Гаджов	Монетен двор АД (2)
4	доц. д-р инж. Иво Вълчев	Дуропак Тракия АД
5	доц. д-р инж. Владислава Стефанова	Челопеч Майнинг АД Аурубис България АД Таксприм ООД

Табл. 2.3. (продължение)

№ по ред	ръководител на договора	фирма възложител
6	гл. ас. д-р инж. Весислава Тотева	Евриком ЕООД
7	доц. д-р инж. Димитър Кръстев	София Мед АД (2)
8	гл. ас. д-р инж. Петър Илиев	М-ГАЗ ЕООД
9	доц. д-р инж. Кирил Станулов	Иноватикс ЕООД
10	доц. д-р инж. Борис Стефанов	Костенец ХХИ АД София Мед АД (3) Геотрейдинг АД Аурубис България АД (5) Екометал инженеринг АД Община Перник Динатрейдинг АД

В Табл. 2.4. са представени звената за учебно-производствена дейност, общо 9, които са проявили по-голяма активност през отчетния период, ръководителите на тези звена и реализираните постъпления.

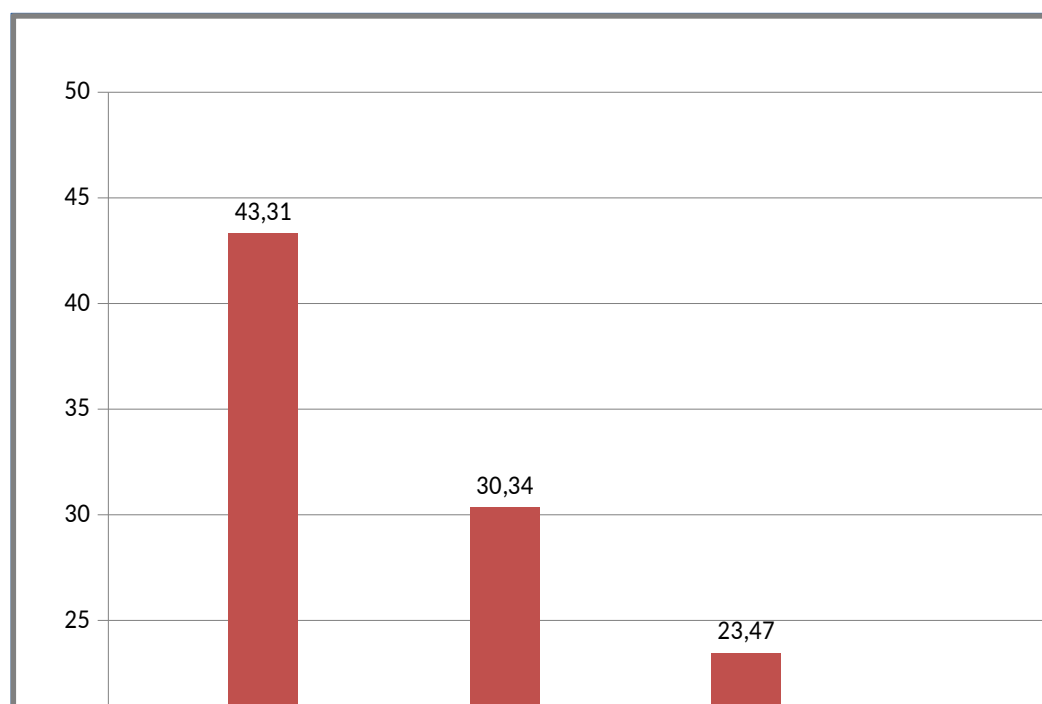
Табл. 2.4. Звена за УПД и постъпления в техните сметки

за периода 2011 – 2015 г.

УПД	№	ръководител	постъпления (лева)
ЦНИЛ	14	доц. д-р инж. Светлин Първанов	44 815
Физкултура	20	доц. д-р инж. Милчо Иванов	272 571
ТНВ	22	доц. д-р инж. Любомир Бракалов	205 667
Математика	24	доц. инж. Светослав Ненов	31 574
Текстил	27	инж. Гергана Икова	526 414
ТНВ	34	доц. д-р инж. Людмил Фачиков	398 161
Полим. инженерство	48	доц. д-р инж. Цоло Цолов	10 316
общо за периода			1 798 518

Паричните постъпления в УПД включват както приходите от външни организации, така и тези от калкулирани услуги за звената и служителите на ХТМУ.

Изменението на средногодишните постъпления от всички видове договори, отнесени към общия брой членове на академичния състав и към броя на хабилитираните преподаватели в университета, е представен на Фиг. 2.4.

Фиг. 2.4. Средногодишни постъпления от договори (хил. лв.)

Средните постъпления за отчетния период са изчислени въз основа на данните за средногодишния академичен състав на университета за съответната година. Не са включени в изчислението учени и специалисти от външни организации, но е взет предвид преходният остатък. Към 31.05.2015 г. членове на академичния състав са общо 247 души (41 асистенти, 2 преподаватели, 9 старши преподаватели, 74 главни асистенти, 92 доценти и 29 професори), сред които 121 хабилитирани лица на основен безсрочен трудов договор. Устойчивата тенденция към намаляване на средногодишния приход е естествено следствие от по-малкия брой сключени договори и неголемите договорни суми.

Трябва да се отбележи, че не всички членове на академичния състав допринасят за реализирания среден годишен приход. От друга страна, в работните колективи на договорите се включват немалък брой учени от ХТМУ в пенсионна възраст.

Въпреки близо трикратното намаляване на субсидията от държавния бюджет от 2010 до 2012 г. и някои други ограничения, набеязаните инициативи за привличането на все повече студенти в научните проекти, както и повишаването на ефективността при изразходване на средствата оказаха своето положително въздействие.

След промяната на правилата за участие и на критериите за финансиране на вътрешните договори, беше отбелязано рекордно участие на научни колективи (143 договора) в Конкурс-2015 за разпределение на средствата от бюджетната субсидия за присъщите на университета научни дейности. Предприети бяха мерки за повишаване на качеството и на ефективността на рецензиране. Създадена е банка данни с рецензенти по професионални направления.

2.3.2. Дейности на отдел „Международни и национални програми”

2.3.2.1. Информация

През 2007 г. отдел „Международни и национални програми“ беше създаден за събиране, обобщаване и разпространение на информация за обявени конкурси по национални и международни програми, за условията на участие в тях, приоритетните направления и важните срокове, както и да оказва съдействие на научните колективи при подготовката на проетната документация.

През отчетния период отделът своевременно информираше академичния състав на университета за обявени конкурси по седма рамкова програма, както и по други програми на ЕК, за приоритетните направления и условията за участие в конкурси на Национален фонд „Научни изследвания“, както и за участие в конкурси към други ведомства и организации. Разпространена беше и информация за целите, приоритетите и някои конкурсни условия на новите научни и научно-приложни програми в рамките на Хоризонт 2020.

2.3.2.2. Съдействие по проекти

Отделът оказва съдействие при изготвянето на финансови и технически отчети по проекта **„Подходяща и рентабилна инфраструктура за ХТМУ, град София“** и подпомогна подготовката, изготвянето на документация и техническото изпълнение на обществени поръчки по проекта **„Подобряване на качеството на дистанционното обучение в ХТМУ“** по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.

2.3.2.3. Съдействие при организирането на конференции

Отделът подпомогна организирането и провеждането на IX, X, XI и XII научни постерни сесии за млади учени, докторанти и студенти, както и на Юбилейната научна конференция с международно участие по повод на 60-годишнината на университета.

2.3.2.4. Подготовка на обществени поръчки

През отчетния период отделът пое задължението за подготовката и провеждането на открити процедури по Закона за обществените поръчки за нуждите на университета и на придадените му студентски общежития. Подготвени и осъществени бяха обществени поръчки за доставка на хартия и хартиени изделия, за доставка на химикали, лабораторни принадлежности и стъклария, за доставка на строителни материали, В и К, електроматериали, О и В, за доставка на мебели, за абонаментна поддръжка и ремонт на асансьорни уредби, за абонаментна доставка на българска и чуждоезикова периодика и на електронни бази данни, за проектиране, изработване и доставяне на физични модели, за доизграждане и внедряване на платформа с модул за видео-конферендна връзка и за електронно хранилище, за техническо изграждане на мултимедиен учебник с модул за обучение за работа със системата, за доставка на компютри и др. Поради естеството си някои от обществените поръчки се организират всяка година.

Огромният обем на дейностите по ЗОП наложи създаването на служба за обществени поръчки.

2.3.3. Популяризиране на резултатите от научната дейност

През изтеклия период бяха организирани и проведени голям брой научни форуми, включително международни конференции и такива с международно участие.

2.3.3.1. Младежки научни сесии на ХТМУ

В рамките на традиционния Ден на науката и спорта на ХТМУ се проведеха IX, юбилейната X, XI и XII научни постерни сесии за млади учени, докторанти и студенти. В сесиите се представят постерни доклади в

приоритетните тематични направления за университета от различни области на висше образование.

Фиг. 2.5. Брой доклади по области на висше образование

На Фиг. 2.5. е показано примерно разпределение по области на висше образование на докладите, представени на XII научна постерна сесия през 2015 г.

Логично най-голям е дялът на докладите в областта на техническите науки, но все пак над 6 % от общия брой са в областта на икономиката и на хуманитарните науки. Постерните доклади се изготвят на български или на английски език; показателно е, че дялът на докладите, представени на английски език, расте през годините.

Броят на докладите по отделните осем тематични направления на XII научна сесия е показан на Фиг. 2.6.

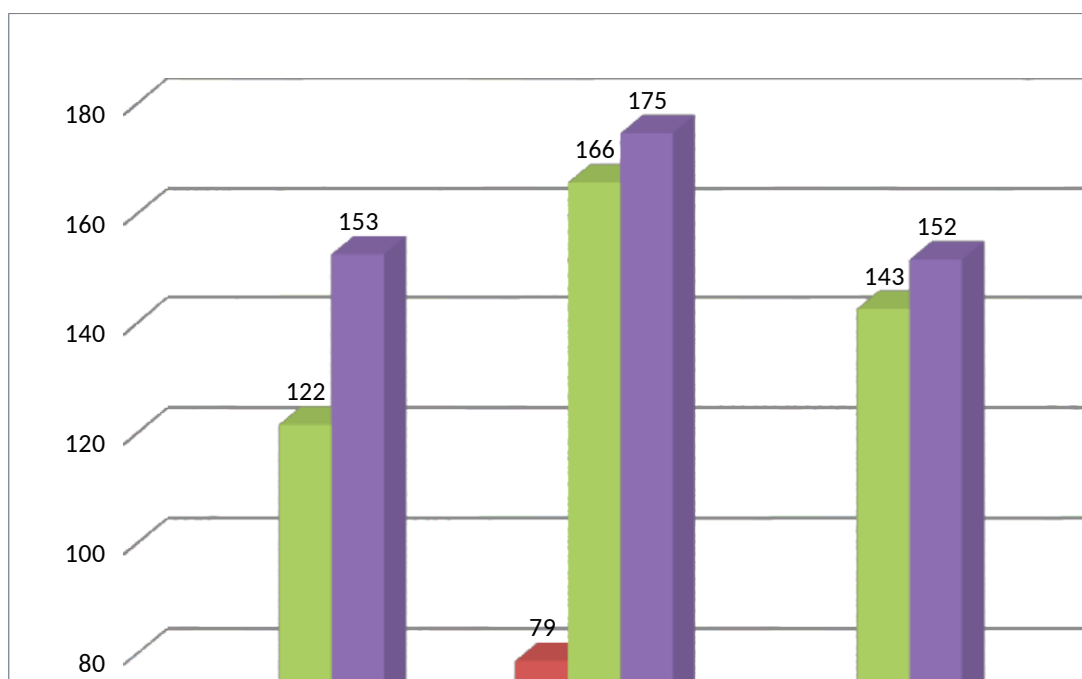
Фиг. 2.6. Разпределение на докладите по тематични направления

(ХТ – химични технологии, ИХ/ЕЛ – инженерна химия и електрохимия, БТ/ИЕ – биотехнологии и инженерна екология, МЕТ/Е – металургия и енергетика, МЗ – материалознание, АИ – амтоматика и информатика, ПН – природни науки, ХСН – хуманитарни и стопански науки)

За отчетния период може да се отбележи, че все повече студенти участват в постерните сесии и причината за това не се свежда само до възможностите за получаване на европейски стипендии и награди. Една немалка част от студентите продължават да разработват научната тематика в бакалавърските, съответно магистърските си дипломни работи, а някои от тях избират същата тематика и като докторанти.

На Фиг. 2.7. е показано участието с доклади на млади учени, докторанти и студенти в IX, X, XI и XII научни постерни сесии (НПС).

Фиг. 2.7. Участие в младежките научни сесии на ХТМУ

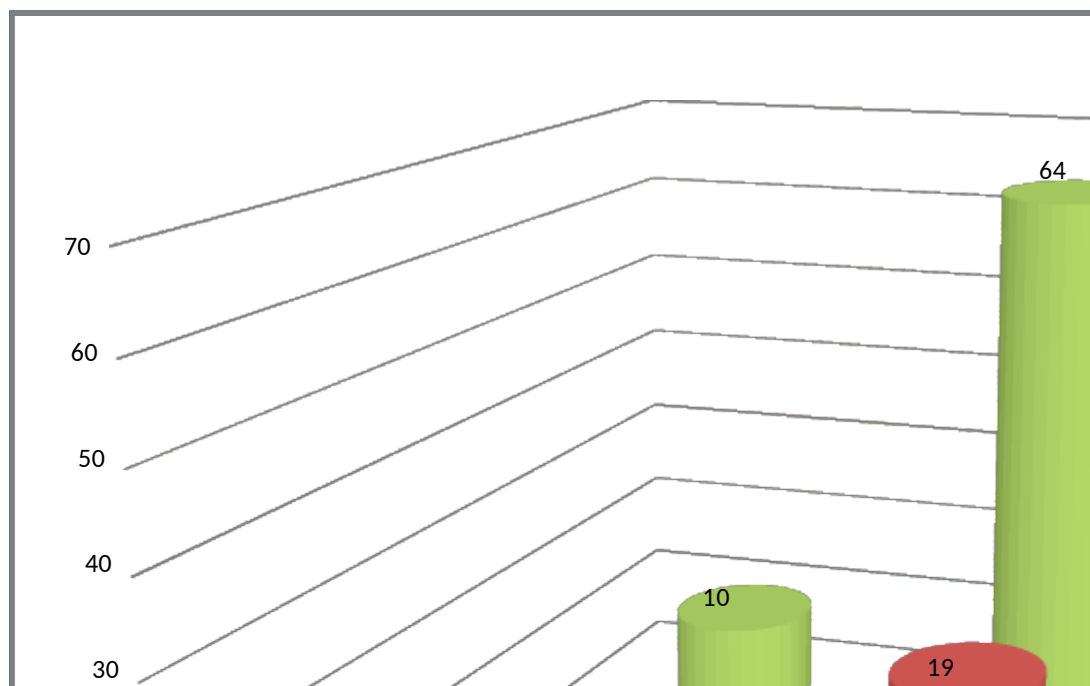
В постерните научни сесии на ХТМУ нараства участието на млади хора от други научни организации в страната и в чужбина, а сред членовете на авторските колективи могат да се видят имената на учени от цял свят.

2.3.3.2. Научни форуми, организирани от ХТМУ

През отчетния период университетът е бил домакин и/или съорганизатор на голям брой научни форуми. Сред тях следва да се отбележат Националните симпозиуми с международно участие по кристалография. Със заслуги за безупречната организация на симпозиумите са доц. д-р Ирена Михайлова, доц. д-р Георги Чернев и гл. ас. д-р Вероника Караджова. Съществен принос за успешното им провеждане има и проф. дхн Янко Димитриев.

На Петия национален кристалографски симпозиум с международно участие през 2014 г. са изнесени 26 устни доклада с участието на поканени лектори от Германия, Испания, Италия, Гърция, Турция и Узбекистан, представени са 85 постера и са организирани три дискусии с представители на бизнеса. Общо в устните и постерните доклади авторските участия са над 500.

На Фиг. 2.8. е илюстрирано участието в симпозиума на учени от университета.

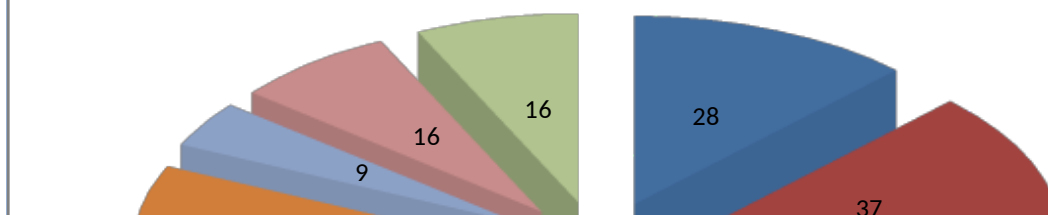

Фиг. 2.8. Устни и постерни доклади на Петия национален кристалографски симпозиум с международно участие (2014)

Преподаватели от университета активно съдействат за ежегодното организиране на конференции по автоматика от Научно-техническите съюзи, ХТМУ се включи като съорганизатор на постерните конференции „Софийски електрохимични дни”, в XXII симпозиум с международно участие „Енергийни, индустриални и екологични системи”, в организацията на научната конференция с международно участие „Икономика и управление в турбулентна бизнес-среда”, на която бяха представени 80 доклада от представители на 22 научни организации от страната и чужбина.

Специално внимание заслужава Юбилейната научна конференция с международно участие, организирана през 2013 г. по повод на 60-годишнината на университета. На конференцията бяха представени 54 пленарни

ЮБИЛЕЙНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ "60 ГОДИНИ ХТМУ"
БРОЙ ДОКЛАДИ ПО НАУЧНИ НАПРАВЛЕНИЯ (2013)

Фиг. 2.9. Разпределение на докладите по научни направления

и 170 постерни доклада от учени от ХТМУ, от страната и от чужбина в девет научни направления. Разпределението на докладите по направления е показано на Фиг. 2.9.

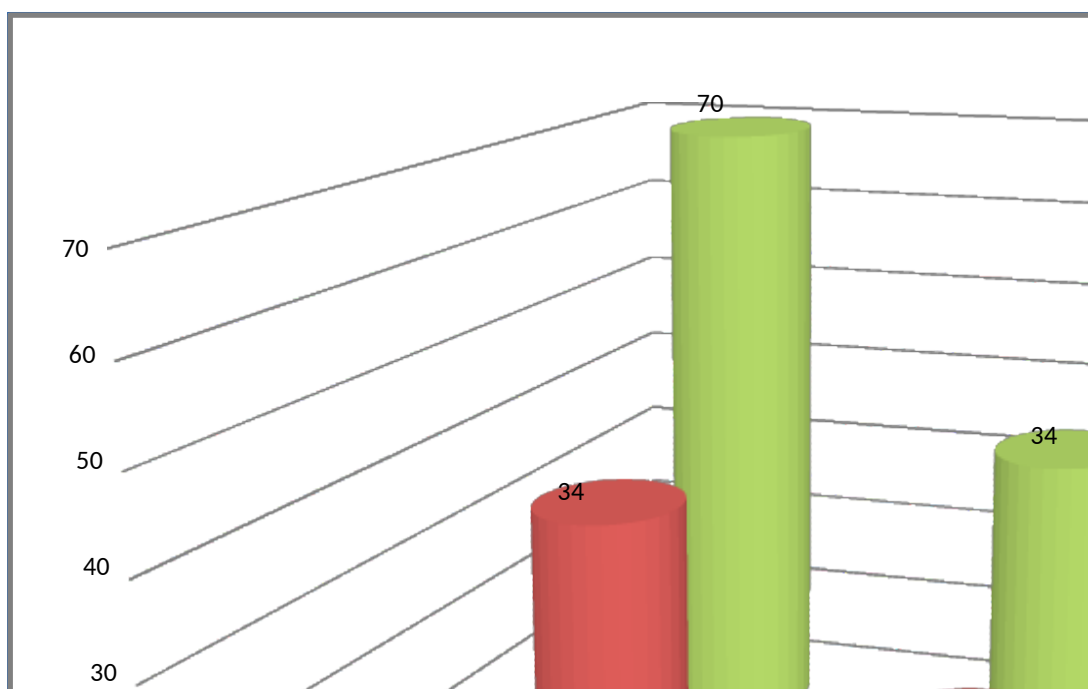
Указание за непрекъснато разширяващото се научно сътрудничество беше структурата на авторските колективи. От общо 506 автори, участващи в колективите, повече от половината бяха от други научни организации в страната и в чужбина, както личи от Фиг. 2.10. Тази тенденция напълно съответства на стратегическата цел пред университета за все по-пълното интегриране на академичния състав в Европейското изследователско пространство. Нещо повече, предстои разширяването на сътрудничеството с научни колективи от страните от Азия и Африка.

ЮБИЛЕЙНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ "60 ГОДИНИ ХТМУ"
ПРОИЗХОД НА АВТОРИТЕ (2013)

Фиг. 2.10. Структура на авторските колективи

През 2014 г. университетът стана домакин и съорганизатор на Осмата национална конференция по химия на тема „Химията за устойчиво развитие”. На конференцията бяха представени 52 доклада с 14 авторски участия от чужбина и 104 от страната. Приносът на изследователите от ХТМУ личи от данните на Фиг. 2.11.

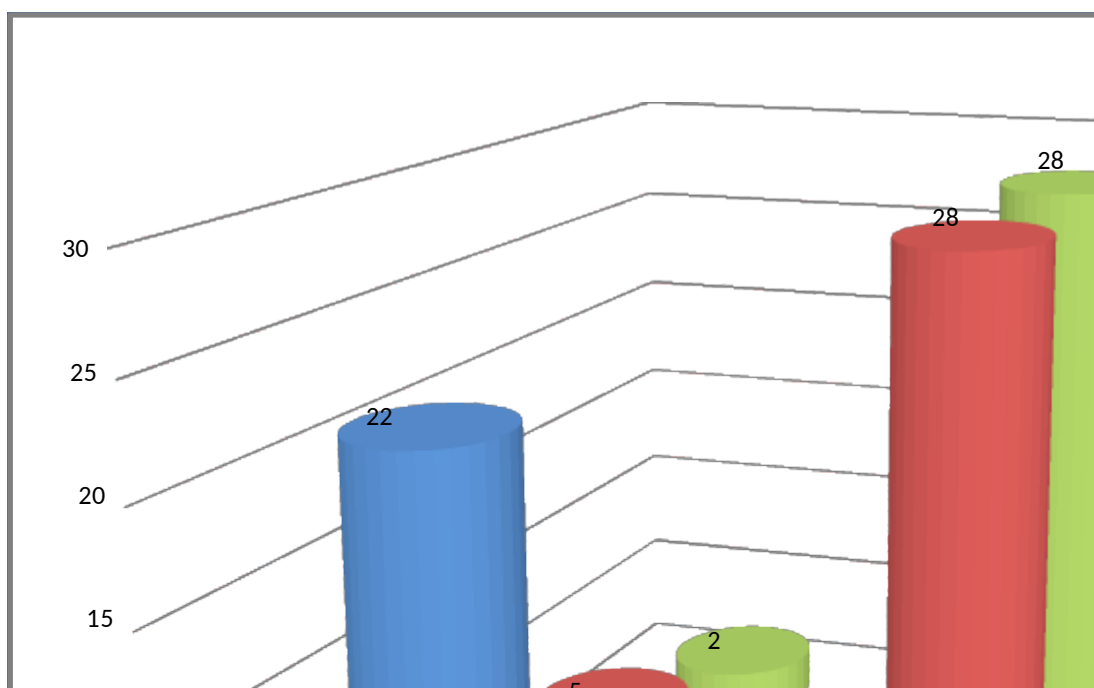
Фиг. 2.9. Авторски участия и научни доклади на Осма национална конференция по химия на тема „Химията за устойчиво развитие”

(юни 2014г.)

Докладите, представени в пълен текст, са под печат в *Bulgarian Chemical Communications*. Решаващо участие при организацията на конференцията взеха проф. Санчи Ненкова, проф. Николай Дишовски и доц. Иво Вълчев.

През 2014 г. ХТМУ организира и проведе в Несебър съвместно Шестата Балканска конференция по наука и технология на стъклото и поредната 18-та Национална конференция по стъкло и керамика. По време на конференциите бяха представени 29 устни и 60 постерни доклада, участие взеха представители на 14 страни, презентации направиха регистрирани в България фирми в областта на керамиката и стъклото.

Общо в устните доклади и постерите участваха 306 автори, от които 83 от чужбина, 102 от ХТМУ и 121 от други научни организации в България. Участието с доклади на изследователи от ХТМУ е илюстрирано на Фиг. 2.12.

Фиг. 2.12. Устни и постерни доклади на Шестата Балканска конференция по наука и технология на стъклото и 18-тата конференция по стъкло и керамика (октомври 2014)

За успешното провеждане на конференциите заслуга имат преподаватели, докторанти и студенти при катедрата по „Технология на силикатите”, като специално трябва да се отбележи приносът на проф. Стоян Джамбазов, проф. Веселин Димитров и доцент Георги Чернев.

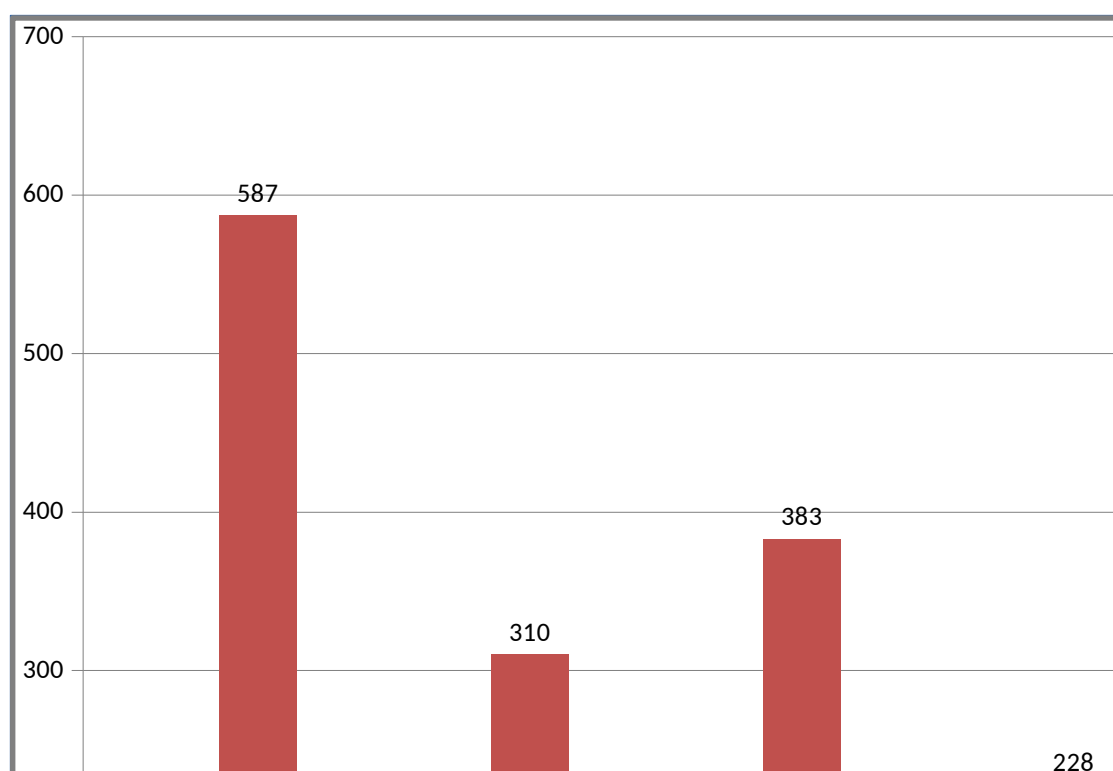
Пак през октомври 2014 година в Биологическия факултет на Софийски университет се проведе първата национална конференция по биотехнология, на която съорганизатор беше ХТМУ. В организационния комитет от наша страна участваха проф. Любов Йотова, доцент Нели Георгиева и гл. ас. Десислава Маринкова. Колегите от катедра „Биотехнология” участваха на конференцията с един устен и осем постерни доклада.

През тази богата на конференции година университетът стана съорганизатор на Националната научно-техническа конференция с международно участие БУЛКАМК’14 на тема „Автоматизация в минната индустрия и металургията”. Конференцията се проведе на 06 и 07 ноември в София, в Националния дом на науката и техниката. Колеги от Факултета по химично и системно инженерство и Факултета по металургия и материалознание участваха в конференцията с един пленарен и пет секционни доклада, като трябва да се изтъкнат и организационните заслуги на проф. д-р Коста Бошнаков.

Отново през 2014 г. ХТМУ активно съдейства за провеждането на Европейския пептиден симпозиум. Дейно участие в организирането и провеждането на симпозиума взеха колеги от катедра „Органична химия” под ръководството на проф. д-р Любомир Везенков и проф. д-р инж. Емилия Найденова.

2.3.4. Публикационна активност на академичния състав

Публикационната активност на членовете на академичния състав през отчетния период беше свързана както с необходимостта да се оповестят резултатите от научните изследвания по договорните тематики, така и с наличието на голям брой докторанти в университета. Интензивната научна продукция през периода допринесе и за достойното място, което заема ХТМУ в подреждането на университетите. Публикациите в специализирани научни списания и издания, както и участията на академичния състав на международни, национални и университетски научни форуми са представени на Фиг. 2.13.

Фиг. 2.13. Публикационна активност на академичния състав

Освен това над 500 публикации на учени от университета са били цитирани над 3000 пъти през изтеклия период. Все по-често се цитират и статии, публикувани в списанието, издавано от университета (JCTM).

2.4. Дейност на Националната банка за промишлени микроорганизми и клетъчни култури (НБПМКК)

НБПМКК успешно изпълнява всички свои функции като национален център за микробиологични ресурси и Международен депозиториум по Будапещенски договор за международно признаване на депозита на микроорганизми за целите на патентната процедура. През 2014 г. беше завършена подготовката за сертифициране по ISO 9001:2008 „Системи за управление на качеството“. Разработени или актуализирани бяха 326 документа – наръчник по качеството, процедури, работни инструкции и оперативни документи, които се прилагат в работата. Извършен е метрологичен контрол на измервателните уреди. През септември същата година НБПМКК се сертифицира след проведен одит от фирма „Германише Лойд“.

През отчетния период плановата дейност на НБПМКК беше свързана с проверка, качествен контрол, размножаване и консервиране на микробиологични обекти от активната колекция, обогатяване на генофонда със собствени изолати. Възстановена е дейността по поддържане на животински клетъчни култури. Приети са на депозит по Будапещенски договор 5 щамове (два от чужбина). Проверени са 246 образци (от които над 100 щамове са изследвани за видова идентичност), консервирани и влезли в хранилищата са 1264 опаковки. От НБПМКК са извършени общо 1052 услуги на други звена. Извършените дейности по вид и количество са описани в Табл. 2.5.

Всички публични услуги са предоставени с необходимото качество и в предвидените срокове. Осигурени са референтни щамове за контролни органи и производствени звена в областта на хранително-вкусовата и фармацевтичната промишленост, здравеопазването и екологията, специфични образци за университети и научни институти. Приходите от публичните услуги само за 2014 г. са в размер на 45705 лв.

Табл. 2.5. Дейности на НБПМКК

вид дейност	количество
Приемане на депозит на микробиологични образци	29
Предоставяне на микробиологични образци	524
Доставка на микробиологични образци от чужбина	18
Издаване на удостоверения за микробиологични образци	477
Информационни справки за микробиологични обекти	4

2.5. Развитие на академичния състав на ХТМУ

Административното обслужване на докторантите, свързано с приема и обучението им, както и дейностите по изпълнение на процедурите за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности, са в прерогативите на отдел "Научни дейности" на университета. Текущият контрол по изпълнението на тези процедури се упражнява от Комисията за контрол на процедурите (ККП). Практиката по прилагането на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) наложи ККП да подготви и предложи подходящи изменения и допълнения в Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности (ППНСЗАД) на ХТМУ.

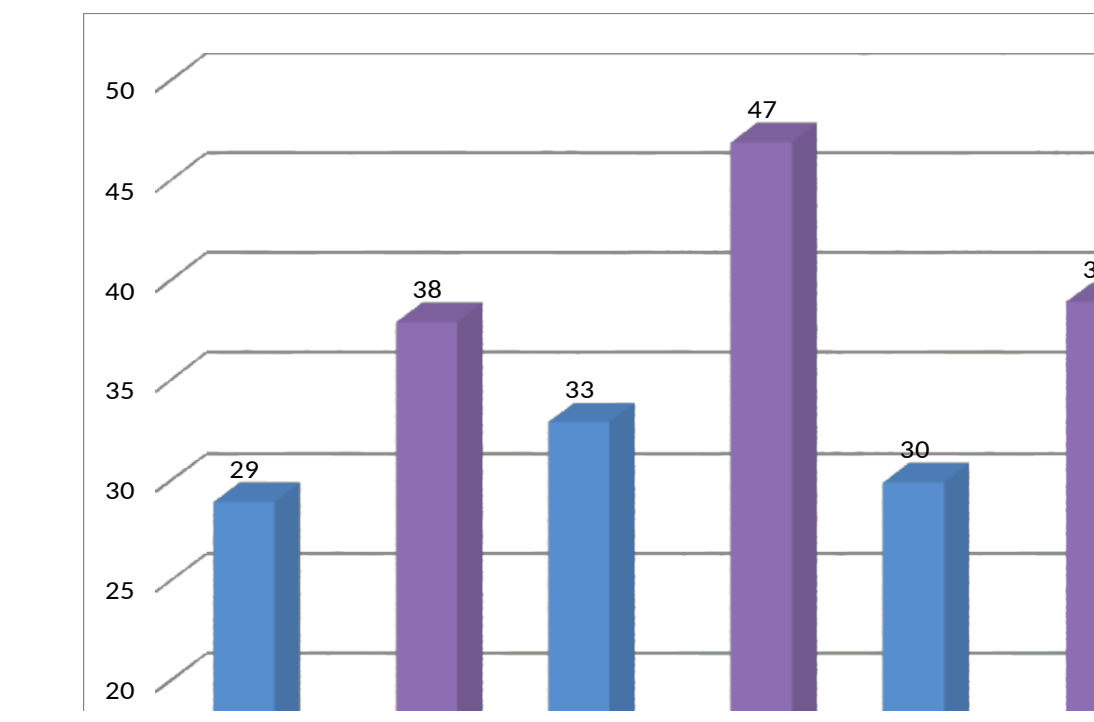
2.5.1. Развитие на третата степен на обучение

С оглед на досегашната традиция на ХТМУ и на приоритетите в Националната стратегия за научните дейности, университетското ръководство продължи да насърчава привличането на докторанти. През отчетния период, по заявка на университета, бяха зачислени по съответните научни специалности 120 докторанти в редовна, 7 – в задочна и 28 – в самостоятелна форма на обучение. Сравнителни данни за приема на докторанти за петгодишен период са представени в Табл. 2.6, а в графичен вид – на Фиг. 2.14.

Табл. 2.6. Сравнителни данни за приема на докторанти

Година	Докторанти			Общо зачислени
	редовна форма на обучение	задочна форма на обучение	самостоятелна форма на обучение	
2011/2012	29	0	9	38
2012/2013	33	4	10	47
2013/2014	30	1	8	39
2014/2015	28	2	1	31
общо	120	7	28	155

Един докторант се прехвърли от редовна в задочна форма на обучение. През отчетния период 115 докторанти бяха отчислени с право на защита и двама - без право на защита.

Фиг. 2.14. Сравнителни данни за зачислените докторанти

Очевидна е тенденцията към увеличаване на броя на редовните докторанти. По-големият брой докторанти в самостоятелна форма на обучение през отчетния период се дължи както на изискването на ЗРАСРБ за защита на докторска дисертация от асистентите и от главните асистенти без научна степен, така и на засилен интерес към платените докторантури. През 2015 г. бяха утвърдени от МОМН 32 заявки за редовни и две за задочни докторантури.

2.5.2. Придобиване на научни степени

През отчетния период бяха проведени 108 процедури за придобиване на образователната и научна степен „доктор” и една процедура за придобиване на научната степен „доктор на науките”.

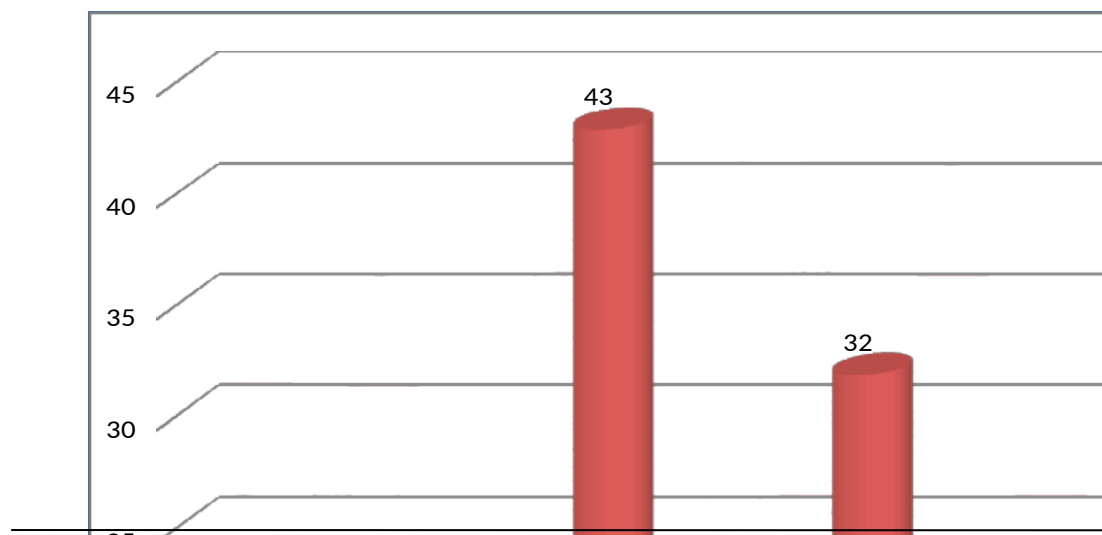
Табл. 2.7. Динамика на процедурите

	Докторантури		
	редовна	задочна	самостоятелна

Процедури	боя	боя	боя	Общ брой
успешна защита	80	3	25	108
процедура по защита	3	0	0	3
в процес на обучение	117	11	9	137
докторантски конкурс 2015	28	2	-	30

В Табл. 2.7. са представени данни за динамиката на процедурите по придобиване на образователната и научна степен „доктор” за различните форми на обучение.

На Фиг. 2.15. са съпоставени данните за придобита образователна и научна степен „доктор” за петгодишен период. През 2010/11 г. няма защитили докторанти поради удължения срок на приемане на ЗРАСРБ. Това изоставане е компенсирано през периода 2011/12 г.

Фиг. 2.15. Защитени докторски дисертации

През последния отчетен период се наблюдава известна тенденция за отлагане на защитите на дисертации. Сравнително голям брой докторанти (48) са поискали удължение на срока на докторантурата.

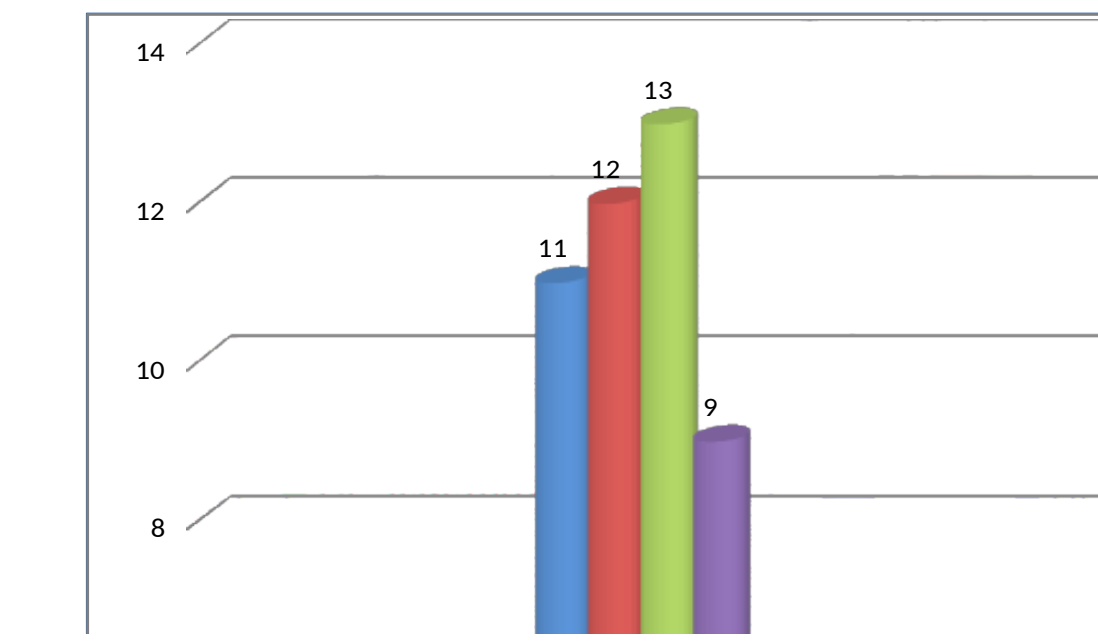
2.5.3. Процедури за заемане на академични длъжности

Данни за динамиката на процедурите за заемане на академичните длъжности „асистент”, „главен асистент”, „доцент” и „професор” са посочени в Табл. 2.8.

Табл. 2.8. Процедури за заемане на академични длъжности

процедура	академична длъжност				общо
	асистент	гл. асистент	доцент	професор	
обявен конкурс (място)	23	35	25	18	101
избран (одобрен) кандидат	23	34	25	17	99
в ход към 31. 06. 2015	3	1	0	1	5
анулирани процедури	0	0	0	0	0

За нехабилитирани преподаватели са обявени повече конкурси (свободни места), отколкото за хабилитирани преподаватели. След прекъсването на процедурите през 2011 г., динамиката на развитие на академичния състав постепенно се нормализира (Фиг. 2.16.).

Фиг. 2.16. Динамика на развитие на академичния състав

Поради неяснота за развитието на длъжностите „преподавател” и „старши преподавател”, не са настъпили промени на статуса им в университета.

Академичното ръководство оказва необходимото съдействие на асистентите и главните асистенти без научна степен, чийто срок за академично развитие изтече в края на 2014 г. След изтичането на срока 22 главни асистенти бяха преназначени като асистенти; от тях 6 души защитиха докторски дисертации и се явиха успешно или са в процедури за конкурси за „главен асистент”. Двама от преназначените като асистенти колеги са зачислени за докторанти на самостоятелна подготовка, а трима са отчислени с право на защита. Предстои вземането на решение за асистентите без научна степен, чийто четиригодишен срок изтича тази година, както и за асистентите с научна степен, чийто едногодишен период изтича.

Отчетният период изискваше активна работа на Комисията за контрол на процедурите. В над 100 заседания комисията е осъществявала системен контрол на процедурите по придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности, както и върху процедурата по удължаване на трудовите договори след навършване на пенсионна възраст. ККП изпълни и задачата за актуализиране на Правилника за атестиране на академичния състав.

2.6. Дейности на ЦНИЛ

В Централната научно-изследователска лаборатория на университета към 31. 10. 2014 г. функционират пълноценно следните седем специализирани лаборатории:

- Лаборатория по атомна спектрометрия (ЕСА-ICP и ААА);

- Лаборатория по молекулна спектроскопия (UV/VIS и IRF);
- Лаборатория за хроматографски анализ (ХА);
- Лаборатория за елементарен органичен анализ (ЕОА);
- Лаборатория за силикатен анализ (СА);
- Лаборатория по термохимия и топлофиз. изпитвания (ТХТФИ);
- Лаборатория по импедансна спектроскопия (ИС);

Не работят лабораториите по рентгенов дифракционен анализ и електронна микроскопия.

2.6.1. Персонал на ЦНИЛ

Към 31.10.2014 г. персоналът на ЦНИЛ се състои от 9 души, един от които пенсионер. В състава има един доцент, двама главни асистенти, трима асистенти, трима инженер-химици и един химик. Четирима от членовете на колектива са с научна и образователна степен „доктор”. В този състав не са включени преподавателите, обслужващи лабораторията по импедансна спектроскопия.

2.6.2. Научна дейност

Научната дейност на звеното през отчетния период е обобщена в представената по-долу таблица.

Табл. 2.9. Резултати от научната дейност на екипа на ЦНИЛ

№	видове научна дейност	броя
1	Публикации в индексирани и/или реферирани чужди списания	1
2	Публикации в JCTM	4
3	Доклади в пълен текст в сборници с редактор, издадени в България	2
4	Доклади в международни научни форуми	9
5	Доклади в национални научни форуми с международно участие	7
6	Доклади в университетски научни конференции	5
7	Участие на преподаватели в национални проекти	2
8	Командировки по проекти и образователни програми	2

2.6.3. Учебна дейност

През отчетния период в лабораторията по атомна спектрометрия (ААА) са проведени 54 упражнения с над 300 редовни и задочни студенти годишно, обучавани в катедра „Аналитична химия”. В останалите лаборатории на ЦНИЛ са проведени също по 12 демонстрационни упражнения годишно с ученици от специализирани гимназии и студенти, обучавани в катедрите „Инженерна екология”, „Технология на силикатите” и „Металургия на желязото и металолеене”.

2.6.4. Сервизна дейност

През отчетния период са извършени общо 10 402 анализа за вътрешни потребители на обща стойност 16 313 лв. За същия период са извършени 266 анализа за външни възложители на обща стойност 14 531 лева.

Справка за анализите, извършени от отделните лаборатории, е представена в Табл. 2.10.

Табл. 2.10. Справка за броя и стойността на анализите в ЦНИЛ

Лаборатория	Анализи за вътрешни потребители	Обща стойност	Анализи за външни потребители	Обща стойност
	броя	лева	броя	лева
ААА	3855	2868*	73	1371
ICP	2310	3239*	28	4236
MC (UV/VIS)	887	1024	-	-
MC (IRF)	1424	3553*	12	261

сил. анализ	206	1298	46	1988
ТХТФ	530	2797	35	3860
ЕОА	1046	1534*	66	2583
хромат. ан.	144	0	6	232
Общо	10402	16313	266	14531

*За едногодишен период при въвеждането в експлоатация на апаратите анализите за служители на ХТМУ не са се заплащали.

В таблицата са представени сумарни данни за отчетния период, при които не стават видими промените в цените на услугите през периода. Във всички случаи, обаче, университетът поема огромна част от разходите на ЦНИЛ за анализите за вътрешни потребители, като цените за тях са от 8 до 20 пъти по-ниски. Не е ясно докога университетът ще бъде в състояние да спонсорира научните изследвания в такъв размер.

Лабораториите по рентгенов дифракционен анализ и електронна микроскопия не функционират поради липса на средства за извършване на основен ремонт на електронния микроскоп и закупуване на нова рентгенова апаратура. Предстои и смяната на някои основни възли на закупената през периода 2009/2010 г. апаратура.

В момента университетът не може да отдели нужните средства за закупуването на нова или за сериозни преустройства на съществуващата апаратура.

Средствата, изразходвани за закупуване на необходимите консумативи и за ремонт и техническа поддръжка на апаратурата в ЦНИЛ само през 2014 г. надвишават десет хиляди лева.

2.7. Акредитирани лаборатории

2.7.1. Изпитвателен комплекс ЕКОТЕСТ

Направеното обновяване през последните десет години на аналитичната апаратура в част от лабораториите на ЦНИЛ даде възможност три от тях (ЕОА,ТХТФИ и ЕСА-ICP) да се обособят като изпитвателен комплекс.

В комплекса се извършва изпитване на:

- пластмаси, фенолни смоли;
- техническа керамика (композити и монолитна керамика);
- води (с различен произход и приложение);
- органични съединения, почви.

През 2014 год. беше подготвена и представена в ИА БСА необходимата документация за акредитация по БДС EN ISO/IEC 17025:2006 на така сформирания изпитвателен комплекс ЕКОТЕСТ. В момента акредитацията е пред финализиране. За тази акредитация досега са изразходвани над 47 000 лева.

2.7.2. Изпитвателна лаборатория по текстил и багила

Изпитвателната лаборатория по текстил и багила (АИЛТБ) е създадена като самостоятелно звено към ХТМУ. През 1994 г. тя е акредитирана по EN ISO 17025:2006 за изпитване на механични, физико-химични, химични, колористични и токсикологични свойства на текстил и багила и за оценка на тяхната безопасност. АИЛТБ работи в своя обхват на акредитация по 109 БДС EN ISO стандарти, отнасящи се до текстил и облекло.

Персоналът на лабораторията е с висока квалификация. В нея работят един доцент и трима инженери с дълга практика и опит в областта на текстилната промишленост. Консултант към лабораторията е един професор.

От създаването си до сега АИЛТБ е преминала през четири цикъла на преакредитация и се е утвърдила като водеща лаборатория в областта на текстила и облеклото. Последната акредитация е през м. март 2010 г., а

одитът на БСА през януари 2011 г. е преминал без установени несъответствия. Професионалната работа на персонала се доказва и от ежегодното участие в международни кръгови изпитвания, организирани от Instituto Galego de Consumo, Laboratorio de Consumo de Galicia, с 13 участника, при което лабораторията се нарежда винаги сред първите три по точност на резултатите.

Лабораторията обслужва всички водещи фирми в страната и държавни институции като МВР, МО, Агенция „Митници” и БДЖ, в качеството си на компетентна и независима лаборатория. Членовете на персонала участват в комисии по разглеждане и приемане на тръжни документи, съдебни спорове и др. Завоювала е и международен авторитет, поради което бе поканена за трета година да участва в европейски проект на тема “Устойчиво развитие на иновации за текстил в Югоизточна Европа” (Tex-EAStile).

Постъпленията в АИЛТБ за отчетния период са 526 414 лв., от които са заделени съответните отчисления за ХТМУ и за катедра „Текстил и кожи”.

Изпитванията в лабораторията се правят с калибрирани измерителни уреди, а това изисква специално поддържане и средства. През последните три години беше подобро оборудването на лабораторията чрез дарения от фирми и възстановяване на неизползвана апаратура от ХТМУ.

2.8. Дейност на Библиотечно-информационния център

2.8.1. Обслужване на читателите в БиЦ

В Табл. 2.11. са приведени данни за регистрираните читатели, извършените посещения и заетите документи за отчетния период. Данните са съпоставени с тези за 2013 г. (до 30.10.2013 г.).

За отбелязване е високата читателска активност през отчетния период, която отговаря на около 50 посещения на ден.

Броят на зетите библиотечни документи намалява, след като вече са дигитализирани голяма част от най-търсените учебници и ръководства.

Табл. 2.11. Данни за ползването на БИЦ през отчетния период

обслужване в БИЦ	мярка	2012/13 г.	2013/14 г.
читателски места, в т. ч. с компютри	бр.	94	94
		26	14
регистрирани читатели, общо*, в т. ч. с нова регистрация	бр.	2521	2816
		1003	819
читателски посещения, общо преподаватели, докторанти студенти, служители и външни лица	бр.	21182	11902
		518	874
		111	161
		19886	10485
		425	295
242	87		
заети библиотечни документи**	бр.	2822	1137

* при напускане на университета регистрацията отпада

** отчетени са само електронно обработените документи от 1994 г. насам

2.8.2. Постъпления на книги в БИЦ

В Табл. 2.12. са отразени постъпленията на нови книги в БИЦ от различни източници. Данните са съпоставени с постъпленията през 2013 г. Така наличният фонд от книги и дисертации към 30.10.2014 г. е 60 683 тома.

Табл. 2.12. Постъпления на книги в БИЦ

Нови книги	2012/13 г.		2013/14 г.	
	томове	стойност	томове	стойност
чрез покупки	69	3704,80	56	4394,58
от дарения, в т. ч. дисертации	332	3129,19	196	1468,74
	0	-	39	3136,00

чрез книгообмен	7	117	13	195
общо книги	408	6950,99	304	9194,32

За въвеждането на новопостъпилите книги в библиотечния фонд са отпечатани 1420 фиша, които са разпределени в съответните каталози – азбучен, систематичен и топографски, както и в каталог „Дисертации”.

2.8.3. Научна периодика

Закупени, дарени или получени чрез книгообмен заглавия и томове от научна периодика са показани в Табл. 2.13. По системата на книгообмена, БИЦ разпространява научното списание на ХТМУ (Journal of Chemical Technology and Metallurgy) в 14 библиотеки в София. Освен това, статиите от всяка книжка на списанието се описват аналитично в базата данни на автоматизираната библиотечна система. За отчетния период са направени 223 записа на статиите от кн. 5/2013, кн. 1,2,3 и кн. 4/2014 на JCTM.

Табл. 2.13. Постъпления на научна периодика

Научна периодика		Мярка	Общо количество	Вкл. на език		
				бълг.	руски	англ. и немски
чрез закупуване	заглавия	бр.	31	12	8	11
	томове		32	13	8	11
от дарения	заглавия	бр.	9	6	-	3
	томове		13	9	-	4
чрез книгообмен	заглавия	бр.	7	5	1	1
	томове		15	10	1	4
общо инв. периодика	заглавия	бр.	47	23	9	15
	томове		60	32	9	19

През отчетния период е сключен абонамент и са получавани следните вестници: Новинар, Преса, АзБуки, Държавен вестник, Computer World.

2.8.4 Библиографско-информационно обслужване

През 2014 г., 21 издания от абонамента за научна периодика се получават в он-лайн режим и са достъпни от всеки компютър в университета чрез предоставена парола.

Като бонус, заради сключен абонамент, имахме достъп до следните 8 заглавия научна периодика на английски език:

- International Journal of Applied Ceramic Technology;
- Software Quality Professional;
- Quality Engineering;
- Quality Management Journal;
- Quality Progress;
- American Society for Quality;
- ASQ Sigma Forum Magazine;
- Journal of Quality and Participation.

Беше продължен и собственият абонамент за мрежовите бази данни на SpringerLink (<http://www.springerlink.com>), на реферативния журнал “Винити” (<http://www.viniti.ru>) за сериите „Химия” и „Металургия”. Статистиката за периода от януари 2014 г. до септември 2014 г. за ползване на БД SpringerLink показва, че са изтеглени 8 391 статии.

Чрез абонамент на МОМН е осигурен достъп до базата данни на ISI Web of Science, заедно с фактографската база данни InCites2, която съдържа над 55 млн. записи за информетричен и наукометричен анализ (<http://www.isiknowledge.com>). И през 2014 г. продължи националният абонамент за Scopus (<http://www.scopus.com>) на Elsevier, съдържаща

реферати и библиографии от над 15 000 списания и пълнотекстовата база данни Science Direct (<http://www.sciencedirect.com>).

Чрез линка „Полезни връзки” на страницата на БИЦ е предоставена възможност за ползване на платформите Blackwell Publishing, Google Scholar, Bentham Open Access, Research GATE и Academic Journals.

БИЦ при ХТМУ е асоцииран член на Български информационен консорциум (www.bic.bg) и ползва споделено предоставената информация чрез потребителското си име uctm и паролата uctm2530. Беше ни осигурен двумесечен безплатен достъп до колекциите от електронни списания на “Taylor and Francis” (01.04.2014г.-30.05.2014г.). Изтеглените пълно-текстови статии от ХТМУ са 10 916, като 151 са в HTML, а 10 765 са в PDF.

Продължава участието на БИЦ в проекта за обединен електронен каталог на университетските библиотеки, работещи със софтуерен продукт „АБ”- каталог на университетските библиотеки (КУБ). Приети са единни правила за записите във фонд „Книги”, а новите записи се включват автоматично към КУБ.

Подновено е асоциираното членство на БИЦ във ФНАБИС за период от две години.

Служителите в БИЦ участват активно във всички семинари и срещи, организирани от фирмите-доставчици на бази данни, от Български информационен консорциум, Българска библиотечно-информационна асоциация и фирма „РС-ТМ”.

За отчетния период беше изпълнена една заявка по линия на Междубиблиотечно заемане за доставяне на наша книга за Пловдивския университет „Паисий Хилендарски”.

2.8.5. Приходи от продажба на учебници и копирни услуги

Вече четвърта година в БИЦ се продават учебници и учебни помагала, издадени от ХТМУ, на студенти в университета. За отчетния период приходите от продажбата на учебници и ръководства възлязоха на 6 382,77

лв., а от копирни услуги, читателски карти и др. - на 888,45 лв., или общо постъпленията от продажби са 7 271,22 лв.

2.8.6. Материална база

През 2013 г. беше въведен в експлоатация съвременен дигитален център, реализиран чрез проект „Подходяща и рентабилна инфраструктура за ХТМУ, София” по оперативна програма „Регионално развитие (2007 – 2013)”. С оглед на модернизирването на библиотеката, бяха доставени и инсталирани оборудване и софтуер за дигитализация и защита на фонда.

С помощта на оборудването е изградена дигитална библиотека и е изнесен защитен от посегателства фонд в читалня на свободен достъп. Книгите са организирани по отдели, съгласно действащата международна универсална десетична класификация (УДК). Дигиталната библиотека дава възможност на студентите и на академичния състав да ползват електронните ресурси от всеки компютър в мрежата на университета и извън нея. Новата система изцяло променя пътя, по който читателите достигат до търсената информация. По този начин се подпомага образователният процес, повишава се качеството на обучение и се улеснява максимално достъпът до знания.

Дигиталната библиотека съдържа две колекции:

- учебни електронни ресурси за студенти и преподаватели от университета чрез персонализиран достъп;
- свободни електронни ресурси, предоставени от авторите и достъпни за всички.

През отчетния период са дигитализирани 20 290 страници. През платформата са достъпни нови 28 учебника, или общо дигитализираните библиотечни материали са 86 единици. Регистрираните посещения в сайта на дигиталната библиотека са 2 157.

Библиотечно-информационният център е оборудван с високо-скоростна цветна печатна техника, отговаряща на изискванията за

автоматизирано създаване на книги, брошури, учебни материали и помагала, които могат да бъдат отпечатани по заявки от читател или за нуждите на университета. През отчетния период са отпечатани 34 867 цветни и 43 230 черно-бели копия.

2.9. Дейност по издаването на JCTM

През отчетния период (01 юли 2011 г. - 30 юни 2015 г.) продължи издаването на научното списание на университета, което до 2012 г. беше със заглавие *Journal of the University of Chemical Technology and Metallurgy*, а от 2013 г. се нарича *Journal of Chemical Technology and Metallurgy*. От същата година списанието започна да излиза в две издания (печатно и електронно), като се издават по 6 книжки годишно. Списанието излиза с точно спазване на графика, като до този момент вече е издадена 3-та книжка за 2015 г., в предпечатна подготовка е книжка 4 и е уточнено съдържанието на книжки 5 и 6.

Редакционната колегия включва 32 български и чуждестранни учени, както следва: 13 – от ХТМУ, 5 – от БАН и 14 – от чуждестранни университети (Северна Ирландия, Испания, Франция, Португалия, Румъния, Германия, Полша, Македония, Англия, Австралия, Финландия, Сърбия, САЩ).

И през този период продължи практиката да се отпечатва обзорна статия за определена научна област от поканен от редакцията автор, научни публикации и кратки съобщения. В седем книжки са отпечатани статии от международни научни конференции, както следва:

В броеве 5 и 6, 2013 г. и броеве 1 и 2, 2014 г. са публикувани докладите от международната юбилейна научна конференция „60 години ХТМУ“, а в отделна книжка бяха отпечатани публикациите от още 3 секции на конференцията. В брой 4, 2012 г. и в брой 2, 2013 г. са публикувани доклади от 5-та международна научна конференция по стъкло

и керамика, а в бр. 5, 2014 г. – доклади от научната конференция с международно участие „50 г. катедра Инженерна химия”.

Списанието се разпространява във всички университетски библиотеки у нас, както и в университетски библиотеки в чужбина.

Финансово изданието се осигурява от ХТМУ. През отчетния период са спечелени два конкурса за финансиране на издаването на списанието от Фонд „Научни изследвания” Освен това са сключени 4 абонамента, от които един на фирма-разпространител от Холандия.

В Табл. 2.14. са посочени броят на отпечатаните статии и на страниците по години, както и тяхното разпределение според състава на авторските колективи. Сравняването на данните показва нарастване на броя на статиите, публикувани в съавторство с чуждестранни учени, както и на статиите само от чуждестранни автори. Също така прави впечатление разширеният спектър на държавите, от които се изпращат статии.

Табл. 2.14. Разпределение на статиите по авторски колективи за периода от юли 2011 г. до юни 2015 г.

авторски колектив	брой статии в книжка					общ брой
	JUSTM 2011 кн. 3, 4	JUSTM 2012 кн. 1-5	JSTM 2013 кн. 1-6	JSTM 2014 кн. 1-6	JSTM 2015 кн. 1-3	
автори само от ХТМУ	12	28	25	35	14	114
автори от ХТМУ и от български организации	4	16	15	6	-	41
автори от ХТМУ и	1	9	9	19	5	43

от чужбина						
автори само от други бълг. организации	4	9	23	10	4	50
автори само от чужбина	9	18	16	18	19	80
общ брой статии	30	80	88	88	42	328
брой страници	222	604	650	644	326	2446

Сравняването на данните показва нарастване на броя на статиите, публикувани в съавторство с чуждестранни учени, както и на статиите само от чуждестранни автори. Също така прави впечатление разширеният спектър на държавите, от които се изпращат статии. През този период учени от 23 държави са публикували статии в списанието (Ливан, Иран, Йордания, Германия, Узбекистан, Украйна, Полша, Сърбия, Македония, Франция, Япония, Египет, Испания, Португалия, Белгия, Русия, Италия, Англия, Индия, Нигерия, Румъния, Босна и Херцеговина, Саудитска Арабия).

Списанието се реферира в SCOPUS, EBSCO, Chemical Abstracts, Реферативный Журнал Химии. Списанието получи оценка от SCOPUS на базата на цитирането на публикуваните статии както следва*:

	2012 г.	2013 г.
SNIP	0.292	0.283
IPP	0.267	0.273
SJR	0.147	0.166

*Все още не са получени данните за 2014 година.

Показателят SNIP (Source Normalized Impact per Paper) оценява относителната тежест на цитируемостта чрез съпоставяне на броя цитирания на статии в списанието от дадена област с общия брой цитати в областта.

Показателят IPP (Impact per Publication) преизчислява горното съотношение спрямо броя на публикуваните статии в списанието.

Показателят SJR (SCImago Journal Rank) отчита разликите в нивата на списанията, в които е извършено цитирането.

Показателят SNIP слабо се понижава спрямо 2013 г., докато другите два нарастват.

3. ДЕКАНАТ ЗА МЕЖДУНАРОДНА АКАДЕМИЧНА МОБИЛНОСТ И ОБУЧЕНИЕ (ДМАМО) И ЕВРОПЕЙСКИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПРОГРАМИ

3.1. Дейност на ДМАМО по обучение на чуждестранни студенти и чуждоезично обучение.

3.1.1. Администриране на учебната работа

Резултатите от учебно-административната работа към ДМАМО са пряко свързани с броя на обслужваните студенти. Изменението на този брой през последните 4 учебни години е отразено на Табл. 3.1.

Табл. 3.1. Брой студенти към ДМАМО

Учебна година		2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Брой страни, от които се обучават чужд.студенти		16	14	18	20
Брой чуждестранни студенти		47	40	50	37
Химично инженерство (с немски език)	Бак.	40	50	44	45
	Маг.	20	7	7	3
Индустриална химия (на френски език)	Маг.	36	44	20	8
Химично и биохимично инженерство (на френски език)	Маг.	-	14	17	26
Металургия (на английски език)	Бак.	9	5	4	4
Материалознание (на англ.език)	Маг.	11	5	6	3
Възобновяеми енергийни системи	Маг.	-	1	1	2
Общ брой бакалаври		49	55	48	49

Общ брой магистри		67	72	52	42
Общ брой студенти към ДМАМО		168	167	150	140

Държавите, от които са обучавани студенти през отчетния период са: Азербайджан, Армения, Бутан, Виетнам, Германия, Гърция, Грузия, Египет, Италия, Испания, Ирак, Китай, Кот-д'Ивоар, Лаос, Македония, Молдова, Монголия, Нигерия, Румъния, Сърбия, Франция, Таджикистан, Тунис, Турция, Украйна, Узбекистан. (Тук са включени студенти по проекти и по общия ред за прием на чуждестранни студенти).

Сравнението на резултатите показва превес на магистърското обучение, както и търсенето на магистърски специалности, преподавани на чужд език. Това е предпочитана форма от чуждестранните студенти, тъй като чрез нея се елиминира едногодишното обучение за овладяване на български език. Необходимо да се отбележи е наличието на спад на общия брой студенти, което е резултат от силно свития прием във френската и отчасти в немската специалности, най-силно изразено в учебната 2013/2014 г. През настоящата учебна година, вследствие на взетите мерки в хода на кандидатстудентската кампания, този спад беше преодолян. От друга страна, броят на чуждестранните студенти бележи ръст. Това нарастване е следствие от успешното участие на ХТМУ в университетски консорциуми по програма Еразмус-Мундус, с което се привличат студенти от Азия и Африка.

3.1.2. Инициране на двустранни и многостранни сътрудничества за стимулиране на приема на чуждестранни студенти.

В тази насока могат да бъдат отбелязани следните резултати:

- Инициране и сключване на нови двустранни договори с университети в Русия, Китай, Казахстан, Грузия и Сърбия. Очакванията са, че тези нови договорености, заедно със съществуващите, ще допринесат за

още по-активното участие на ХТМУ с нови дейности по Европейската програма Еразмус плюс, която ще е в сила до 2020 г.

- ХТМУ се утвърди като активен член на глобалния университетски клъстер Compostela (Compostela Group of Universities). Ректорът на ХТМУ бе избран в комисията по номиниране и избор на Президент на клъстера, както и в комисията по присъждане на ежегодната голяма награда на Compostela. Сътрудничеството в рамките на тази организация допринесе за привличането на ХТМУ като партньор в общо 3 успешни проекта за академичен обмен по програма Еразмус Мундус.

3.2. Дейности на ДМАМО по Европейски образователни проекти

3.2.1. По Програма ЕРАЗМУС

Табл. 3.2. Резултати от дейността по програма Еразмус

Учебна година	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Двустранни споразумения	73	73	75	78
Усвоен бюджет студентска мобилност (euro)	164 267	154 038	122 124	95 936
Осъществена мобилност (бр. месеци)	304	256	188	153
Усвоен бюджет преподавателска мобилност (euro)	15 266	10 170	15 103	23 490
Осъществена мобилност (бр. седмици)	15	18	20	23

Независимо от относително големия брой двустранни договори, предоставящи широк кръг от възможности за преподавателска и студентска мобилност, налице е тенденция за намаляване на общата сума усвоени средства по програмата. Вероятните причини за са, както намалените месечни ставки за студентските стипендии, така и липсата на увереност в езиковите познания, което е едно от основните изисквания за успешна Еразмус мобилност. Като най-активни в номинирането и подбора на студенти и преподаватели за тази мобилност, могат да бъдат посочени катедрите Биотехнология, Инженерна химия, Центровете по немско и френско езично обучение, Силикати, Целулоза, дървесина и полиграфия, Икономика, Физика, Органична химия и Органичен синтез и горива. Важна подкрепа за стимулиране на студентите да кандидатстват за обучение в чужбина бе оказана от Студентския съвет към ХТМУ в лицето на неговия председател Николай Яворов и студентката София Кирякова. През последната година, бяха проведени 2 информационни срещи по Еразъм. Към ХТМУ бе открита и секция на Европейската Еразъм студентска мрежа (Erasmus Student Network – ESN) , която изигра много активна роля в посрещането, адаптацията и интеграцията на всички чуждестранни студенти.

3.2.2. Участие в Тематични мрежи по програма ЕРАЗМУС

Дейността на ХТМУ в тези специфични Еразмус-проекти, е посредством членството ни в ECTN (Европейска тематична мрежа по химия). В рамките на тази мрежа, през последните 4 години, са изпълнявани 3 Европейски проекта:

1. European Chemistry and Chemical Engineering Education Thematic Network;
2. Chemistry and Engineering Skilld for Europe in 2020;

3. Проект Eurodoctorate – разработване на общоевропейски критерии за качество на докторантското образование по химия и химично инженерство в Европа.

3.2.3. Проекти по програма ЕРАЗМУС МУНДУС

За отчетния период, в ХТМУ бе осъществено участие в 8 Европейски университетски консорциума с финансиране от ЕС за организиране на академична мобилност, както следва:

- One More Step, с координатор Университета в Тренто, Италия, за обмен с Китай, Монголия, Тайланд, Камбоджа, Виетнам, Индонезия, Филипините и Малайзия.

- MARCOXXI, с координатор Университета в Гьотинген, Германия за обмен с Казахстан, Узбекистан, Киргизстан, Таджикистан и Тюркменистан.

- MEDASTAR, с координатор Университета в Овиедо, Испания за обмен с Египет и Ливан.

- GREEN IT, с координатор Университета във Виго, Испания за обмен с Мароко, Тунис, Алжир, Египет и Либия.

- ELECTRA, с координатор Университета в Олденбург, Германия за обмен с Беларус, Украйна, Молдова, Армения, Грузия и Азербайджан.

- Swap and Transfer, с координатор Университета в Тренто, Италия за обмен с Китай, Монголия, Тайланд, Камбоджа, Виетнам, Индонезия, Филипините и Малайзия.

- MARHABA, с координатор Университета на Сантяго де Компостела, Испания, за обмен с Ирак, Иран и Йемен.

- GREEN TECH WB, с координатор Университета във Виго, Испания за обмен с Албания, Сърбия, Черна гора, Босна и Херцеговина и Косово.

В резултат на активната работа по предлагане на обучение в ХТМУ на английски език и стабилната подкрепа на катедри Биотехнология, Автоматизация, Икономика, Инженерна химия, Технология на силикатите,

Органичен синтез и горива, Екология, ПИИС, за отчетния период, са приети общо 67 студенти и докторанти от страните-партньори в Европа, Азия и Африка. Реализирани са постъпления от такси за обучение, в размер на 195 500 евро. Съществен принос за този успех имат всички преподаватели, разработили курсовете си на английски език.

По приключили вече проекти по програма Еразмус Мундус, за отчетния периода, успешно бяха защитени 3 докторски дисертации.

3.2.4. Участие в програма TEMPUS

През октомври 2013 г., приключи срокът за изпълнение на TEMPUS проект SIBELES, координиран от Университета на Гьотинген, Германия, с участието на ХТМУ като европейски партньор. В резултат от изпълнението на проекта, в страните от Централна Азия (Узбекистан, Казахстан, Киргизстан и Таджикистан), вече се прилагат бакалавърски и магистърски учебни планове, аналози на тези в ХТМУ по Опазване на околната среда и Производствена безопасност. Финансирането за дейностите на ХТМУ по проект SIBELES възлиза на 12 000 евро.

През отчетния период продължи и изпълнението на проект CERES, с координатор Университета в Овиедо, Испания. Целта му е разработване на нови магистърски курсове в областта на опазване на околната среда и възобновяеми източници на енергия. В рамките на работната програма по проекта, в ХТМУ бяха организирани 2 семинара за преподаватели от египетски университети. Бяха подготвени лекционни курсове и учебни материали на английски език, от наши преподаватели, по 6 дисциплини, които ще се ползват в египетските университети, като се прилага новоразработената магистърска програма. Финансирането на ХТМУ от този проект е 65 000 евро.

4. АДМИНИСТРАТИВНО - ОРГАНИЗАЦИОННА И СОЦИАЛНА ДЕЙНОСТИ

4.1. Административно-организационна дейност

4.1.1. Академичен съвет

За подобряване на оперативната работа на Ръководството, още в началото на мандата, към АС са сформирани комисии по: Кандидатстудентска дейност (КСК), Учебно-методичен съвет (УМС), Комисия по Учебна дейност (УД) и Комисия по издателска дейност (ИД), избрани с решение на АС от 17.11.2011 г. Към заместник ректорите работят постоянно действащи комисии: Комисия за контрол на процедурите по ЗРАСРБ, Научно експертен съвет, Комисия по акредитация, Комисия от експерти по кредити и качество на обучението, Комисия по електронизация и Комисия по етика. Работата им подпомогна Ръководството в управлението на университета.

Поради хабилитиране на преподаватели и дипломиране на студенти, в Академичния съвет (АС), освободените места са запълвани своевременно.

Всички заседания на Академичния съвет са провеждани редовно, по предварително изготвен и оповестяван график и в съответствие с изискванията на ЗВО и Правилника за устройството и дейността на ХТМУ. През отчетния период са проведени 38 заседания на АС, като три от тях са извънредни (18.01.2012 г., 03.05.2012 г. и 30.01.2013 г.). Документацията по работата на АС се води редовно, като всички решения са публикувани своевременно.

Цялостната дейност на административните звена в университета е в съответствие със законовата и нормативната уредба.

4.1.2 Правно-административна дейност

Дейността на гл. юрисконсулт се състои в осигуряване юридическата основа на взаимоотношенията между Университета и юридически и физически лица, както и правното регулиране на вътрешните за ХТМУ отношения (трудови, служебни и административни) и се изразява в:

- Текущо консултиране на Ректора и други длъжностни лица при подготовката и сключването на договори и други споразумения, по които ХТМУ е страна и по спазване на трудовото и административно законодателство. Съгласуване административни заповеди за законосъобразност чрез парафирането им, консултации по юридически въпроси на длъжностни лица. Участие в комисии за избор на изпълнител по договори, с възложител ХТМУ.

- Превантивен контрол по законосъобразността на предприети от длъжностни лица правни действия, чрез проучване на сходни юридически казуси. Устни консултации и препоръки на служители по правни проблеми.

- Изготвяне самостоятелно и в екип на документи до външни организации от името на Ректора, имащи организационно-правен характер (писма, изложения, молби, жалби и др.).

През отчетния период, гл. юрисконсулт е съдействал за правното обезпечаване на дейността по отдаване под наем на помещения и площи, публична държавна собственост, управлявани от Университета, както и при организирането и провеждането на обществени поръчки, а именно:

- Организационно обезпечаване на Комисията по наемните отношения при свикването ѝ и изготвяне на протоколи от проведени заседания.

- Изготвяне документациите при провеждане на търговете за наем, съобразно Закона за държавната собственост (ЗДС) и Правилника за прилагането му. От началото на 2015 г. са проведени два търга за отдаване

под наем на помещения. Подготвят се документи за обявяване на трети търг.

- Участие в процедури по Закона за обществени поръчки (ЗОП), при подготовка на документацията и в комисиите по провеждането им, изготвяне протоколите и решенията за избор на изпълнител. Няма оспорване на проведените обществени поръчки.

Главна функция на юрисконсулта е представителството на Университета пред органите на съдебната власт.

Продължават съдебните дела срещу неизправни длъжници на ХТМУ – ПРИМА ФС ООД, ЙЕСЕР ООД, ЕТ ЮЛГЕН КАПИНОВА и Частен професионален колеж БИЗНЕС И ФИНАНСИ.

Приключени са две трудови дела, заведени от бивши служители в институт БПМКК. Няма заведени нови трудови иски срещу ХТМУ.

Продължава събирането на суми, за които има образувани изпълнителни дела при частни съдебни изпълнители.

В ход е и дейността по завеждането на дела срещу неизправни длъжници на ХТМУ по договори за наем и други, създаване на база-данни за притежаваното имущество, публична и частна държавна собственост; внедряване на софтуер за управление на всички договори; актуализиране на вътрешно-нормативните актове на ХТМУ.

4.1.3. Архивна документация

В „Регионален държавен архив” – София, отдел „Държавен архив”, ХТМУ има заведен фонд под № 1626. За ежегодна проверка на наличността, условията за съхранение и опазване на документите има назначена Постоянно-действаща експертна комисия /ПДЕК/.

Актуализирани бяха вътрешните правила за съхранение и използване на архивните документи на Университета.

В структурните звена се задържат документи до тяхното приключване. Всички приключили дела се предават за съхранение в архивохранилището с приемо-предавателен протокол. В сградата на университета има обособени три архивохранилища – едното е за учрежденския архив, който е с нова дограма и щори, второто е за документите на НИС, а третото е за съхранение на финансово-счетоводните документи. Същите са оборудвани с метални стелажи и шкафове. Условието за съхранение на документите са добри. За архивохранилище бе дадено и помещение в сгр. „В”.

За Учрежденския архив отговаря Радка Копцева, организатор в Социално-Битов Отдел.

Председател на Постоянно-действащата експертна комисия (ПДЕК) е доц. д-р инж. Едуард Клайн – Зам. Ректор по научни дейности.

4.2. Социална дейност

4.2.1. Безопасност и здраве при работа

Дейността на отдела по безопасност и здраве при работа (БЗР) е изцяло съобразена със законовите изисквания и наредби. Спецификата на университета определя сериозното внимание и средствата, които ръководството отделя за гарантиране на трудовата безопасност и здравна сигурност на личния състав. По-важните мероприятия, проведени в периода 01.07.2011 г. – 31.05.2015 г. са:

- Провеждане на начален инструктаж и обучение на новопостъпили преподаватели и служители на ХТМУ (в различни периоди от отчетния мандат).

- Инспектиране на отговорниците по катедри и звена в ХТМУ за изрядно водене на книгите за периодичен инструктаж и за изключване на ел. ток, след работно време (в различни периоди от отчетния мандат).

- Актуализиране на заповедите за: укрепване на бутилки под налягане; нов списък на отговорници по БЗР; инструктаж на студенти в катедрените лаборатории, на преподаватели и служители по катедри и отдели; отопление през зимния период; поддръжка на пожарните хидранти; почистване на района на университета от горими отпадъци; тютюнопушене; изключване на електрическото захранване, след работно време; лицата от втора категория труд; огневи работи; метрологичен контрол на измервателните устройства в инсталациите под налягане и др. (в различни периоди от отчетния мандат).

- Участие в комисията по предаване и приемане на помещения, отдавани под наем (в различни периоди от отчетния мандат).

- За работещите в среда с йонизиращи лъчения са осигурени: задължителен годишен профилактичен медицински преглед (м. октомври 2011 г., 2012 г., 2013 г., 2014 г.); годишен договор за дозиметричен контрол (м. декември 2011 г., 2012 г., 2013 г., 2014 г.); задължителен дозиметричен контрол (на всеки три месеца); заплащане на таксите към АЯР за лицензията за работа в среда с йонизиращи лъчения (на всеки шест месеца). Освен това е издадена нова лицензия на ХТМУ за използване на източници на йонизиращи лъчения за научни цели (м. юни 2012 г.).

- Осигуряване безопасността на лицата на територията на ХТМУ по време на избори (2011 г., 2012 г., 2013 г., 2014 г.).

- Организиране почистването на целия коридор на приземния етаж на сграда „В” (м. октомври 2011 г.).

- Участие в комисията по приемане на ремонтираните халета на сграда „В” и ремонтираната част от кат. „ФВС” (м. ноември 2011 г. и м. юни 2012 г.).

- Задължително годишно презареждане на медицинските аптечки по звена (м. декември 2011 г., м. януари 2013 г., м. февруари 2014 г.).

- Създаване на: Инструкция за действие на личния състав при бедствие и авария в ХТМУ; План за действие при пожар в ХТМУ; План за евакуация на личния състав на ХТМУ; Аварийен план на ХТМУ. (м. декември 2011 г. и м. октомври 2012 г.).

- Задължителна годишна техническа проверка на наличните пожарогасители в ХТМУ (м. декември 2011 г., 2012 г., 2013 г., 2014 г.).

- Изграждане на задължителна нова мълниезащитна инсталация – ШИРТЕК, Австрия (м. декември 2011 г.).

- Задължително годишно актуализиране на заповед и подаване на сведение в АЗ – Дирекция Бюро по труда „Изток” за местата за хора с намалена трудоспособност (м. януари 2012 г., 2013 г., 2014 г. 2015 г.).

- Участие в заседанията на КУТ (м. януари и м. юли 2012 г., 2013 г., 2014 г., 2015 г.).

- Актуализиране на програмата за елиминиране, намаляване и контрол на риска за периода 2008 г. – 2012 г. (м. февруари 2012 г.) и създаване на нова за периода 01.01.2013 г. – 31.12.2015 г. (м. ноември 2012 г.).

- Изпълнение на предписания от комплексна проверка на: служба Главна инспекция на труда (м. февруари 2012 г.); 07 Районна служба „Пожарна безопасност и защита на населението” (м. февруари и м. септември 2012 г.; м. април и м. октомври 2013 г.; м. септември 2014 г.); служба Гражданска защита към ГД „ПБЗН” на МВР (м. септември 2012 г.).

- Осигуряване на нови противогази и нови филтри за тях за катедри: НХ, ОХ, АХ, Физикохимия, ОС, Горива, НЕП (м. април 2012 г.).

- Задължителна годишна техническа проверка и заверка на съоръженията с повишена опасност (м. април 2012 г., 2013 г., 2014 г., 2015 г.).

- Провеждане на задължителен начален инструктаж на всички външни работници преди изпълнението на проектите за санировка и

поправка на покривите на ХТМУ (м. април 2012 г. и м. октомври 2012 г.), както и провеждане на извънреден инструктаж срещу подпис на личния състав на ХТМУ, във връзка с терористичния акт на летище Сарафово (м. юли 2012 г.).

- Задължително годишно обучение на отговорниците по БЗР по звена съгласно изискванията на наредба РД – 07 – 2/16. 12. 2009 г. (м. април 2012 г., 2013 г., 2014 г., 2015 г.) и на членовете от Комитета по условия на труд (КУТ) съгласно изискванията на наредба 4/1998 г. (м. април 2012 г., 2013 г., 2014 г., 2015 г.).

- Задължително подаване на годишна декларация в ГИТ, съгласно чл. 15 от ЗЗБУТ (м. април 2012 г., 2013 г., 2014 г., 2015 г.).

- Съвместно участие със службата по трудова медицина в изготвянето на анализ за здравното състояние на работещите в ХТМУ за 2011 г., 2012 г., 2013 г. и 2014 г. (м. април 2012 г., 2013 г., 2014 г., 2015 г.).

- Организиране на профилактични: офталмологичен преглед и преглед за хепатит „С” за целия личен състав (м. май и м. октомври 2012 г.); прегледи - млечни жлези и остеопороза за целия личен състав (м. декември 2013 г.); прегледи – коремни органи, млечни жлези, простатна жлеза за целия личен състав (м. декември 2014 г.).

- Обучение по първа помощ и взаимопомощ на ЛС (м. май 2012 г.).

- Унищожаване на стари и залежали химикали от: катедри ПИ и АХ с общо количество 650 кг. (м. май 2012 г. и м. октомври 2012 г.); катедри АХ и ТК в количества, съответно 230 кг. и 825 кг. (м. януари 2013 г.); катедри АХ и ТС (м. юли 2014 г.); катедри ФМТА, ЦХП и ОХТ, съответно в количества 51 кг., 35 кг. и 101 кг. (м. февруари 2015 г.).

- Осигуряване на общо 37 нови пожарогасителя за нуждаещи се звена на ХТМУ (м. юни 2012 г. и м. юли 2013 г.).

- Закупуване на работно облекло за НБПМКК, кат. „ФВС” и звено „Експлоатация и сграден фонд” (м. юни 2012 г., м. октомври 2012 г.), както и само за звено „Експлоатация и сграден фонд” (м. февруари 2015 г.).

- Съдействие на община „Столична” - район „Студентски” относно изпълнения на изисквания от Закона за защита при бедствия (м. юни и м. октомври 2012 г.), както и за изправността на спорните ни уреди и съоръжения (м. юни 2013 г.), а също и относно актуализиране на общинския план за защита при бедствия и аварии (м. март 2014 г.).

- Изграждане на задължителното евакуационно осветление за трите учебни корпуса на университета (м. ноември и декември 2012 г.).

- Създаване и монтаж на схеми за евакуация, съгласно нормативните изисквания (ноември 2012 г. – май 2013 г.).

- Участие в избор на проектантска организация за изработване на задължителния проект за изграждане на пожароизвестителна система (ПИС) по съвременни нормативни стандарти в ХТМУ – сгр. „А”, „Б”, „В” и бл. 37, 42 „А”, 60 „Б” (м. юли и м. септември 2013 г.).

- Със съдействието на специализирана фирма бяха измерени и сертифицирани импеданса на контура „фаза-защитен проводник” и съпротивлението на защитната заземителна уредба на общо над 8500 точки в сгради „А”, „Б” и „В” от електрическата уредба на ХТМУ, съгласно с Наредба №7 (ДВ, бр. 88/1999 г.), Наредба №3 (ДВ, бр. 90 и 91/2004 г.) и Наредба №16-116 (ДВ, бр. 26/2008 г.), (м. ноември 2013 г. - януари 2014 г.).

- Съвместно с избраната проектантска организация (съгласно ЗОП), беше създаден задължителния проект за изграждане на пожароизвестителна система (ПИС) по съвременни нормативни стандарти в ХТМУ – сгр. „А”, „Б”, „В” и бл. 37, 42 „А”, 60 „Б”. Проектът е проверен и успешно заверен от контролните служби (м. декември 2013 г.).

- Организиране на обучителен курс на електротехниците на ХТМУ (втора и трета кв. група) за работа с електрообзавеждане с напрежение до 1000 V (м. януари 2014 г.).

- Доставка и монтаж на оповестителна система – сгр. „В” (януари 2015 г.).

- Организация и провеждане на задължителното практическо проиграване на плановете за евакуация на личния състав от сгр. „В” (м. март 2015 г.).

- Изготвяне на предписание за неизправна инсталация, работеща с газове под налягане в сгр. „В” (м. април 2015 г.).

- Текущи.

На дневен ред в отдел “БЗР” винаги е бил въпроса с непотребните химически вещества. За съжаление, проблемът е по-скоро повсеместен за учебните корпуси на ХТМУ, носещ огромен риск в неопределено време. Затова и за напред трябва да продължи тяхното поетапно законово утилизиране.

Бъдещите действия на отдела ще бъдат насочени и към доставката на елементите, и монтажа на пожароизвестителна система.

Значителните усилия и направените финансови разходи за дейностите през мандатния период, правят условията за работа на студентите, личния състав и гостите на ХТМУ по-съвременни и отговарящи на непрекъснато увеличаващите се изисквания в европейското трудово законодателно пространство.

4.2.2. Почивно дело

За отчетния период в УСОБ „Несебър” са почивали общо 3429 души, като събраната сума е 259309,40 лв. с ДДС и 246094,38 лв. без ДДС, както следва:

Табл. 4.1. Почиващи в УСОБ „Несебър”

Година	Брой почиващи	Набрана сума, лв.		Плувен курс, бр. студенти	Руска група (ВТУ)
		с ДДС	без ДДС		
2011	810	74152.29	61793.26	юни - септември 53	49
2012	768	67732.80	56444.00	юни - септември 46	45
2013	911	76155.76	63467.01	юни 16 септември 43	-
2014	940	77268.55	64390.11	юни 28 септември 39	-
2015	-	-	-	-	-
Общо	3429	259309.40	246094.38	юни 44 септември 181	94

До 2012 г. плувният курс за студентите се провеждаше само през м. септември, а от 2013 г. – и през м. юни. През 2015 г. той ще бъде по 7 дни за двата месеца. На базата ни, до 2012 г., през втората половина на м. септември, почиваше и група-преподаватели от град Твер, Русия – гости на Великотърновският университет „Св.Св. Кирил и Методий”.

В УСОБ „Рибарица” от 2011 г. до 2014 г. са почивали общо 75 души. Събраната сума, с ДДС, е 2232.57 лв.

4.2.3. Стипендии, награди и социални помощи

Средствата от бюджета за стипендии, награди и помощи се разпределят, съгласно Постановление № 90 на Министерски съвет и по

критерии, разработени от комисия. Половината от членовете на комисията са студенти.

Продължава работата по проект „Студентски стипендии”, осъществен с финансовата подкрепа на ОП „Развитие на човешките ресурси”, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз. За за периода първи юли 2011 до първи юли 2015, по проекта 1255 студенти получиха стипендии в размер на 120 лв. месечно и 503 студенти получиха, в размер на 200 лв., еднократно на семестър. От предходната година има промяна в инструкцията за реда и условията за предоставяне на стипендиите, според която студент може да получи до 5 специални стипендии на семестър, ако има съответния брой участия в научни, изследователски или практически разработки или в художествено-творчески дейности в областта, в която се обучава. Студентките-майки имат право да получат Европейска стипендия по успех до втора защита.

В Табл. 4.2 са отразени всички изплатени стипендии, специални стипендии и помощи за отчетния период.

Табл. 4.2. Стипендии, специални стипендии и помощи

Вид	Брой студенти	Обща сума, лв.
Стипендии докторанти	3 691	1 661 190
Стипендии студенти	10 082	1 219 760
Помощи	3691	369 100
Чужденци	136	14 280
Европейски стипендии	1255	700 200
Специални стипендии	503	100 600
ОБЩА СУМА		4 065 130

4.4. Студентски общежития

През отчетния период, в студентските общежития на Университета, са настанени всички желаещи студенти на ХТМУ, които имат право да

ползват общежитие. Достигната е средногодишна заетост 94% от наличната леглова база.

Поддръжка на общежитията

През отчетния период са извършени ремонтни дейности и подобрения в студентските общежития на обща стойност 254 262,20 лв., включващи подмяна на дограма, подмяна на подови настилки, частична подмяна на вертикални щрангове, ремонт и боядисване на общи части в блоковете. Допълнително за периода са извършени текущи и аварийни ремонти на стойност 59 083,52 лв.

Същите са реализирани със средства на Дирекция „СО”, сформирани от наеми, семестриални такси и получаваната бюджетна субсидия.

За отчетния период е постигната средна събираемост на наемите 98%.

Подменени са абонатните станции в бл. №№ 37, 42А и 60Б на обща стойност 83 983,20 лв. в т. ч. бл. №37 – 35 656,80 лв., бл.№ 42А – 27 962,40 лв., бл. № 60Б – 20 364 лв.

Закупено е оборудване за нуждите на „СО” на стойност 18 550,98 лв. в т. ч. мебели – 6 790,98 лв., матраци – 11 760 лв.

Изработен е проект за изграждане на ПИС на стойност 10 800 лв.

Изградена е нова система за достъп в бл. №№ 37 и 42А, която ограничава възможността за преотстъпване на пропуска, подменен е турникета в бл. № 42А на стойност 2136 лв., с което е подобрен пропускателния режим и контрола в блоковете.

4.5. Студентски съвет

През отчетния период, в изпълнение на разпоредбите в Закона за висшето образование, Правилника за устройството и дейността на ХТМУ и Правилника за структурата и дейността на Студентски съвет при ХТМУ, Студентският съвет (СС) продължава успешно своя път на последователен

възход и устойчиво развитие. С многобройните си и разнообразни дейности, затвърди позицията на една от най-авторитетните и най-активните студентски организации. СС положи усилия за издигане авторитета на студентската организация, както в университета, така и извън него. Във времето съумя да покаже, че може да бъдат активен партньор и коректив на университетското ръководство по въпроси, касаещи студентската общност в ХТМУ.

Определеният бюджет на СС, с решения на АС към ХТМУ, в рамките на този период е, както следва:

Период	2012	2013	2014	2015
	12 700 лв.	10 000 лв.	7 000 лв.	8 000 лв.

Общият преглед на дейностите, организирани през отчетния период, показва следното:

- Среци с Академичното ръководство за обсъждане на въпроси от учебен, социално-битов, научно-изследователски и финансов характер;

- Ежегодни срещи-дискусии със студентската общност в ХТМУ и допитване до студентското мнение по ключови въпроси, свързани с обучението в университета;

- Участие в работата на Комисията по стипендии и Екипа по изпълнение на дейностите, свързани с Проект „Студентски стипендии” - BG051PO001-4.2.06;

- Участие в дейностите на Комисията по социално-битови въпроси на учащите се в Дирекция „Студентски общежития“;

- Провеждане на редица мероприятия, с акцент „провокация“ в нагласите на студентите, докторантите и специализантите, обучаващи се в ХТМУ по обществено значими проблеми, като:

- глобални екологични проблеми – организирани семинари, кръгли маси, пролетни почиствания и внедряване на целогодишна

информационна кампания, касаеща разделното събиране на отпадъци, на територията на ХТМУ и студентските общежития, стопанисвани от Дирекция „СО“ към ХТМУ.

- здравословни проблеми – организиране и провеждане на информационно-разяснителни кампании, съвместно с БМЧК.

- Инициране и провеждане на състезания с образователен характер – Студентски „QUIZ”;

- Провеждане на ежегодни информационни срещи-дискусии, касаещи програма Еразъм/Еразъм+, съвместно с Деканата за международна академична мобилност и чуждоезично обучение, както и активно партньорство при основаването на секция на Erasmus Student Network в ХТМУ.

- Участие в организирането на „Ден на науката и спорта” и отличаване на изявилите се участници;

- Студентският съвет активно работи в насока насърчаване и подпомагане на две основни групи студенти/докторанти:

- студенти/докторанти, които са постигнали отлични резултати при представянето си в национални и/или международни състезания, конференции, олимпиади и други мероприятия с подобен характер;

- студенти/докторанти, които са в затруднено финансово и материално състояние.

Средствата за реализиране на посочените инициативи и дейностите са осигурени от бюджета на Студентският съвет.

4.6. Представителна и рекламна дейност

Във връзка с формулираните стратегически и основни цели в Мандатната програма за дейността на Академичното ръководство на ХТМУ за периода 2011/2015 и най-вече за “Утвърждаване на Химикотехнологичния и металургичен университет като водещо и

авторитетно висше училище”, отдел “Връзки с обществеността” поддържаше в своя статут следните функции, цели и принципи на работа:

Основни функции:

- организира, развива и поддържа информационните и други връзки на Академичното ръководство на ХТМУ с академичните общности, институции, обществени и неправителствени организации, в и извън университета;

- изготвя рекламни материали за популяризирането на основните образователни услуги, научноизследователски постижения, допълнителни услуги, прояви, събития и продукти.

Основна цел:

Осъществяване на мисията и основните цели на ХТМУ.

Основни принципи на работа:

- системен и целенасочен диалог;
- информираност;
- анализи, предложения и актуални мнения за поддържане доброто име на Университета.

През отчетния период дейността на отдела обхваща изпълнението на задачи, групирани по следния начин:

4.6.1. Връзки с електронни и печатни медии:

- поддържане на утвърдените контакти с повече от 30 печатни и електронни медии, с редовно подаване на информация за текущи и предстоящи събития в университета;

- осъществени интервюта на ректора, зам. ректорите, ръководителите на научни проекти и др. във вестници, БНТ, БНР;

- публикации и реклами във вестниците: Труд, 24 часа, АзБуки, Дума, Преса, Стандарт, Сега, Хасковска Марица, Форум север, Посоки Плевен, Учителско дело и др.

- реклама в сайтовете: catalog.bg, kadedaucha.com, dir.bg, abv.bg, reklamator, Софсправка и в uchilishtata;

- организиране на пресконференции с медиите за отразяване на: кандидатстудентската кампания и участието на ХТМУ в кандидатстудентските борси КСБ' 2012, 2013, 2014, дейности и резултати по ОП "Регионално развитие 2007-2013" по проект "Подходяща и рентабилна инфраструктура за ХТМУ София"; ОП „Развитие на човешките ресурси” - проект „Център за математическо моделиране и компютърна симулация за подготовка и развитие на докторанти и млади учени”; проект „Подобряване на качеството на дистанционното обучение в ХТМУ чрез въвеждане на мултимедийни електронни учебни помагала и обучение на преподаватели, административен и технически персонал за работа със системата за дистанционно обучение и въвеждане на он-лайн двустранна видео връзка между преподаватели и студенти”.

4.6.2. Информационно и методическо поддържане на www.uctm.edu

Рекламно и информационно осигуряване и подпомагане на кандидатстудентските кампании за учебните 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016 чрез:

- съдействие при изработване на проектите и отпечатване на нови кандидатстудентски справочници;

- съдействие при изработване на рекламните брошури за двете образователно-квалификационни степени бакалавър и магистър;

- оказване на методическа и техническа помощ на катедри за изработване на рекламни материали за специалностите;

- изработване на проекти за рекламно-информационни трансперанти на университета;

- съдействие за участието на ХТМУ в кандидатстудентските борси по градовете, включени в маршрута на борсите;

- посещения на средни училища в София и страната;

- подготовка и изпращане на писма с кандидатстудентския справочник до всички средни общообразователни, професионални и езикови училища;

- съдействие при консултиране на кандидатстудентите при подаване на документи за кандидатстване;

- съдействие при организиране на Седмицата на отворени врати в ХТМУ;

- информационно и методическо осигуряване и организиране на обявените от ХТМУ Ученически конкурси – есе със следните теми и брой участници:

„Химията в света около нас” май 2012 г., 170 участници

„Химията и хората” май 2013 г., 117 участници

„Химия. Материали. Металургия” май 2014 г., 103 участници

„Химия. Материали. Металургия” май 2015 г., 67 участници

- информационно и методично осигуряване на организацията на състезания по химия и математика за ученици от 11 и 12 клас през февруари-март 2012,2013, 2014 и 2015 г.

4.6.3. Рекламно, информационно и методическо осигуряване и подпомагане на организацията на следните събития, церемонии и тържества в ХТМУ и извън университета:

- тържества за откриване на учебните: 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014 и 2014/2015 г. ;

- тържества за връчване на дипломите на бакалаври и магистри – м. декември и м.май;
- отбелязване на празници – 24 май, 1 ноември, 8-ми декември, 3 и 8 март, Коледа;
- Седмица на отворените врати; ден на професионалната реализация; ден на науката и спорта ;
- участие в изложението „За образованието” в НДК (февруари 2012 г.)
- участие с демонстрационен щанд с разработки на студенти и млади учени в „Нощта на учените 2011”
- кръводарителски кампании на територията на ХТМУ – есенни и пролетни;
- Ученически спортни турнири за „Купата на Ректора на ХТМУ” – през декември и февруари всяка учебна година по два - три вида спорт
- традиционна тържествена среща на ръководството с пенсионирани преподаватели и служители – м. декември;
- срещи на Ректора със студенти от първи до четвърти курс и със студенти-магистри;
- Ден на Металургичната индустрия, с участието на Аурубис АД, Стомана Индъстри АД, София Мед АД, Стилмет АД, КЦМ АД, Алкомет АД, Хелиос Металург ООД и др.;
- 5-ти Международен Кристалографски Симпозиум в ХТМУ, като домакин (25-27 септември 2014 г.);
- семинарни сесии с преподаватели по химия и природни науки от средните училища: Трети семинар „Химията – нашият живот, нашето бъдеще (ноември 2011 г), Четвърти национален семинар „Химия, Екология, Устойчиво развитие” (ноември 2012 г.), Пети национален семинар „ Качество на обучението по химия и опазване на околната среда” (ноември 2013 г.), Шести национален семинар „Иновативни практики в обучението и управление на образованието”(ноември 2014 г.);

- удостояване на академик Дечко Павлов и проф. Християн Рюсел, с почетното звание „Доктор хонорис кауза на ХТМУ”;

- награждаване на доц. Борис Стефанов с почетната огърлица на ХТМУ;

- удостояване с Почетния знак на ХТМУ на следните преподаватели и институции: проф. Лиляна Тренкова – Натова, проф. Янко Димитриев, проф. Христо Воденичаров, доц. Никола Рашков, доц. Калина Мутафчиева, проф. Жил Руе, г-н Никола Треан, доц. Никола Добрев, г-жа Борка Младенова, доц. Арсени Арсов, проф. Васил Гочев, проф. Иван Грънчаров,, проф. Велко Заячки, проф. Райчо Райчев, проф. Стоян Стоянов, ТУ Варна, Института по полимери към БАН, проф. Руси Гуров, г-жа Лиляна Павлова – Министър на МРРБ, доц. Йордан Йорданов, Шенянски Химикотехнологичен Институт – Китай, МУ Пловдив, ИОНХ към БАН, Университета в Ниш;

- Тържествено честване на 60-та годишнина на ХТМУ (2013 г.);

Във връзка с мероприятията, организирани за честването на 60 – годишния юбилей на университета бяха извършени следните дейности:

- Изработване на покани.

- Изпращане на покани за Юбилейната международна конференция и Тържественото честване на юбилея по поща и чрез ел. поща в страна и чужбина.

- Участие в подготовката на материалите за Алманаха „60 години ХТМУ”, „Випускници на ХТМУ” и Книжката с наградените есета от трите ученически конкурса.

- Публикации в пресата за юбилейните чествания.

- Организиране на посещението на университетската делегация на церемонията по връчване на ордена „Св.Св. Кирил и Методий” на немските професори Фрерих Кайл и Лотар Мьорл в Президентството на Р. България.

- Подпомагане при организирането на тържественото събрание-концерт в Националната опера на 6 юни 2013 г.

Подготвени и изпратени поздравителни адреси и пожелания по празнични поводи.

Актуализиране на информационните табла.

4.7. Международна академична мобилност

4.7.1. Командировки – обработка на документи и изготвяне на заповеди за командировка на 1230 души /преподаватели и студенти/:

- По линия на програма “ERASMUS”

- 2011г.	73
- 2012г.	73
- 2013г.	75
- 2014г.	78
- 2015г.	62

- По линия на ДААД

- 2011г.	56
- 2012г.	37
- 2013г.	41
- 2014г.	50
- 2015г.	42

- По линия на AUF

- 2011г.	14
- 2012г.	15
- 2013г.	13
- 2014г.	10
- 2015г.	10

- По линия на Европейски магистърски курс 28

“Опазване на околната среда и устойчиво развитие”

- По линия на Българско водородно общество	5
- По линия на ЕФ по хим. инженерство	2
- По линия на ТЕМПУС-СЕРЕС	15
- По линия на ТЕМПУС-СИБЕЛЕС	9
- По линия на МОН	4
- По линия на “докторантски”	16
- По линия на 7-ма програма	10
- По линия на програма COST	33
- По линия на ЦРЧР	1
- За собствена сметка	27
- По проекти, финансирани частично или изцяло от НИС	380
- Участие в международни конференции, симпозиуми, работни срещи и др. финансирани от приемащата страна	49
- Командировани за сметка на външни организации.	12

4.7.2. Подписани и актуализирани двустранни международни договори – общо 15:

- Югозападен държавен университет, гр. Курск – Русия;

- Казахски национален аграрен университет;
- Казахски национален педагогически университет –Абая;
- Университет “Политехника”, гр. Букурещ – Румъния;
- Технически университет, гр. Радом – Полша;
- Технически университет, гр. Кишинев – Молдова;
- Химикотехнологичен университет, гр. Шенянг – Китай;
- Държавен университет за инженерни технологии,
гр. Воронеж – Русия
- Университета в гр. Шанхай – Китай;
- Университет в гр. Лисабон – Португалия;
- Технически университет в гр. Липетск – Русия;
- Павлодарски университет- Казахстан;
- Аграрен университет в гр.Волгоград – Русия;
- Университет в Баня Лука – Босна и Херцеговина;
- Белградски университет – Сърбия.

5. ПРОЕКТИ ПО СТРУКТУРНИТЕ ФОНДОВЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Проектите се осъществяват с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз и Оперативна програма „Регионално развитие”.

Всяка от операциите по различните програми предоставя възможности за повишаване качеството на обучението и образователната среда в университета.

5.1. Проект „Подходяща и рентабилна инфраструктура за ХТМУ-София”

Срокът за изпълнение на проекта беше в периода юни 2010 г. – септември 2012 г. и се финансира по ОП „Регионално развитие”. Общата стойност е 2 903 337 лв. В конкурса за подобряване на инфраструктурата успяха да се класират и да получат финансиране 13 български университета, като нашият университет беше на 7-мо място. ХТМУ успешно приключи в определения срок изпълнението на следните проектни дейности:

- извършване на топлоизолация на външни стени;
- топлоизолация на покрив, подмяна на дограма – 860 прозореца;
- подмяна на абонатни станции (локални инсталации за топлоснабдяване) на ТЕЦ;
- поставяне на автоматични платформени подемници за хора с увреждания;
- доставка на специализирано оборудване за дигитализиране и архивиране, сървърен хардуер и дисков масив в библиотеката, доставка на системи за автоматизирано библиотечно-информационно обслужване.

Резултатите от изпълнението на строително-монтажни работи по енергийна ефективност и осигуряване на достъпна среда се измерват в:

- Положена топлоизолация върху 2682 m² покривна плоча за сграда А на университета;

- Положена топлоизолация върху 4644 m² покривна плоча за сграда Б на университета;

- Подменена дограма в размер на 1232 m² сграда А;

- Подменена дограма в размер на 1452 m² сграда Б;

- Инсталирани 2 нови блокови абонатни станции, окомплектовани със система за автоматично регулиране на топлинните процеси, за сгради А и Б.

Поставяне на топлоизолация на външни стени (вкл. фасада, еркери, колонада и проход):

- Положена топлоизолация на външни стени в размер на 4925 m² сграда А;

- Положена топлоизолация на външни стени в размер на 6988 m² сграда Б.

Доставка и монтаж на автоматични платформени стълбищни подемници за хора с увреждания:

- Доставени и монтирани 2 бр. автоматични платформени стълбищни подемници за хора с увреждания.

Резултати от дейностите по модернизация на БИЦ:

Закупени и въведени в експлоатация:

- Роботизиран скенер за книги и софтуер за дигитализация;

- Софтуер за управление на цифров книжен фонд и автоматизирано библиотечно-информационно обслужване (Уеб достъп);

- Софтуер за управление на цифров книжен фонд и автоматизирано библиотечно-информационно обслужване;
- Цифрова производствена печатна машина;
- Сървър и масив за съхранение на данни;
- Електромагнитна система за детекция;
- Устройство за активиране и деактивиране от страна на служител;
- Работно място за обработка и инвентаризация на книги;
- Цифров помощник за управление на инвентара
- Четец на лични документи (ID карти, паспорти)

Технологичното осигуряване на БИЦ даде възможност за създаване на:

- Единна точка – уеб-портал;
- Информационни бюлетини;
- Виртуални форуми;
- Електронна библиотека;
- Електронния каталог;
- Печат при поискване;
- Виртуални читателски зали.

5.2. Проект „Студентски стипендии”

Отчетният период попада във втората и третата фаза на проекта. Условието за получаване на стипендии по този проект са общи за всички висши училища и професионални направления, като на всеки университет се предоставят възможности студентите да кандидатстват за определен брой стипендии за успех и специални стипендии.

От началото на проекта до момента се наблюдават много начини за позитивно въздействие върху качеството на учебния процес в ХТМУ. Освен стимул за високи постижения в обучението, възможността за

получаване и на специални стипендии, засили интереса на студентите към научно-изследователската работа. Това се стимулира и в процедурите по оценяване на проекти в ХТМУ, финансирани целево със субсидия за присъщите научни дейности на висшите училища.

Увеличеният дял на студентско участие в научни проекти доведе до засилена публикационна дейност на обучаваните (студенти и докторанти). Това, от своя страна, ни даде възможност да отговорим на повишените изисквания на критериите за акредитация в сферата на научните дейности, където 10% от общата оценка се формира от студентското участие. Като цяло, този проект има социален ефект с финансовата подкрепа за студентите и същевременно се отразява позитивно върху активността им в академичната сфера.

По години данните за получените стипендии са следните:

За 2011 година:

- стипендии за успех на 753 бакалаври и магистри, на обща стойност 171 990 лв.;

- специални стипендии на бакалаври и магистри 1 350, на стойност 270 000 лв.

За 2012 година:

- общ брой стипендии за успех и специални стипендии: 1043;

- брой стипендии за успех – 747, на стойност 436 440 лв.;

- брой специални стипендии – 296, на стойност 59 200 лв.

Данните за изпълнението на критериите за различните университети са достъпни и това дава възможност за оценка на постиженията на студентите и конкурентоспособността на образователните програми. От 52 висши училища. Процентът получили стипендии за успех и специални стипендии от ХТМУ, спрямо общия брой е:

• като брой стипендии за успех и специални стипендии 1 043/76 096 или 1,3706 %;

- като брой студенти 423/36 004 или 1,1749 %.

Европейска стипендия за успех, за същия период, са получили 359 студенти, като общата сума е 210 120 лв. Европейска специална стипендия са получили 161 студенти на обща стойност 32 200 лв., или общо 1 548 студенти са получили 314 548 лв. за учебната 2011/2012 год. Сравнено с предходната учебна година, се наблюдава увеличение с около 13%.

За 2013 година:

- стипендии за успех зимен семестър – 584;
- стипендии за успех летен семестър – 576.

Общо: 1160 стипендии за успех, на стойност 696 000 лв. (за предходния период са 1043 на стойност 436 440 лв.).

- специални стипендии зимен семестър – 177;
- специални стипендии летен семестър – 191.

Общо: 368 специални стипендии, на стойност 73 600 лв. (за предходния период 296, на стойност 59 200 лв.).

В проценти участието на наши студенти, спрямо общия брой, резултатите са следните:

- стипендии за успех – 1160/46 837 или 2,4766 %;
- специални стипендии – 3 68/12 137 или 3,0320 %.

Много показателен е средният успех на спечелилите стипендии. Съотношението на средния успех, спрямо предходния период е:

- 5.219556 (за предходния период той е 5.49);
- 5.015127 за цялата страна (за предходния период той е 5.56).

За 2014 година:

Стипендии за успех за 2013/2014 г. – зимен:

- общо класирани за страната – 22567, среден успех – 5.45;
- общо класирани ХТМУ – 218, среден успех ХТМУ – 5.46.

Специални стипендии за 2013/2014 г. – зимен:

- общо класирани за страната – 6315, среден успех – 5.67;

- общо класирани ХТМУ – 78, среден успех ХТМУ – 5.87.

Стипендии за успех за 2013/2014 г. – летен:

- общо класирани – 26513, среден успех – 5.54;

- общо класирани ХТМУ – 237, среден успех ХТМУ – 5.60.

Специални стипендии за 2013/2014 г. – летен:

- общо класирани – 8455, среден успех – 5;

- общо класирани ХТМУ – 92, среден успех ХТМУ - 5.87.

Проектът продължава в следващия програмен период и ние трябва да съхраним неговите стимули, като механизъм за интегриране на студентите към научно-изследователската дейност.

За 2015 година:

Летен семестър 2014/2015:

- общо класираните са 62 и са получили 85 специални стипендии на стойност 17 000 лв., като всички са с успех 6.00.

- 149 стипендии за успех на стойност 89 400, със ср. успех 5.69.

Зимен семестър 2014/2015:

- 110 стипендии за успех на стойност 59 760 лв.

- 57 специални стипендии на стойност 11 400 лв.

Табл. 5.1. Обобщени данни за европейски стипендии за периода
2011/2015

	Стипендии за успех	Специални стипендии	Общо стипендии
Брой	3374	2303	5677
Сума	1 614 870 лв.	448 200 лв.	2 063 070 лв.

Среден успех за страната: 5.33

Среден успех за ХТМУ: 5.56

Показаните съотношения за класиране на студентите от ХТМУ, с висок успех от този за страната, ни дава увереност, че поддържа

образователния процес на високо ниво. В оценката си, винаги отчитаме и стартовите резултати на студентите, при постъпването им в различните професионални направления в университета.

5.3. Проект „Център за математично моделиране и компютърна симулация за подготовка и развитие на докторанти и млади учени”

Проектът е на стойност 622.2 хил. лв., с целева група от 35 докторанти, постдокторанти и млади учени и продължителност 24 месеца (04.10.2012 – 04.10.2014). Поради успешното му реализиране е удължен, с разрешение на МОН, до 04.02.2015 г. Успешно е приключил, с реализация на следните дейности:

- Финансово подпомагане на докторанти с месечни стипендии в размер на 120 лв. – през периода на проекта са участвали 46 докторанти.

- Финансирани са 35 участия в международни конференции в Чехия, Италия, Франция, Германия, Хърватия, Великобритания, Испания, Румъния, Белгия, Полша, Австрия.

- Финансирани са 43 участия в национални конференции и семинари.

- Финансирано е публикуването на 28 статии в чуждестранни и национални списания.

- Създадени са Интернет-сайт на проекта и електронно списание по математично и симулационно моделиране.

- Проведено е обучение, в рамките на шест семестъра, по дисциплините: Приложна математика; ANSYS MULTIPHISICS, ANSYS WORKBENCH и CFX; MAPLE; Моделиране, управление и оптимизация на технологични процеси и системи; 3D моделиране; Верификация и валидация на моделни изследвания. Обучени са над 50 човека.

- Проведени са осем семинара по „Математично и симулационно моделиране”, с участие на външни експерти и преподаватели.

- Проведени са два семинара „Докторантурата като старт на моята професионална кариера”, насочени към студентите.

- Проведени са девет семинара „Наука и Бизнес” на територията на „Софарма” АД, „Алкомет” АД, „Лукол Нефтохим Бургас” АД, „Винербергер” АД, „Витавел” АД, „Топлофикация – София” АД, „Неохим” АД, „Дружба – стъklarски заводи” АД и „Идеал Стандарт-Видима” АД, последвани от подписване на девет протокола за съвместно сътрудничество и един рамков договор.

Създадена е база данни с докторантски тематики по индустриални проблеми и система за решаване на задачи, поставени от предприятията. Изпълнението на тази дейност стартира с разпределение на задания сред членовете на целевата група, поставени от „Лукойл Нефтохим Бургас” АД. Дадена е възможност на всички желаещи участници и студенти да работят по изпълнение на заданията, а получените решения се предоставят на предприятието-заявител. В резултат на сътрудничеството са разработени съвместни публикации върху успешно решените задачи, проведено е обучение в областта на математиката на кадри на „Лукойл Нефтохим Бургас” АД, на територията на предприятието, и са защитени 2 дипломни работи. Работата върху поставените задачи продължава.

В резултат на изпълнението на проекта е проведено и обучение на територията на „Неохим” АД.

- Оборудвана е зала за математично и симулационно моделиране с компютърна система, състояща се от 1 сървър и 10 работни станции (компютри) с по 2 монитора всеки. Закупени са постоянни лицензи за „ANSYS”, „Autodesk Inventor”, „Maple + Optimization tools” и Match: Phase Identification from Powder Diffraction.

Залата се използва за подготовка на докторанти и студенти.

- Оборудвана е лаборатория по „Верификация и валидация на моделни изследвания”. Закупени са измервателни уреди: термоанемометър,

инфрачервен термометър (пирометър) и термометър с термодвойка. Уредите са достъпни за всички участници от целевата група.

- Доставени са 11 физични модела за валидация и верификация на моделни изследвания (специализирани лабораторни стендове и апаратура), по заявки на целевата група. Те са предоставени на катедрите „Физика”, „Приложна механика”, „Физична металургия и топлинни агрегати”, „Целулоза, хартия и полиграфия”, „Технология на силикатите”, „Инженерна химия”.

- Изградена е облачна система за съхранение и обмен на информация. Тя е достъпна през Интернет-страницата на университета.

- По заявки на целевата група са финансирани абонамент за списания и бази данни за 2013, 2014 и 2015 г., 29 чуждестранни справочника и монографии и над 20 статии. Литературата се съхранява в БИЦ при ХТМУ.

5.4. Проект „Фундаментално и приложно обучение на докторанти, постдокторанти и млади учени в интердисциплинарни биологични направления и иновационни биотехнологии”

По този проект, ХТМУ участва като партньор с още три организации – ИБИР – БАН, БФ – СУ, и „Проген” ООД. Това дава нови възможности за междуинституционално сътрудничество и включване в големи международни проекти. От наша страна ръководител е проф. д-р Любова Йотова.

Общият бюджет на проекта е 764 725 лв., разпределен между партньорите, в зависимост от дейностите по проекта, свързани с подготовката на целевите групи, по-важни от които са:

- Теоретично и методично обучение за усвояване на съвременни методи с приложение в биотехнологиите, репродуктивната имунология, биология на туморите, манипулиране на стволови клетки.

- Дизайн и провеждане на иновативни експерименти за подпомагане на научните изследвания.

- Финансова подкрепа на участниците за осигуряване на анализ, обобщаване и представяне на научни резултати в публикации и в презентации.

- Подпомагане на академичната мобилност на докторантите, постдокторантите и младите учени, като по този начин се осигуряват възможности за създаване на бъдещо сътрудничество.

Всички участващи докторанти, от страна на ХТМУ, са преминали следните дисциплини, заложи в проекта:

- Имунохистохимични и ензимологични методи за оценка на туморите.

- Идентифициране на биомаркери в перитонеална течност чрез DIGE.

- Обучение за извършване на секвенционен анализ и генотипиране с автоматичен ДНК-секвенатор.

- Предизвикателствата на туморната имунология.

- Конфокална характеристика на *in vitro* култура след флуоресцентно белязане.

- Стволови клетки във възрастния организъм и възможности за тяхното приложение.

Модул 3: Туморна биология

Синтез на противотуморни препарати

Лектор: Доц. д-р инж. Данчо Даналев

Лекции: 10 часа; Упражнения: 10 часа в ХТМУ.

- Ендокрин-зависими тумори и подходи на алтернативната медицина.

- Дигитални изображения – получаване, обработка, съхранение.

Със средства, осигурени от проекта, са посетени следните конференции от участниците в проекта от ХТМУ, във връзка с

разпространение на получени резултати по дисертационните трудове на докторантите:

докторант Борислав Борисов

- 33 Европейски Пептиден Симпозиум, София, 31.08-5.09.2014 г.
- Първа национална конференция по Биотехнология - 30 години Биотехнология в България, 17-18 октомври в Биологически факултет към СУ, гр. София.

доц. д-р инж. Данчо Даналев

- 33 Европейски Пептиден Симпозиум, София, 31.08-5.09.2014 г.

докторант Невена Александрова Лазарова

- XXII International Conference on Bioencapsulation, 17-19 септември, 2014 г. в Братислава, Словакия.
- 13th Congress of Microbiologist, 7 – 10 октомври, 2014 г. в Трявна, България.

докторант Даниела Манова

- Първа национална конференция по Биотехнология - 30 години Биотехнология в България, 17-18 октомври в Биологически факултет към СУ, гр. София.

докторант Рая Райкова

- Първа национална конференция по Биотехнология - 30 години Биотехнология в България, 17-18 октомври в Биологически факултет към СУ, гр. София.

докторант Лъчезар Мановски

- Първа национална конференция по Биотехнология - 30 години Биотехнология в България, 17-18 октомври в Биологически факултет към СУ, гр. София.

докторант Искра Стойкова

- Първа национална конференция по Биотехнология - 30 години Биотехнология в България, 17-18 октомври в Биологически факултет към СУ, гр. София.

- 6-та Международна конференция на Факултета по Математика и Природни науки на Югозападния Университет „Неофит Рилски”, Благоевград, България 10 – 14.06.2015

докторант Цветелина Ангелова

- Първа национална конференция по Биотехнология - 30 години Биотехнология в България, 17-18 октомври в Биологически факултет към СУ, гр. София.

Понастоящем са проведени два търга за закупуване на реактиви и консумативи по проекта за всички участници, в които са взели участие преподавателите от катедра „Биотехнология” и предстои още един.

През оставащия период, до приключване на проекта, са планирани още 40 часа лекции и упражнения в ХТМУ по дисциплините:

Модул 1: Биотехнологии

Биосензори и имуносензори

Лектор: Проф. д-р инж. Любов Йотова

Лекции: 10 часа; Упражнения: 10 часа

Приложение на имунологията в биотехнологиите

Лектор: Гл.ас. д-р инж. Десислава Маринкова-Калоянова

Лекции: 10 часа; Упражнения: 10 часа

Проведени са няколко докладвания върху частични резултати и представяния на конференциите от всички докторанти, участващи в целевата група в присъствие на научните им ръководители и партньорите по проекта. Проведени са ползотворни дискусии, дали възможност за нови сътрудничества между участниците в проекта.

Данни за прогреса на проекта могат да се намерят на сайта <http://esf.ibir.bas.bg/>, който към настоящия момент е наличен само на

интернет-страницата на ИБИР-БАН, като партньор, осигуряващ неговото административно обслужване.

5.5. Проект „Студентски практики”

Този проект се ръководи от МОН, а ХТМУ е партньор и се включва като изпълнител на дейности по организиране на практики и същевременно като работодател, който може да приема обучавани за практика от средното образование. Реалният срок за стартиране е 17.06.2013 г., а крайният срок за изпълнение е 30.06.2015 г.

Бюджетът по този проект се формира динамично, като максималната сума по индикативен бюджет за нашия университет е 634 359 лв. Управлението на всички дейности се извършва през уеб-система, администрирана от МОН и екип на ХТМУ, като отчетността се извършва персонално и се контролира най-малко на 3 нива в системата.

Данните за изпълнение на дейностите са много динамични. Към 31.10.2014 г. в ХТМУ са реализирани следните видове договори:

2. с фирми (работодатели) – 75;
3. с ментори от работодателските организации (приключили работа по ръководство на практика на поне един студент) – 138;
4. със студенти, включени в практика – 685;
5. с академични наставници (от академичния състав на ХТМУ) – 35.

Ежедневно се актуализират документи и данни в уеб-системата за управление на проекта и контрол на работата на партньорите.

Проектът „Студентски практики“ решава една от ключовите задачи пред висшето образование за обвързване на академичното обучение с реалния бизнес и производство. Студентите получават възможност за среща със специалисти от организации с различен профил. Така те могат да видят, в реални условия, разнообразието от професионални дейности за

практическо приложение на академичната им подготовка. Включването на студентите в работата на фирмите за продължително време – 240 часа, позволява на място да усвояват знания и умения за професиите от направлението, по което се обучават. Това им помага да изградят реална оценка за сферата на бъдещите си реализации, както и вярна ориентация при следващи стъпки в образованието и развитие на професионалната им кариера.

Проектът осигурява практическото обучение, което допълва и разширява заложеното в учебните програми, при нова организационна и финансова схема. Моделът на обединяване на академичното наставничество и фирменото обучение, в обща програма за практически дейности, преодолява редица трудности, които университетът е срещал при договарянето на стажове. В резултат на проекта, броят на договори с фирми за практики значително се увеличи. Много студенти са наемани на работа в последствие и това е резултат на възможността работодателите да ги оценят адекватно.

Новост при работата по проекта са:

- Организационната схема и начина на управление на документите. Управление на всички процеси през веб-портал, което значително улеснява работата.

- Изискванията за работни програми и спазването им.

- Финансова осигуреност за всички страни – студенти, академични преподаватели, наставници и ментори.

- Възможност за отчетност на дейността, като документите се качват от мястото, където се генерират и по този начин се осигурява максимална скорост на документооборота.

- Продължителен период за реализация на практиката и съответно гъвкави работни графици.

- Централизирана онлайн система за търсещите работа, в която работодателските организации могат да актуализират своите данни, условия и изисквания към кандидатстващите.

5.6. Проект „Подобряване на качеството на дистанционното обучение в ХТМУ чрез въвеждане на мултимедийни електронни учебни помагала и обучение на преподаватели, административен и технически персонал за работа със системата за дистанционно обучение, и въвеждане на онлайн двустранна видео връзка между преподаватели и студенти.”

Проектът е на стойност 767 351,91 лв. и е изпълнен в планирания срок от 22 месеца (март 2013 – декември 2014 г.). В рамките на отчетния период, бе приет и финалният отчет. Резултатите от дейностите създадоха изцяло нови условия за прилагане на информационните и комуникационни технологии в обучението:

- Създадена е платформа за електронно обучение, която е интегрирана с наличните информационни системи;

- Оборудвани са две зали за дистанционно обучение с 20 компютърни конфигурации и мощен сървър;

- Закупено и инсталирано оборудване за видеоконферентна връзка;

- Закупено и инсталирано оборудване за подобряване на вътрешно-университетската мрежа (нов клас комутатори – 10 бр.) и др.;

- Разработено съдържание за 30 курса за електронно обучение, което е инсталирано на платформата;

- Заснети видеолекции и клипове към някои от курсовете;

- Поддържа се регистрация на преподавател и студенти в системата за електронно обучение;

- Подготвени са 10 обучители за бъдещата работа със системата, както и администраторите, които ще работят с нея след приключване на проекта;

- Изработен уебсайт за осигуряване информираността и публичността на изпълнение дейностите по проекта;

- Изработени са 2 рекламни клипа за системата за електронно обучение в ХТМУ, които са достъпни на сайта на проекта и са излъчени в информационната агенция Стандартнюз.

- В дигиталната библиотека към системата са качени 20 учебника, което надхвърля проектното задание.

- В системата има възможност за отчетност на дейностите и към м. май те показват следното: брой регистрирани потребители: 3571, преподаватели: 28; студенти: 3542; администратори: 2; брой дейности: 45 052.

За всички проекти по Структурните фондове на ЕС е задължително извършване на дейности по публичност и това се отразява на съответни страници към сайта на ХТМУ („Оперативни програми”) и чрез предвидените в проектите форми за представяне на резултатите.

6. ФИНАНСОВА, КОНТРОЛНА И СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

6.1. Финансова дейност

През отчетния период, задачите в областта на финансовата дейност бяха насочени към изпълнение на следните основни направления:

- прилагане принципа на "ефективно управление" за всички видове разходи от стопанската дейност;
- актуализиране на някои вътрешни правила, поради промени в правно-нормативната база;
- поддържане на стабилно финансово състояние.

В съответствие със съвременните европейски и национални счетоводни норми, през отчетния период продължиха процесите на усъвършенстване на счетоводната политика, чрез по-нататъшното ѝ синхронизиране със стратегията на университета. Прилаганата счетоводна политика създаде условия за достоверно и точно представяне на стопанските операции от цялостната дейност. Водената аналитична отчетност осигури необходимата финансово-счетоводна информация при вземане на управленски решения.

Поради непрекъснати промени в националното законодателство, бяха променени и допълнени действащите вътрешни правила и инструкции.

Въпреки тежките икономически условия, в които функционира университета, за отчетния период бяха приети балансирани бюджети.

Отчетът за изпълнението на бюджета е разработен на база на самостоятелните отчети на звената на ХТМУ – Висше училище, ХТМУ – "Научно-изследователски сектор", Дирекция "Студентски общежития" и институт "Национална банка за промишлени микроорганизми и клетъчни култури".

На основание ДДС№20 от 2004г. и издадените през следващите години писма и указания по отделни въпроси свързани с бюджетните организации, ДДС №14/12.12.2014г. на МФ и писмо на МОН №9104-101/22.12.2014г. до

ДВУ, отчетът на ХТМУ представлява сборен отчет от няколко дейности: Отчет Б-3 с обобщена дейност на звената, Отчетна форма КСФ с дейност ОП "Развитие на човешките ресурси", Отчетна форма ДЕС с дейност "Международни програми и споразумения, дарения и помощи от чужбина", Отчет по сметките за "Чужди средства", където постъпват суми от банкови гаранции за участие в търгове и обществени поръчки, гаранции по изпълнение на договори, гаранционни наеми и депозити на студенти. Отчетите са придружени с редица разшифровки по отделни показатели.

Съгласно Закона за бюджета в началото на всяка година на ХТМУ се определя бюджетната субсидия, която се приема от Академичен съвет. През годината се актуализира във връзка с реалното изпълнение на поетите задължения, съобразно нововъзникналите нужди за разходи. При формирането на един бюджет, основният приход, на който разчита всяко едно висше училище, така и ХТМУ е държавната субсидия.

Дейността на ХТМУ се финансира от държавна субсидия, собствени приходи и международни проекти и програми.

Основно място в източниците на финансиране има субсидията от държавния бюджет, която е съвкупност от субсидия за издръжка на обучението, за научна дейност, за социално-битови разходи на студенти и докторанти, за капиталови разходи и други субсидии (институт НБПМКК). Субсидията за издръжка на обучението е с най-голям относителен дял и се формира от средноприравнен брой учащи по държавна поръчка и определен с Постановление на МС базов норматив. При непроменлив норматив, ръстът на средноприравнения брой студенти е факторът, който води до увеличение на субсидията за издръжка на обучението.

Коректив с положителен ефект са получените допълнителни средства, определени на база комплексна оценка за качеството на обучение и съответствието му с потребностите на пазара на труда.

Табл. 6.1. Сравнителна таблица за изпълнение на бюджетната субсидията в лева и по натурални показатели

период	Субсидия в лева по ЗДБРБ	Ръст в лева спрямо предходни години	увеличение спрямо предходни години - %	Субсидия в края на годината с (извършени корекции)	Ръст в лева спрямо предходни години	увеличение спрямо предходни години - %
2008	7 256 346	1 424 671	24.43%	7 621 378	1 381 954	22.15%
2009	8 360 415	1 104 069	15.22%	7 479 908	-141 470	- 1.86%
2010	5 970 428	- 1 553 945	-20.65%	6 163 801	-1 316 107	-17.60%
2011	6 556 182	585 754	9.80%	7 288 626	1 124 825	18.25%
2012	6 790 073	233 891	3.57%	7 130 070	-158 556	-2,18%
2013	7 193 744	403 671	5.95%	7 171 442	41 372	0.58%
2014	7 042 300	-151 444	-2.11%	7 570 506	399 064	5.56%
2015	7 474 400	432 100	6,14%	-	-	-

През отчетните периоди значително влияние на приходната част оказаха сложната икономическа обстановка в страната и засилващата се конкуренция между висшите училища.

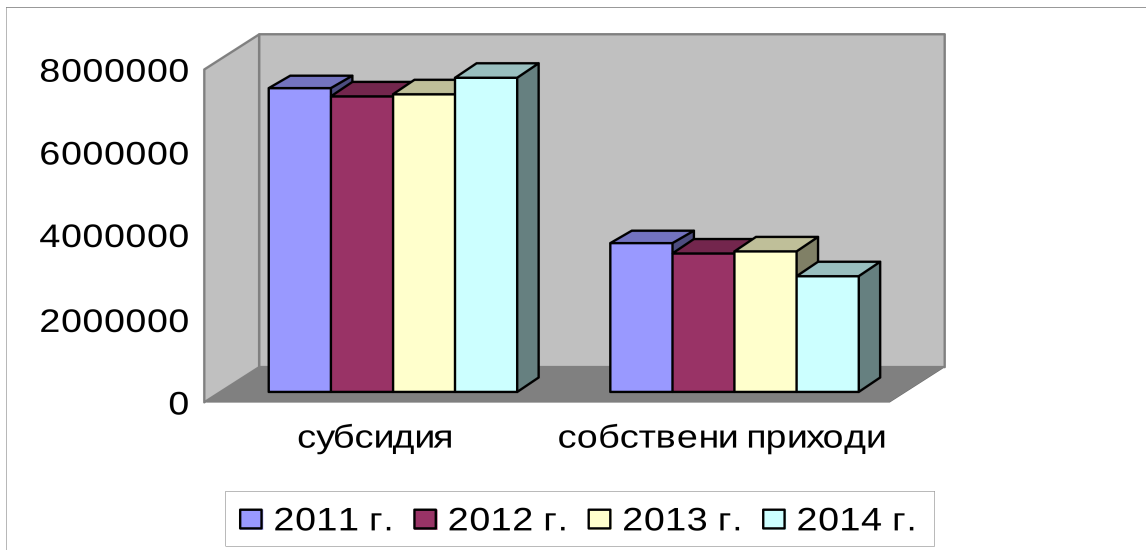
Усилията на ръководство бяха насочени за провеждане на успешни кандидатстудентски кампании, отчитайки новата ситуация в страната на демографски недостиг, който води до намаляване броя на приетите студенти и предоставя широко отворена врата за обучение в чужбина.

Започна търсене и прилагане на по-гъвкава и ефикасна система за набиране на студенти.

Продължи тенденцията за увеличаване броя на приеманите студенти платено обучение, с оглед подобряване на финансовото състояние.

Извършени са проучвателни дейности и са предприети конкретни мерки за набиране на повече студенти от страни извън рамките на Европейския съюз.

Благодарение на усилията които положиха Учебно-методичен отдел, комисията по КСК, факултетните екипи и ректорското ръководство, се отчетоха добри резултати от проведените кандидат студентски кампании.

Фиг. 5.1. Структура на приходите в лева

Собствените приходи се формират от няколко източника.

Приходи от такси за обучение на студенти и докторанти са с най-голям относителен дял и са съсредоточени в два отчетни периода – първо и трето тримесечие на годината. Съпоставени с 2013г. получените приходи от такси през 2014г. са с 206 983 лв. по-малко.

Фактори оказващи влияние са: намален прием за учебната 2014/2015г. и непроменен размер на таксите, ръст на прекъснали, напуснали и отстранени студенти. Броят на обучаваните студенти оказва значително влияние върху собствените приходи.

Увеличение на собствените приходи спрямо 2013г. се отчита в следните видове направления:

Приходи от следдипломна квалификация, индивидуална специализация, такса за защита на дисертация и рецензенти увеличени с 22 095 лв.

Приходи от наеми на имущество предоставено на фирми и средства постъпили от наеми на студенти са увеличени с 19 819 лв. Отчита се много добра събираемост, с изключение на няколко просрочените задължения по договори за наем с фирми, за които са заведени съдебни дела.

Приходи от нощувки в учебно-спортна оздравителна база – Несебър са увеличени с минимална разлика от 1 668 лв. За периода 2011-2014г. са постъпили общо приходи в размер на 295 816 лв. Започна изпълнение на план програма с цел поддържане и реновиране на базата.

Приходи от продажба на стоки – извършени от институт Национална банка за промишлени микроорганизми и клетъчни култури (НБПМКК) за периода 2011-2014г. са в размер на 109 116 лв., спрямо 2013г. са увеличени с 8 284 лв.

Приходите от спортни услуги и услуги от дейността на НИС през 2014г. бележат тенденция на увеличение.

Приходите от помощи, дарения и други безвъзмездно получени суми от страната и чужбина не се включват в бюджета поради промяна в отчетността на средствата от ЕС, които са прехвърлени за отчитане по нова финансово права форма.

Съществено значение за финансовата стабилност на Университета има наличността по сметки, която се прехвърля като преходен остатък за следващата бюджетна година. Създава се възможност да се изпълняват дейности по проекти и програми, за които финансирането постъпва след верифициране на отчетите.

Формирането на наличните средства в банката към 31.05.2015 г. е отразено в Табл. 6.2.

Табл. 6.2. Таблица за налични средства по звена, в лв.

Салда	Общо	ВУ	НИС; УПД	СО	НБПМКК
30.06.2011г.	3 949 778	2 107 625	1 214 906	627 247	-
01.01.2015г.	3 350 453	2 277 837	635 513	364 929	72 175
30.06.2015г.	3 436 587	2 539 263	490 983	328 078	78 262

Наличността в левова равностойност по валутните сметки е в размер на 195 956 лв., средства необходими за изпълнението на задълженията по международни проекти и договори – "Еразмус" и др., обхващащи

продължителен период на работа. Разходването на тези средства е обект на контрол и от страна на чуждестранните ни партньори. Процедурата се изпълнява в съответствие с изискванията и клаузите на международните споразумения и в съответствие с указанията на Министерството на финансите.

Направление на разходите и резултати

В разходната част на финансовия отчет са отразени извършените през периода разходи, необходими за развитието и поддържането на основната дейност на ХТМУ.

Независимо от сложната икономическа обстановка, Ръководството съумя да изпълни поетите ангажименти и да продължи реализацията на приоритетните цели като: гарантиране доходите на персонала, обновяване на материалната база, осигуряване на апаратура и техника.

Общата сума на разходите към 31.12.2014 г. е в размер 10 430 893 лв.

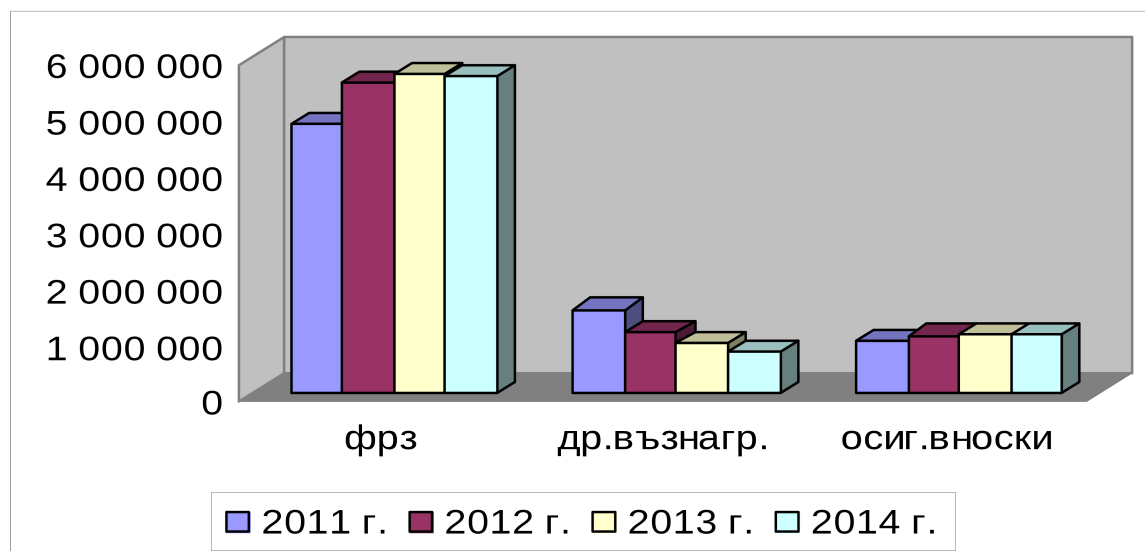
С най-голям относителен дял спрямо общите разходи са заплати, други възнаграждения и осигуровки – 71.39%.

Табл. 6.3. Разходи за възнаграждения и осигуровки

№	Вид разход	2011г.	2012г.	2013г.	2014г.
1.	Заплати	4 792 526	5 522 501	5674 817	5 650 589
2.	Други плащания	1 502 923	1 092 490	891 444	735 844
3.	Осигурителни вноски	929 850	1 035 666	1 055 401	1 060 527
	Всичко:	7 225 299	7 650 657	7 621 662	7 446 960
	Средно списъчен брой	573	574	574	574
	Средна брутна месечна заплата	696,99	801,76	823,87	820,35
	Ръст спрямо предходния период	0%	15,03%	2,76%	0%

Чрез ФРЗ се отчита и наднормативната заетост на преподавателите на основен трудов договор. Изплащани са наднормените часове, съгласно утвърдените нормативи.

От 01.03.2011г. размерът на допълнителното възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит е 1,6% за всяка прослужена година и остава непроменен и през отчетния период.

Фиг. 5.2. Заплати, други възнаграждения и осигуровки в лева

Въпреки тежките икономически условия, от 01.04.2012г. основната заплата е увеличена с 50 лв. Увеличено е заплащането за доктор от 150 лв. на 200 лв., а доктор на науките от 250 лв. на 300 лв.

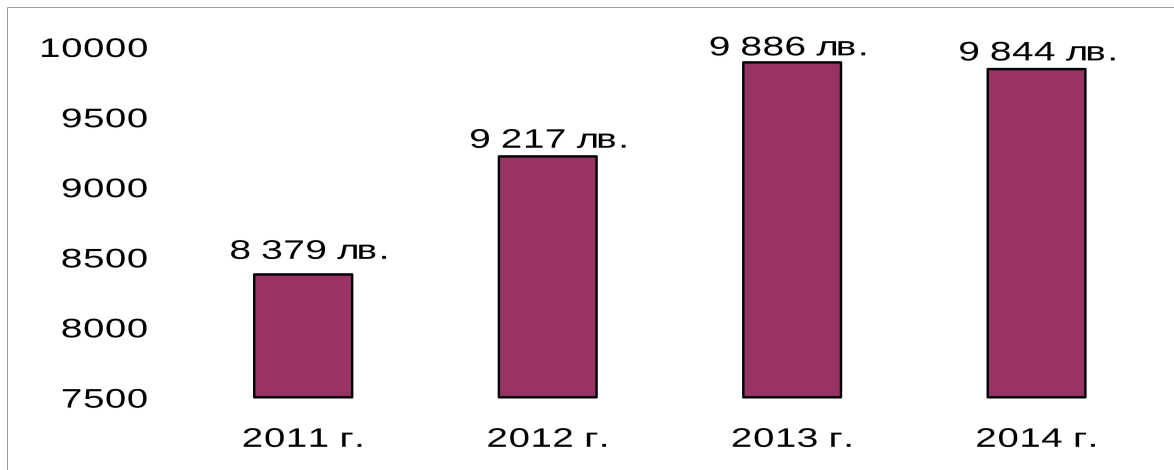
Разходите за заплати на персонала през 2012г. са в размер на 5 522 501 лева, от които 241 325 лв. са изплатени за награди във връзка с първи ноември – Ден на будителите.

В сравнение с 2012г., разходите през 2013г. за възнаграждения на персонала, нает по трудови правоотношения са с 283 234 лв. повече, което е в резултат на придобиване на по-висока научна степен на част от академичния състав на ХТМУ, хабилитация на преподаватели и др.

През 2013 г. са изплатени средства за обезщетенията по чл.224 и чл.222 от КТ (неизползван платен годишен отпуск и платени шест brutни работни заплати при пенсиониране) в размер на 113 645 лв. За периода от

01.07.2011г. до 31.03.2015г. общата стойност на изплатените обезщетения е в размер на 375 266 лв.

Средната годишна брутна заплата се определя от оптималното съотношение между преподавателите с различни научни степени, възрастови групи и длъжности. Отчита се ръст на средна брутна работна заплата, показана на фиг. 5.3.

Фиг. 5.3. Ръст на СБРЗ

За изминалия период от 31.08.2011г. до 01.07.2015г. с постановления на МС е извършена промяна на минималната работна заплата за страната от 240 лв. до 360лв. (увеличена по етапи на 270 лв, 290 лв., 310 лв, 340лв.)

Предстои нова промяна от 01.07.2015г с размер на 380 лв.

Въпреки, че разходните стандарти не са се променили в полза на бюджета на университета, работните заплати не намаляват.

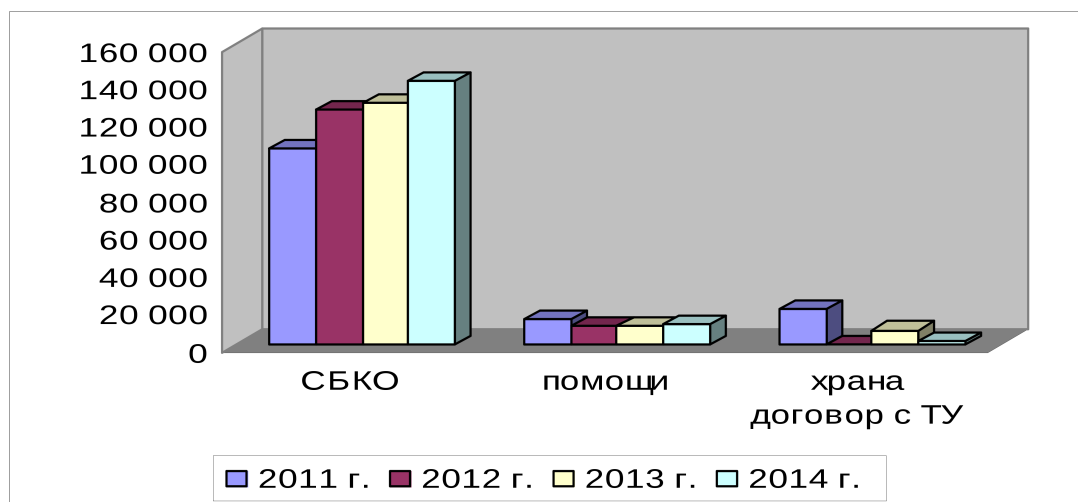
В рамките на 3%, от начисленият ФРЗ, се изплащат средства за социални разходи на работещите по трудови отношения.

През отчетния период на персонала са изплатени еднократни социални помощи за семействата на починалите през годините колеги, на претърпели тежко боледуване, както и средства за поевтиняване храната в стола на ТУ съгласно сключен договор. Изплатени са допълнителни суми с характер на възнаграждение за Великденските и Коледните празници.

Извършени са медицински прегледи на работещия персонал, през м.декември на 2012г., 2013г. и 2014г. на обща стойност 19 574 лв.

Запазват се всички социални придобивки на работещите в университета.

Фиг. 5.4. Извършени разходи за социално битова дейност в лева

Издръжка на дейността

Във връзка с прилагането на принципа на "ефективно управление" на всички разходи от стопанската дейност, продължи процеса на оптимизиране на конкретните видове разходи. На подробен анализ бяха поставени приходите и разходите на Университета.

Най-съществен дял от издръжката заемат разходите отразени в **Табл. 6.4.**

Табл. 6.4. ИЗДРЪЖКА

№	Структура на издръжката	2014г.	Относ. дял спрямо общи р-ди 2014г.
1.	Разходи за материали	331 920	3.18%
2.	Разходи за вода, горива и ел.енергия	662 327	6.35%
3.	Разходи за външни услуги	532 504	5.11%
4.	Текущ ремонт	82 507	0.79%
5.	Командировки в страната	55 006	0.53%
6.	Командировки в чужбина	116 476	4.91%
7.	Платени данъци и такси	167 849	1.61%

8.	Други /застраховки, чл.внос/	20 944	0,20%
----	------------------------------	--------	-------

Разходите ежегодно нарастват, като за сметка на това приходите остават непроменени, или при всички случаи не се достатъчни.

Върху финансовите потоци отрицателно влияние оказват: повишените цени на ел.енергия, топлофикация и увеличение на минималната работна заплата.

Основната цел на ръководството бе осигуряване на средства за поддържане ритмичност на плащанията.

Разходите за текущ ремонт. За периода от 30.06.2011 г. до 31.12.2014 г. текущите ремонти са на стойност 525 152 лв. Осигурени са средства за обновяване обзавеждането на лаборатории, кабинети и учебни зали.

Ремонтирани са кабинети и коридори в сградите “А“ и “Б“, лаборатории в сгр. “В“, площи пред зали 19 и 22 и др.) .

През 2013-2014г. се извършиха ремонти на покриви: сгр. “Д5“ Макаренко, сгр. “А и “Б , в момента приключи частичен ремонт покрив до сгр. “Б“.

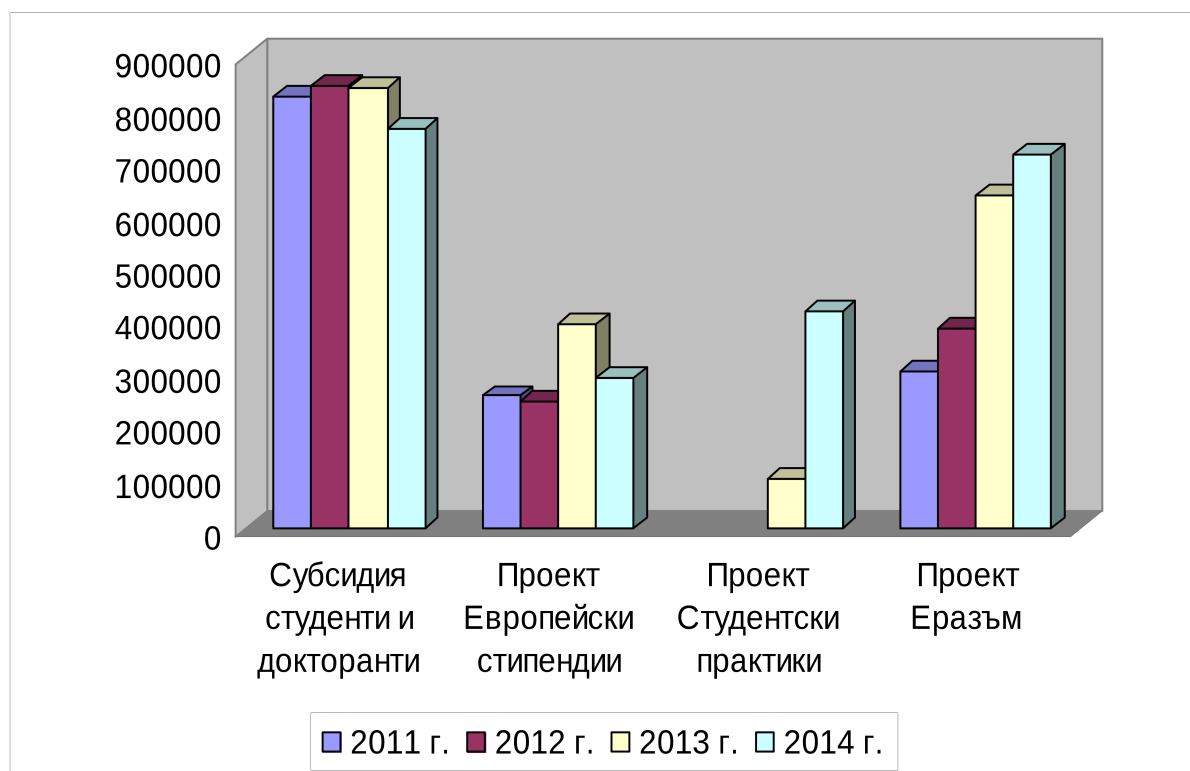
Изплатени стипендии, помощи и награди от бюджетна субсидия за 2014г. в размер на 765 200 лв., или 7.34% от общите разходи. Средствата за стипендии се усвояват чрез правила, разработени и приети от комисия, които непрекъснато се допълват, с цел справедливото им изразходване. Изплатени средства от бюджетната субсидия за периода 2011-2014г. са в размер на 3 276 410 лв.

ХТМУ участва в проект “Студентски стипендии и награди” съфинансиран от Европейския социален фонд. Изплатени са Европейски стипендии, финансирани от МОМН за периода 2011-2014г. в размер на 1 176 573 лв. Няма пречка студентът да получи и стипендия и награда.

По проект “Студентски практики” за периода 2013-2014г. са получени и изплатени средства в размер на 510 180 лв. Тези средства се използват за заплащане на академични наставници от ХТМУ, ментори, които ръководят

работата на студентите в организацията където се провежда практиката и за студентски стипендии.

По проект “Еразмус” за изминалия период са изплатени средства в размер на 2 032 260 лв., за обучение на учащи се в чуждестранни университети.

Фиг. 5.5. Стипендии, помощи и награди в лева

Средства за капиталови разходи

Заплануваните средства за капиталови разходи през отчетния период са изразходени за основен ремонт на сграда “А” и “Б” по проект Енергийна ефективност.

Разходите за основен ремонт на дълготрайни материални активи през 2014 г., са в размер 83 419 лв., в т.ч. проект за пожароизвестителни системи и подмяна на абонатни станции в бл. 37 и бл. 42“А“, изградена мълниезащита и аварийно осветление на сградите.

През последната година, капиталовите разходи бяха тези, които понесоха тежестта на кризата в най-голяма степен и към тях правителството наложи най-съществени ограничения.

Придобиване на дълготрайни материални активи. За отчетния период са придобити компютри; абонатни станции – 2 бр., платформен подежник – 2 бр. и оборудване за БИЦ, лабораторна апаратура, абонатна станция за бл. 60 на студентски общежития, пропускателни устройства (студентски общежития и почивна база) и др.

По проект “Математично моделиране и компютърна симулация за подготовка и развитие на млади изследователи”, през 2012, 2013, и 2014г. са получени средства в размер на 497 796 лв.

По проект „Подобряване на качеството на дистанционното обучение в ХТМУ чрез въвеждане на мултимедийни електронни учебни помагала и обучение на преподаватели, административен и технически персонал за работа със системата за дистанционно обучение и въвеждане на он-лайн двустранна връзка между преподаватели и студенти, за 2013 и 2014г. са получени средства в размер на 472 934 лв. Тези средства са изразходвани за създаване на информационен сайт, дейности по публичност, заплащане на екипа за управление и начално плащане по договор, сключен след проведена обществена поръчка.

Разбирайки изцяло финансовата ситуация на национално ниво и съобразявайки се с всички нормативни и законови актове определящи правилата на финансиране по Оперативните програми, е наложително да бъдат предприети спешни мерки, които да гарантират, че университетите в максимална степен ще могат да участват във всяка една схема за финансиране. Когато има повече проекти, действащи по едно и също време, се налага да бъдат финансирани от бюджета на университета, след това да се верифицират (признаят) разходите, след което се възстановяват

на университета. Всичко това ще затрудни нормалното финансиране на присъщите за университета дейности.

С решения на Академичния съвет са утвърдени бюджетни средства на основните звена, както следва:

Табл. 6.5. Сравнителна таблица за полагащите се средства на основните звена и студентски съвет в лева

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014г.	2015 г.
Средства докторанти	49 550	52 450	55 800	57 000	51 875
Бюджет основни звена	58 500	58 500	58 500	58 500	58 500
Студентски съвет	14 000	12 700	10 000	7 000	8 000
Общо:	122 050	123 650	124 300	122 500	118 375

За отчетния период утвърдените средства на Студентски съвет са общо в размер на 51 700 лв., които се използват за участие в конференции, спортни и др. мероприятия.

Средствата за докторанти са общо в размер на 266 675 лв. и на основните звена общо 292 500 лв.

Цели се повишаване на ролята и отговорността на основните звена, катедрите и университетското ръководство, чрез едновременно засилване на самостоятелността и колективната форма на изработване на решенията и персоналната отговорност за изпълнението им. За подобряване работата по управлението и контрола при изразходване на утвърдените средства, основните звена съставят свои проектобюджети.

С изготвяне на самостоятелните проектобюджети се цели да се засили икономическия подход в тяхната дейност, като:

- подобряване на реда за ползуването на материалните активи;
- пресичане разпиляването и неефективното, от гледна точка на обществените интереси, изтичане на финансови ресурси.

За подобряване отчетността на стопанисваното имущество, със заповед на Ректора, се възлага извършване на пълна инвентаризация на всички звена и катедри. Този процес е многообхватен и трудоемък. Благодарение на добре организираната вътрешна университетска кореспонденция и екипното управление, всички документи (заявки, доклади, договори и др.), свързани с поемането на финансово задължение и/или извършването на финансови разходи се контролират, като се проверява обстойно достоверността и пълнотата на информацията, нейната законосъобразност, с оглед подпомагане на Ръководството при правилното управление на финансовите средства.

Получени са дарения от фирми за организиране на редица мероприятия, свързани с провеждане на конференции, юбилейни чествания, лабораторна стъклария, учебна литература и техническо оборудване на обща стойност 265 714 лв.

За периода 2011-2014г. Университетът е подпомогнат от:

Аурубис България АД, Макметал Холдинг АД, КЦМ АД, Донау Лаб ЕООД, Уникредит Булбанк, Вайс профил ООД, София Мед АД, Неохим АД, Фесто ЕООД, Мерк България ЕАД, Аквахим АД, Биба 2 ЕООД, Паладиум ЕООД, ВИПС България, Кредит Център ЕООД, Хан Аспарух АД, Вифи България ЕООД, Боуви България ЕООД, Идеал Стандарт Видима АД, Дружба стъklarски заводи АД, Каолин АД, Техкерамик-М ООД, Тракия Глас България ЕАД, Винербергер ЕООД, ФОТ ООД, Елта 90М ООД, Мотор спорт сервиз ЕАД, Химакс Фарма ЕООД, Авто Инженеринг Холдинг Груп ООД, Балканфарма Дупница АД, АЕЦ Козлодуй ЕАД, Рефран ЕООД, ВИФИ България ЕООД, Фесто ЕООД, Витавел АД, Завод за хартия – Белово АД, Монди Стамболийски, Ту Тех Иновейшън, Метром България ЕООД, Вокс Корпорейшън ЕООД, Посолство на Франция в България, Дуропак Тракия АД, МОН, проф.д-р Мошимаро-Япония, доц. д-р Теменужка Халачева; проф. д-р Димитър

Тенчев, проф. д-р инж. Румен Димитров, доц.д-р инж. Лъчезар Радев, г-н Светослав Контилки, и др.

През 2013г. е получено дарение на компютърна техника от ф-ма Съсек Солюшънс ЕООД във връзка със споразумение за изграждане на учебен център по френскоезиково обучение.

6.2. Контролна дейност

Проверка и заверка на годишен финансов отчет на ХТМУ

На основание чл. 45, ал. 1 от Закона за Сметната палата се извършва ежегодно проверка и заверка на финансовия отчет на ХТМУ. Одитният екип изготвя становище, в което се отразяват резултатите от извършеният одит. Ръководството на ХТМУ е отговорно за достоверността, законосъобразността и редовността на информацията в годишния финансов отчет и за съставянето му в съответствие с нормативните изисквания.

Становището се състои от заключение по елементите на годишния финансов отчет: по отчета за касово изпълнение на бюджета и извънбюджетните сметки и фондове; по баланса към 31 декември и неговите приложения.

При извършването на одита се събират достатъчно доказателства, въз основа на които одитния екип да постигне разумна увереност, че елементите на годишния финансов отчет не съдържат съществени грешки и нередности, които биха повлияли на потребителите на информация от тях.

Заключението на одитния екип е, че отчетът не съдържа съществени грешки и дава вярна и честна представа за досъобразността, законосъобразността на включената финансова информация.

През изтеклия период, се извърши проверка от Агенция за държавна финансова инспекция, за която се изготви значителна по обем финансово-

счетоводна информация от страна на служителите в отдела. При проверката не се констатираха съществени пропуски.

Направена е правилна оценка на рисковете и приоритетите при изпълнение на бюджета, провеждани са конкурси за избор на най-изгоден изпълнител при доставки и услуги и се провежда разумна инвестиционна политика.

От 01 януари 2015г. се внедри новата версия на счетоводния софтуер, чрез която се осъществи въвеждането на съвременни програмни решения за централизиране на финансово-счетоводната дейност на всички звена и мрежов достъп до нея в реално време. По този начин ще се подобри качеството на счетоводната информация.

Резултати от финансовият мениджмънт – добро финансово и административно управление за постигане на ефикасно и ефективно използване на ресурсите. Финансовата политика може да се определи като модерна, стабилна и последователна за условията до навлизане на страната в икономическа криза и работа в условията на криза.

6.3. Материално-техническо снабдяване

Една от постоянните задачи на ръководството е развитие и поддържане на материалната база. Процесът на доставка и съхраняване на необходимите материални ценности и съпровождащите ги дейности продължава да се извършва по установената през предходните години процедура.

Използването на компютърни и информационни технологии от служителите в отдела значително повиши ефективността при управление на материално-техническото снабдяване. Осъществява се ежедневна отчетност по всички показатели, необходими за оперативно и дългосрочно управление на снабдителния процес.

6.4. Благоустрояване на терени и сграден фонд

През отчетния период, поддържането на парковите площи и благоустрояването на двора на Университета се реализира основно чрез

помощния персонал на ХТМУ. Беше премахната ненужна растителност около сградите и във вътрешните дворове.

Ръководството на Университета осигури изпълнението на всички инициативи, свързани с благоустрояване района на университета.

6.5. Развитие на материалната база

Обновяването и развитието на материалната база на ХТМУ е един от приоритетите в дългосрочната мандатна програма за управление, приета от Общото събрание и последователно реализирана от ръководството. Усилията през отчетния период са насочени към:

- реновиране на учебната база – лаборатории, зали и кабинети;
- ремонт покрив и подмяна на керемиди сграда Д5;
- закупуване на ново оборудване – мебели, компютърна техника, мултимедийни проектори, бели дъски и други учебни пособия;
- проектиране и изграждане на нови лекционни зали и предоставяне възможности за съвременно аудио-визуално и мултимедийно обучение;
- подобряване условията за живот, пълноценен отдых и учебна подготовка в студентските общежития;
- увеличаване възможностите за достъп до кабелен и безжичен Интернет, сигнално-охранителна и пожаро-известителна техника и система за видео наблюдение и др.;
- поддръжка и обновяване на парковата среда, площадковата инфраструктура (водопровод, ел. мрежа, комуникации и осветление);
- възстановяване и удължаване срока на експлоатация на предоставените под наем помещения и сгради и тяхната инфраструктура;
- увеличаване на собствените приходи от наеми, администриране и използване на общежитията, учебната и спортната база;
- ремонтване и боядисване на учебни зали и лаборатории в катедри Аналитична химия, Органична химия, Физикохимия, Инженерна химия, Основи на химичните технологии, Приложна механика, Физическо

възпитание и спорт, изграждане на нова зала и лаборатория в Инженерна екология , както в катедра Целулоза, хартия и полиграфия и др.

Получено е дарение за обновяване на подовата настилка в УСОБ – Рибарица.

7. СЪВЕТ НА НАСТОЯТЕЛИТЕ

Съветът на настоятелите (СН) е създаден с решение на Академичния съвет от 19.12.2007 г. (съгласно чл. 35а – чл. 35в от ЗВО) в състав:

Председател: Доц. д-р Кирил Станулов – ректор на ХТМУ 2003 – 2007 г.

и членове:

Г-жа Соня Кръстанова – Директор, Дирекция „Финанси” – МОН, представител на Министъра на образованието и науката;

Г-н Никола Треан – Изпълнителен директор на „Аурубис” АД;

Г-н Пламен Бобоков – Председател на Управителния съвет на „Приста ойл Холдинг” ЕАД;

Д-р ик Иван Златинов – Управител на „Макметал холдинг” ЕООД;

Проф. дхн Милчо Натов – ректор на ХТМУ 1976 – 1981 г.;

Инж. Анета Ботева Димитрова – Представител на Студентския съвет на ХТМУ.

През отчетния период съставът на СН беше променен. Новите членове са:

- г-н Тим Курт – Изпълнителен директор на „Аурубис България” АД, който е на мястото на г-н Никола Треан (съгласно Решение на АС от 11.02.2015 г.);

- инж. Петър Димитров – Директор по инженеринга в „Приста ойл Холдинг” ЕАД, който е упълномощен от г-н Пламен Бобоков да го представлява в настоятелството.

През отчетния период, Съветът на настоятелите е провел 4 заседания, на които са обсъждани годишните отчетни доклади на академичното ръководство, отчетите за касовото изпълнение, тенденциите в бюджетите за следващата календарна година и въпроси от текущ характер. Настоятелството е дало становища по основни въпроси на академичната, финансовата, стопанската и други политики на ХТМУ. Оказало е

съдействие на ръководството при акредитационни процедури, укрепване връзките с бизнеса и развитието на спонсорската и дарителска дейности . През 2012 г. е проведена среща с Експертната група от НАОА, във връзка с Институционалната акредитация на ХТМУ, през 2013 г. Съветът на настоятелите взе активно участие в подготовката и честването на 60-годишнината на университета, през 2014 г. участва в набелязване на мерки за подновяване и модернизация на почивната база в Несебър и представи План за реновиране, чието изпълнение започна през настоящата година.

В заседанието си на 27.02.2015 г., Съветът на настоятелите прие справка за дарителската и спонсорска дейност в ХТМУ за отчетния период. За периода август 2011 – февруари 2015 г. ХТМУ е получил дарения и спонсориране общо за 255 495 лв., в т.ч. за 2011 г. – 15 100 лв., за 2012 г. – 19 404 лв., за 2013 г. 122 729 лв. и за 2014 г. 98 262 лв. Паричните средства са в размер 149 635 лв. и са разходвани основно за честването на 60 годишния юбилей на ХТМУ (82 805 лв.) и провеждането на международни и национални научни конференции (53 500 лв.). Останалите средства са предоставени на ХТМУ като материални активи.

Съветът на настоятелите дава положителна оценка на резултатите от спонсорската дейност на университета за периода 2011 – 2014 г. и намира разходването на получените средства за целесъобразни и полезни за развитието на университета. СН приема резултатите като израз на високо доверие и взаимно сътрудничество между бизнеса и ХТМУ и изказва благодарност на фирмите, институциите и персоналните лица за оказаното съдействие.

На заключителното си заседание за мандатния период, СН даде висока оценка на дейността на ръководството, като изразява удовлетвореност от финансовото състояние и стабилност на университета, от активната и успешна политика в развитието на професионалните

направления и постигнатите престижни резултати в рейтинга на ХТМУ през годините.